Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 31. Warszawa, dnia 10 listopada 1934 r. **Rok XVII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu“, zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.“.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 129 — 130.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 93—97.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

253.

OKÓLNIK Nr. 129

z dnia 6 listopada 1934 r.

w sprawie urządzeń do oszczędzania wody w klozetach.

(Nr. SB. 26-24-3)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na „zawór spustowy do zbiorników klozetowych“ p. Romana Jędrzejowskiego w Mysłowicach, zarejestrowany dnia 27 kwietnia 1934 r. w wydziale patentowym — świadectwo ochronne Nr. 4112. Powyższe urządzenie, mające na celu zaoszczędzenie wody, używanej do płókania klozetów jest celowe i odpowiada swemu przeznaczeniu. Ze względu na oszczędność w wydatkach na wodę, jaką można osiągnąć przy stosowaniu omawianego urządzenia, zasługuje ono na jak najszersze rozpowszechnienie.

O ileby brzmienie przepisów miejscowych stało na przeszkodzie zastosowaniu omawianego urządzenia, należy spowodować zmianę odnośnych postanowień tych przepisów.

W szczególności zmienia się niniejszem brzmienie § 69 ustępu 12 wzoru miejscowych przepisów o zaopatrywaniu ludności w wodę oraz o usuwaniu nieczystości i wód opadowych, zaleconego okólnikiem Nr. 64 z dnia 28 kwietnia 1934 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 12, poz. 120) i nadaje się temu ustępowi brzmienie następujące:

„Pojemność normalna skrzynki płócznej klozetowej powinna wynosić co najmniej 8 litrów. Mechanizm skrzynki powinien zapewnić możność przelania w razie potrzeby do miski klozetowej całej zawartości skrzynki w przeciągu 3 — 5 sekund. Aparaty do spłókiwania mogą być zaopatrzone w niezawodnie działające urządzenia (przyrządy), umożliwiające oszczędzanie wody“.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

254.

OKÓLNIK Nr. 130

z dnia 6 listopada 1934 r.

o udzielaniu odpisów wyników analiz z badań wód i ścieków placówkom badawczym Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem.

(Nr. BS. 38-a-37).

Do

P. P. Wojewodów województw centralnych i zachodnich, Wojewody w Krakowie, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów miast tych województw.

Często zdarza się, że władze państwowe i samorządowe (zarządy miast) posiadają wyniki badania okolicznych wód lub ścieków miejskich wykonane prywatnie lub przez Państwowe Zakłady Higjeny, Badania Żywności i Przedmiotów Użytku i t. p.

Celem uniknięcia powtarzania tych samych prac przez placówki naukowo-badawcze Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem w Warszawie, Krakowie i Poznaniu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi, aby na zapotrzebowanie tych Komitetów władze te udzielały do wiadomości odpisów posiadanych wyników analiz wód rzecznych, jeziorowych lub ścieków do użytku tych Komitetów w związku z prowadzoną przez nie akcją badania rzek.

Biorąc pod uwagę poważną rolę, jaką spełniają placówki naukowo-badawcze (okólnik Nr. 69 z dn. 22 maja 1934 r.—Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 14, poz. 135) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za konieczne, aby w powyższy sposób została ułatwiona praca placówek naukowo-badawczych Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem, co przyczyni się niewątpliwie do zracjonalizowania tych prac i da pewne oszczędności.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnetrznych.

255.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 października 1934 r.

o przekazywaniu składek emerytalnych za funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

(Nr. Pers. 901/48).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach oraz Starostów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i wykonania we właściwym Panom zakresie działania pismo okólne Ministerstwa Skarbu z dnia 5 października 1934 r. Nr. D. I. 56517/Em/34 w sprawie przekazywania składek emerytalnych.

Ministerstwo prosi o zarządzenie, ażeby wszyscy stali funkcjonarjusze państwowi stwierdzili własnym podpisem przyjęcie do wiadomości rzeczonego pisma, a następnie jak najwcześniej złożyli żądane deklaracje (o ile ich one dotyczą) tak, iżby ustanowiony przez Ministerstwo Skarbu termin mógł być dotrzymany.

P.P. Starostowie powinni zebrane deklaracje przesłać swemu Wojewodzie możliwie do 15 listopada r. b. — P.P. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) skierują deklaracje z województwa bezpośrednio do tej Izby Skarbowej, która jest powołana do orzekania o prawach emerytalnych funkcjonarjuszów państwowych na danem terytorjum.

P.P. Prezesi Wojewódzkich Sądów Administracyjnych mogą przesłać deklaracje bądź bezpośrednio Izbie Skarbowej w Poznaniu, bądź za pośrednictwem Wojewody.

P. Naczelnik Urzędu Spraw Mniejszości przesyła deklaracje Wydziałowi Skarbowemu urzędu wojewódzkiego śląskiego.

(—) Pasella
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO

Otrzymują nadto:

P. Komendant Główny Policji Państwowej,
P. Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza,
P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. I. 56517/Em/34
Warszawa,
dnia 5 października 1934 r.
Przekazywanie składek.

Załącznik do pisma ok. Nr. Pers. 901-48.

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Ogłoszone w dniu 22 czerwca r. b. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1934 r. o przekazywaniu składek emerytalnych za funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 480) zawiera postanowienia, na mocy których instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki emerytalne za tych wszystkich funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przed wstąpieniem do stałej służby państwowej pozostawali w zatrudnieniu, uzasadniającem obowiązek ubezpieczenia lub opłacania składek emerytalnych w tych instytucjach ubezpieczających.

Przez „instytucje ubezpieczające" należy tu rozumieć: Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady w których zatrudnienie zwalnia pracowników od obowiązku ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych; do tych instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów należą w myśl art. 5 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 347):

a) przedsiębiorstwa i zakłady państwowe,

b) Bank Polski, Pocztowa Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego,

c) dobra żywieckie rodziny Habsburgów z Żywca,

d) związki samorządowe oraz ich przedsiębiorstwa i zakłady,

e) inne instytucje publiczno-prawne, jeżeli chodzi o pracowników, którym przysługuje prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Do tych instytucyj nie należą natomiast: „Państwowy Zakład Emerytalny" i przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" (§ 1 ust. 3).

Rozporządzenie omawiane nie dotyczy prowizorycznych funkcjonarjuszów państwowych (nauczycieli tymczasowych, mianowanych po 1 stycznia 1927 r.), ani funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, mianowanych po 31 stycznia 1934 r., gdyż osoby te są uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego (§ 2).

Instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki niezależnie od tego, kiedy dany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy wstąpił do służby państwowej i czy pozostaje w niej jeszcze w dniu ogłoszenia rozporządzenia.

Instytucje ubezpieczające przekazują składki tej władzy skarbowej (§ 23), która w myśl § 51 rozporządzenia wykonawczego z 28 maja 1934 r. do ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 513) jest lub ostatnio była powołana do orzekania o prawach emerytalnych da-

nego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego.

W celu umożliwienia władzom skarbowym zebrania odpowiedniego materjału i zwrócenia się do odpowiednich instytucyj ubezpieczających o przekazanie Skarbowi Państwa należnych sum, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów prosi o zarządzenie, by wszyscy funkcjonarjusze państwowi (zawodowi wojskowi), za których instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki, wypełnili deklarację według załączonego wzoru i przedłożyli ją za pośrednictwem swej władzy służbowej władzy skarbowej (Ministerstwa Skarbu, Izb Skarbowych) powołanej do orzekania o prawach emerytalnych danej osoby.

Jak wynika z poprzednich wyjaśnień, zawartych w niniejszem piśmie, deklarację taką winni złożyć wszyscy funkcjonarjusze państwowi (zawodowi wojskowi), którzy kiedykolwiek przed wstąpieniem do stałej służby państwowej byli ubezpieczeni w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych lub pracowali w jednej z instytucyj, wyliczonych w ust. 2 niniejszego pisma. Do tych funkcjonarjuszów państwowych należą między innemi ci, którzy byli ubezpieczeni w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych jako prowizoryczni funkcjonarjusze państwowi lub państwowi pracownicy kontraktowi.

Wszystkich tych funkcjonarjuszów państwowych (zawodowych wojskowych) należy pouczyć, że zgłoszenie swego poprzedniego ubezpieczenia w jednej z instytucyj ubezpieczających leży przedewszystkiem w ich własnym interesie gdyż zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) okresy za które Skarbowi Państwa winny być przekazane składki emerytalne, zostaną im zaliczone do wysługi emerytalnej z samego prawa, bez obowiązku z ich strony uiszczania jakichkolwiek opłat emerytalnych.

Ministerstwo Skarbu prosi, aby odpowiednie deklaracje zostały wypełnione i przesłane właściwej władzy skarbowej przed dniem 1 grudnia 1934 r. Ubezpieczeni poprzednio w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych winni dołączyć do deklaracji swoje karty ubezpieczeniowe, wystawione przez ten Zakład. Zwolnieni ze służby przed dniem 1 października 1934 r. nie mają obowiązku złożenia deklaracyj.

(—) Tadeusz Lechnicki
PODSEKRETARZ STANU

Wzór.

DEKLARACJA.

o okresach ubezpieczenia i służby, poprzedzających przyjęcie do stałej służby państwowej za które skarbowi Państwa winny być przekazane składki emerytalne:

1. Nazwisko i imię:
2. data urodzenia: dzień: mies.: rok:
3. imiona rodziców:
4. nazwa i siedziba władzy obecnego zatrudnienia:
5. grupa uposażenia (stopień wojskowy) posiadana obecnie

....

6. I. okresy ubezpieczenia w Z. U. P. U., poprzedzające przyjęcie do stałej służby państwowej, m. in. okresy ubezpieczenia w Z. U. P. U. z tytułu państwowej służby prowizorycznej lub kontraktowej:

Okres od	Okres do	Nazwisko pracodawcy (firma, urząd)	Płaca zasadnicza od której płacono składkę w złotych

II. Nr. karty ubezpieczeniowej Z. U. P. U.

III. Czy korzystał w Z. U. P. U. z perjodycznych świadczeń emerytalnych i jakich? (renta inwalidzka, renta starcza); w jakich okresach?

7. I. Okresy zatrudnienia, poprzedzające przyjęcie do służby państwowej, w instytucjach, których pracownicy są zwolnieni w myśl art. 5 ust. 1 p. 4 — 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 347) od obowiązku ubezpieczenia w Z. U. P. U. (przedsiębiorstwa i zakłady państwowe np. Polskie Koleje Państwowe, Monopole i t. d. z wyjątkiem przedsiębiorstwa, „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, Bank Polski, Pocztowa Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny, Bank Gospodarstwa Krajowego, dobra żywieckie rodziny Habsburgów z Żywca, związki samorządowe (magistraty, gminy i t. d.) oraz ich przedsiębiorstwa i zakłady, tudzież inne instytucje publiczno-prawne, których pracownicy są zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia w Z. U. P. U.):

Okres od	Okres do	Nazwa i siedziba instytucji	Wynagrodzenie miesięczne w złotych

II. Czy korzystał ze stałych świadczeń emerytalnych (emerytur) z wymienionych wyżej instytucyj i w jakich okresach:

Na podstawie art. 37 ust. 7 ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) proszę o zaliczenie mi powyższych okresów do wysługi emerytalnej.

..............................dnia ....1934 r.

....
(podpis)

256.

PISMO OKÓLNE

z dnia 5 listopada 1934 r.

o masce z doprowadzeniem powietrza.

(Nr. Wojsk. OPLG/198/1).

Do

P. P. Wojewodów — wszystkich, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości okólnik Zarządu Głównego L. O. P. P. z dn. 24 października r. b. Nr. 325.

(—) *Wyszyński mjr.*
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

LIGA OBRONY POWIETRZNEJ I PRZECIWGAZOWEJ
Zarząd Główny
Warszawa, ul. Wierzbowa Nr. 9.
Nr. ZMr/MW/15354/34.

Zał. do pisma okól. Nr. Wojsk. OPLG/198/1.

Warszawa dnia 24 października 1934 r.

W sprawie: maska z doprowadzeniem powietrza.

Okólnik Nr. 325.

Zarząd Główny L. O. P. P. komunikuje, że za zgodą M. S. Wojsk. z dn. 4.X.1934 r. L. 6230/IV-62 Chem. przystępuje do sprzedaży masek z doprowadzaniem powietrza wyrobu krajowego W. W. S. P.

Komplet tej maski składa się z następujących części składowych:

a) Maska właściwa wz. 32.

b) Rura wdechowa długości 70 cm. (gumowa, karbowana, z łącznikami).

c) Rura wdechowa długości 10 m lub na życzenie 20 m, albo też 30 m (gumowa, karbowana, z łącznikami i pasem skórzanym).

d) Pochłaniacz z opaską złotą.

e) Pochłaniacz przemysłowy z opaską zieloną (alkohol etylowy, metylowy, aceton, anilina, benzen, benzyna, brom, chlor, chloroform, centralit, dwusiarczek węgla, eter, formalina, kamfora, nitrobenzol, octan amylowy, metylowy i inne).

f) Pochłaniacz przemysłowy z opaską żółtą (amonjak).

g) Pochłaniacz przemysłowy z opaską białą (kwas solny, siarkowy, azotowy, fosforowy, bezwodnik kwasu siarkowego i inne).

h) Skrzynia drewniana (do przechowywania i transportowania powyższego kompletu).

Maska z doprowadzaniem powietrza przeznaczona jest do pracy w miejscach, gdzie stężenie gazów, par, dymów, działających szkodliwie na organizm ludzki, jest duże, wskutek czego obrona zwykłą maską jest niewystarczająca ze względu na możliwość przeskoku gazów i t. p. przez pochłaniacz.

Maska z doprowadzaniem powietrza może mieć zastosowanie w fabrykach chemicznych, przy czyszczeniu kotłów, cystern, w gazowniach, koksowniach, przy naprawach przewodów gazu świetlnego, generatorowego, wodnego i powietrznego, w miejscach pracy przy wysokiej temperaturze i t. p.

Zasadniczo przy użyciu powyższego kompletu ochronnego do maski właściwej przykręca się rurę 70 cm., którą skolei łączy się z rurą 10—30 m, do końca której przykręca się pochłaniacz z opaską złotą, który zabezpiecza rury przed dostawaniem się do nich patyków, śmieci, słomy i t. p. (pochłaniacz ten nie zawiera żadnych materjałów chłonnych; posiada on jedynie siatkę ochronną). Koniec rury z pochłaniaczem złotym pozostaje zawsze na powietrzu czystem, którem człowiek oddycha, pracując w atmosferze skażonej (powietrze przez rury i zawór wdechowy maski dostaje się do wnętrza maski, natomiast powietrze wydychane wychodzi przez zawór wydechowy maski).

Opisana maska z doprowadzaniem powietrza jest wykona pierwszorzędnie i całkowicie zastępuje podobny sprzęt zagraniczny.

W związku z powyższem Zarząd Główny L. O. P. P. komunikuje, że:

1. Zarządy Okręgów obowiązane są niezwłocznie dokładnie poinformować o treści niniejszego Okólnika wszystkie zainteresowane instytucje.

2. Ceny za maskę z doprowadzaniem powietrza są następujące:

a) komplet z rurą 10 m . . . . 150 zł.
b) „ „ 20 „ . . . . 212 zł. 50 gr.
c) „ „ 30 „ . . . . 275 zł.

3. Co do warunków sprzedaży dla Okręgów obowiązuje nadal Okólnik Nr. 228/34.

Sekretarz
(Adam Wojtyga)
Mjr. Pil.

Prezes
(Inż. Leon Berbecki)
Gen. Dyw.

257.

PISMO OKÓLNE

z dnia 5 listopada 1934 r.

o wykonaniu układu archiwalnego polsko-austrjackiego

(Nr. GL. 76-59/3).

P. P. Wojewodom, Starostom i Prezydentom miast.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i stosowania pismo Min. Wyznań Relig. i Oświecenia Publ. z dnia 21 września 1934 r. Nr. Arch. 971/34 z nadmienieniem, iż wspomniane przez Ministerstwo Wyznań Rel. i Ośw. Publ. pismo z dn. 7.X.1933 r. Nr. Arch-1236/33 było podane za Nr. GL. 76-59 z dnia 28.XI.1933 r. P. P. Wojewodom b. zab. i b. okupacji austr. do wiadomości celem przedstawie-

nia Delegacji wykazu akt, których zwrotu należało zażądać od Związkowego Rządu Austrjackiego.

(—) *Hausner*
DYREKTOR GABINETU MINISTRA

Otrzymują:

P. P. Dyr. Dep. i Biur oraz
P. P. Naczelnicy Wydziałów
w Min. Spraw Wewn.,
P. Komendant Główny P. P.,
P. Dowódca K. O. P.,
P. Dyrektor Gł. Urz. Stat.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Zał. do pisma ok. Nr. GL. 76-59/3.

Warszawa, dn. 21 września 1934 r.
Nr. Arch. 971/34.

Wykonanie układu archiwalnego polsko-austrjackiego.

Urzędy państwowe niejednokrotnie zwracają się do Konsulatu R. P. w Wiedniu o wydobycie od władz austrjackich akt potrzebnych do użytku służbowego i w wyniku korespondencji z władzami austrjackiemi okazuje się często, że żądane akta już zostały Polsce wydane. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pragnie zwrócić uwagę zainteresowanych władz na to, iż sprawę wydania Polsce przez związkowy rząd austrjacki akt, potrzebnych nam do celów administracyjnych uregulował układ archiwalny polsko-austrjacki z dnia 26 października 1932 r. (Dz. U. R. P. z r. 1933 Nr. 34, poz. 291).

Do wykonania tego układu powołana została specjalna Delegacja, przewidziana w układzie. O utworzeniu jej zostały Ministerstwa i urzędy powiadomione pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 7 października 1933 Nr. Arch-1236/33. Delegacja wspomniana przejęła już od władz austrjackich pewne partje akt, przejmowanie pozostałych akt, podlegających wydaniu jest w toku.

Dla informacji Ministerstwo W. R. i O. P. podaje, iż zostały już prawie w całości przejęte akta b. austr. Ministerstwa Wyznań i Oświaty, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Kolei Żelaznych oraz władz kolejowych z okresu przed utworzeniem tego Ministerstwa, częściowo przejęte zostały akta b. Ministerstwa Robót Publicznych, Ministerstwa Handlu, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Wojny i Ministerstwa Skarbu, a wreszcie akta prowenjencji polskiej, które jakąkolwiek drogą dostały się były do Wiednia. Przejęte akta b. władz austrjackich przekazane zostały przez Ministerstwo Archiwum Akt Nowych w Warszawie przy ul. Długiej 13.

Ministerstwo prosi tedy o kierowanie ewentualnych żądań w zakresie akt b. władz austrjackich do wspomnianego Archiwum, które w wypadku, gdy akta nie zostały jeszcze przejęte — skieruje żądanie do Delegacji Polskiej w Poznaniu celem zgłoszenia go u właściwej władzy austrjackiej.

Taki sposób postępowania, zgodny z postanowieniem układu, zapewnia szybsze załatwienie zgłaszanych żądań i daje możność organowi powołanemu do przejmowania akt od władz austrjackich na zasadzie układu, prowadzenia koniecznej ewidencji, jakie akta zostały już przejęte, a jakie pozostają jeszcze do uzyskania.

Ministerstwo prosi o wydanie odpowiednich zarządzeń podległym władzom i urzędom.

DYREKTOR ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
(—) *W. Suchodolski*

258.

PISMO OKÓLNE

z dnia 6 listopada 1934 r.

w sprawie wejścia w życie prawa o postępowaniu wywłaszczeniowem.

(Nr. AA. 21b-5).

Do
P. P. Wojewodów — wszystkich i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

W Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 776 z b. r. ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 IX.1934 r. zawierające „Prawo o postępowaniu wywłaszczeniowem". Powyższa norma wchodzi w życie z dn. 30.X b. r.

W myśl prawa powyższego otrzymują P. P. Wojewodowie (art. 3) i Starostowie (art. 45) kompetencje do orzekania o wywłaszczeniu we wszystkich sprawach oprócz wyłączonych w art. 61.

Ponadto starostowie otrzymują szereg uprawnień w postępowaniu przygotowawczem.

Na powyższe prawo zechcą Panowie zwrócić uwagę podległych urzędników wyznaczonych do załatwiania spraw wywłaszczeniowych i polecić im dokładne zaznajomienie się z jego przepisami tak, aby z dniem wejścia tego prawa w życie załatwianie odnośnych spraw nie uległo żadnej zwłoce.

Należy przytem zwrócić szczególną uwagę zainteresowanych władz i urzędów oraz samorządów na przepis art. 59 § 3, który uchyla moc dokonanych już wywłaszczeń w razie niewszczęcia postępowania odszkodowawczego w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie omawianego prawa.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 27 października Nr. 93 Rok 1934

Poz. 834. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe.

Poz. 835. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Przepisy wprowadzające prawo upadłościowe.

Poz. 836. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo o postępowaniu układowem.

Poz. 837. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Przepisy o kosztach sądowych.

Poz. 838. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 października 1934 r. o ulgach celnych na śledzie.

z 28 października Nr. 94 Rok 1934

Poz. 839. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych.

Poz. 840. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

Poz. 841. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych.

Poz. 842. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Umarza się następujące należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej:

1) w połowie—z tytułu wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. pożyczek, udzielonych w związku z parcelacją i pożyczek, udzielonych na podstawie przepisów o pomocy kredytowej na meljoracje przeprowadzane przy przebudowie ustroju rolnego oraz z tytułu pożyczek konwersyjnych, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o konwersji niektórych pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego i niektórych zobowiązań wobec Skarbu Państwa na pożyczki z części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 266) i na podstawie ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364);

2) w jednej trzeciej — z tytułu wypłaconych w okresie czasu od dnia 1 stycznia 1927 r. do dnia 30 czerwca 1932 r. pożyczek, udzielonych przy scalaniu gruntów;

3) w całości — te części pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. o państwowym funduszu kredytu na meljoracje rolne (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), które według ustalenia przez Państwowy Bank Rolny zużyte były na: a) budowę odpływów, b) sporządzenie planów i roboty wstępne, jeżeli w następstwie nie zostały udzielone długoterminowe pożyczki meljoracyjne i c) zmeljorowanie gruntów, na których urządzenia meljoracyjne źle działają z przyczyn niezależnych od dłużników;

4) w całości — te części kapitału pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), które przy uwzględnieniu obciążenia pożyczkami Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej i Państwowego Banku Rolnego stanowią nadwyżki, przekraczające 100% szacunku gospodarstw obciążonych temi pożyczkami;

5) w wysokości 20% kapitału wraz z przynależnościami wszystkich pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r. spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609), pozostałego po ewentualnem zastosowaniu ulg przewidzianych w pkt. 3) i 4);

6) w całości — nadwyżkę obciążenia pozostałą po zastosowaniu ulg, przewidzianych w pkt. 3) — 5), ponad 500 zł na 1 ha gruntów zmeljorowanych z tytułu pożyczek meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r spółkom wodnym i osobom fizycznym na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609);

7) w wysokości nadwyżki między wymierzonemi opłatami, a normami, jakie ustali zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, — z tytułu opłat za techniczne wykonanie scalenia;

8) w całości — z tytułu przypadających od dłużników, posiadających gospodarstwa, nieprzekraczające 50 ha, — opłat za prace meljoracyjne, przeprowadzane przy przebudowie ustroju rolnego z wyjątkiem opłat, przypadających za prace meljoracyjne, polegające na drenowaniu gruntów; opłaty za te prace ulegają umorze-

niu w takiej wysokości, aby część nieumorzona nie przekraczała 350 zł na 1 ha gruntów zdrenowanych;

9) w całości — należności, nieprzekraczające 10 zł z poszczególnego tytułu (rodzaju należności), przypadające od jednego dłużnika.

(2) Opłaty za techniczne wykonanie scalenia, przeprowadzonego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, wymierzane będą w wysokości, ustalonej na podstawie ust. (1) pkt. 7).

(3) Opłaty za prace meljoracyjne, przeprowadzone przy przebudowie ustroju rolnego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nie będą wymierzane; nie dotyczy to prac, polegających na drenowaniu gruntów, za które wymierzane będą opłaty w wysokości, nieprzekraczającej 350 zł na 1 ha gruntów zdrenowanych.

Art. 2. (1) Umarza się należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu sprzedaży — utworzonych przy parcelacji nieruchomości państwowych — działek i gospodarstw rolnych, ogrodniczo-warzywniczych i rzemieślniczych wiejskich, — w stosunku, odpowiadającym obniżeniu wartości ziemi i innych składników gospodarczych tych działek i gospodarstw.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze zarządzeń — w celu przystosowania obciążeń posiadaczy działek i gospodarstw wymienionych w ust. (1) do obecnej ich zdolności płatniczej — zasady, dotyczące określania obecnej wartości ziemi i innych składników gospodarczych tych działek i gospodarstw oraz obliczania sumy, ulegającej umorzeniu. W zasadach tych uwzględnić należy w szczególności, iż:

1) zmniejszenie należności, dokonane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w drodze bonifikaty, zalicza się na poczet sumy, ulegającej umorzeniu;

2) sumę, wyrażającą obecną wartość działek i gospodarstw, sprzedanych z przetargu, zwiększa się w stosunku procentowym, odpowiadającym zwiększeniu ceny szacunkowej, uzyskanemu w wyniku przetargu.

Art. 3. (1) Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek konwersyjnych, powstałych na podstawie art. 4 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 266), mogą ulec dalszemu umorzeniu w części ponad stawkę umorzenia z art. 1 ust. (1) pkt. 1) rozporządzenia niniejszego. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali w drodze zarządzeń zasady, dotyczące dalszego umarzania i obliczania sumy, ulegającej umorzeniu.

(2) Dłużnikom pożyczek konwersyjnych, wymienionych w ust. (1), którzy przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego uiścili kwoty, przypadające od nich do zapłaty w latach 1933 i 1934 tytułem oprocentowania powyższych pożyczek, zmniejsza się o 5% należność, pozostałą po zastosowaniu przepisów art. 1 ust. (1) pkt. 1) i artykułu niniejszego ust. (1).

Art. 4. Ulgi w spłacie należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609) w stosunku do dłużników, nienależących do kategoryj, wymienionych w art. 1 ust. (1) pkt. 3) — 6), ustali Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 5. Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu opłat za nadzór nad parcelacją nieruchomości prywatnych w przypadkach, gdy cena sprzedażna, stanowiąca podstawę określenia tych opłat, została obniżona nabywcom co najmniej o 30%, umarza się w odpowiedniej wysokości.

Art. 6. Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu czynszu dzierżawnego z państwowych nieruchomości ziemskich za czas do dnia 30 czerwca 1932 r. mogą być na prośbę dłużnika umarzane przez wojewodów w całości lub w części, o ile dłużnik znajduje się w trudnem położeniu materjalnem i bez uszczerbku dla gospodarstwa nie byłby w stanie uiścić należności.

Art. 7. (1) Za należność Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się: sumę dłużną kapitału łącznie z ratami zapadłemi, a nieuiszczonemi (odroczonemi, nieściągniętemi i których ściąganie zostało wstrzymane) oraz oprocentowaniem, kosztami administracyjnemi i innemi ubocznemi należnościami, obliczonemi do dnia 31 grudnia 1934 r.

(2) Należności z tytułu oprocentowania za zwłokę lub odroczenie umarza się.

Art. 8. (1) Warunki spłaty należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, powstałych w związku z przebudową ustroju rolnego przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, ustala się jak następuje:

1) należności, przypadające od nabywców działek z parcelacji, niezależnie od tytułu ulegają spłacie w okresie do lat 60, a należności, przypadające od innych dłużników, ulegają spłacie w okresie do lat 30, o ile powstały z tytułu pożyczek, lub w okresie do lat 5, o ile powstały z innych tytułów;

2) oprocentowanie, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., pobiera się tylko przy okresie spłaty dłuższym niż lat 5; oprocentowanie to wynosi 3% w stosunku rocznym; kwoty wpłacone w myśl pkt. 5), przekraczające powyższe oprocentowanie, zalicza się na zmniejszenie kapitału;

3) rata roczna nie może być niższa, niż 20 zł w stosunku do jednego gospodarstwa;

4) terminy płatności rat przypadają: za rok kalendarzowy — 1 października, a za półrocza kalendarzowe — 1 kwietnia i 1 października;

5) do początku nowego okresu spłaty należności w ratach amortyzacyjnych, dłużnicy winni wpłacać kwoty, ustalone według przepisów w sprawie ulg przy spłacie należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej; początek nowego okresu spłaty ustalą zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Należność o okresie spłaty dłuższym,

niż lat 10, przy gotówkowej przedterminowej spłacie w całości ulega zmniejszeniu o:

1) 20% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzeuia niniejszego;

2) 10% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(3) Przy gotówkowej przedterminowej spłacie należności o okresie spłaty dłuższym, niż lat 10, dokonanej częściowo w sumie nie mniejszej, niż dwie raty półroczne, sumę przedterminowo wpłacaną zalicza się w wysokości:

1) 120% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 110% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(4) Spłatę raty, dokonaną przedterminowo lecz w ciągu roku lub półrocza kalendarzowego, za które rata przypada, nie uważa się za spłatę przedterminową. Częściowa przedterminowa spłata, dokonana w myśl ust. (3), powoduje odpowiednie zmniejszenie dalszych rat.

(5) Warunki spłaty, ustalone w ust. (1) — (4) będą miały również zastosowanie w przypadkach konwersji należności, wymienionych w art. 9 ust. (1), w razie ich zbiegu z należnościami, wymienionemi w art. 1 ust. (1) pkt. 1) — 6) i w art. 2 oraz do należności Państwowego Banku Rolnego, które w wyniku akcji konwersyjnej przejdą na rzecz Skarbu Państwa na rachunek Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Art. 9. (1) Należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego konwertuje się na nowe pożyczki Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej; konwersji nie ulegają raty bieżące, przypadające do zapłaty według obowiązujących dotychczas przepisów w okresie czasu od dnia 1 października 1934 r. do dnia 30 czerwca 1935 r.

(2) Okres spłaty pożyczki konwersyjnej wynosi do lat 56, licząc od dnia 1 lipca 1935 r., przy oprocentowaniu 4,5 od sta w stosunku rocznym łącznie z kosztami administracyjnemi.

(3) Spłata roczna nie może być niższa, niż 20 zł.

(4) Terminy płatności rat przypadają: za rok kalendarzowy — 1 października, a za półrocza kalendarzowe — 1 kwietnia i 1 października.

(5) Przepisy ust. (1) — (4) stosuje się do wszystkich należności z tytułu pożyczek, udzielonych przez b. Bank Włościański, oraz do tych należności z tytułu pożyczek udzielonych przez b. Bank Szlachecki, które obciążają nieruchomości, nieprzekraczające 50 ha.

(6) Należności z tytułu pożyczek, udzielonych przez b. Bank Szlachecki, obciążające nieruchomości, przekraczające 50 ha, ulegają konwersji według uznania Państwowego Banku Rolnego na zasadach ust. (1) — (4); koszty konwersji w tych przypadkach obciążają dłużników.

(7) Należność z tytułu pożyczki konwersyjnej przy gotówkowej przedterminowej spłacie w całości ulega zmniejszeniu o:

1) 20% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

2) 10% — gdy spłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(8) Przy gotówkowej przedterminowej spłacie należności z tytułu pożyczki konwersyjnej, dokonanej częściowo w sumie nie mniejszej, niż połowa tej należności, sumę przedterminowo wpłacaną zalicza się w wysokości:

1) 120% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

2) 110% — gdy wpłata zostanie dokonana w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 10. (1) Zaległe na dzień 30 września 1934 r. należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wymienione w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), ulegają rozłożeniu na raty, płatne w ciągu lat 30 bez oprocentowania, przyczem do sumy zaległości nie wlicza się oprocentowania, ustalonego przy odroczeniu lub rozłożeniu na raty.

(2) Przepisów ust. (1) nie stosuje się do zaległości, które:

1) nie przekraczają sumy czterech rat półrocznych, należnych od dłużnika przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego;

2) przekraczają sumę określoną w pkt. 1), lecz wynoszą mniej, niż 300 zł; zaległości powyższe mogą być rozłożone na raty, płatne w okresie nie dłuższym, niż lat 15, bez oprocentowania, przyczem do sumy zaległości nie wlicza się oprocentowania, ustalonego przy odroczeniu lub rozłożeniu na raty.

(3) Przepisów ust. (1) i (2) nie stosuje się do należności, powstałych wskutek wypowiedzenia renty na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. o przedterminowej spłacie niektórych rent Banków Rentowych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 627).

(4) Termin płatności pierwszej raty należności, wymienionych w ust. (1), przypada na dzień 1 października 1934 r.; w tych przypadkach jednak, w których obciążenie nieruchomości ratami, ustalonemi w myśl ust. (1), oraz ratami bieżącemi przekraczać będzie normy, przewidziane w art. 11, termin płatności pierwszej raty ustalony będzie na dzień 1 października 1936 r.

(5) Jeżeli należność bieżąca spłacana jest w ratach amortyzacyjnych, to po upływie okresu amortyzacyjnego rata, ustalona w myśl ust. (1), będzie powiększona do wysokości raty amortyzacyjnej z odpowiedniem skróceniem okresu spłaty.

(6) Państwowy Bank Rolny może zażądać przedterminowej spłaty całej sumy zaległości, rozłożonej na raty w myśl ust. (1), w razie zalegania przez dłużnika z uiszczeniem tych rat lub bieżących rat należności.

(7) W przypadkach całkowitej przedterminowej spłaty skapitalizowanych należności, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), z wyłączeniem rent stałych, obniża się sumę należności o 20%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, a o 10%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(8) Przy wykupie rent stałych w okresie lat 3 po dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego sumę wykupu stanowi renta roczna, pomnożona przez 20, niezależnie od warunków umowy.

Art. 11. (1) Upoważnia się wojewodów do częściowego umarzania należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), w przypadkach uzasadnionych względami gospodarczemi, w stosunku do rat płatnych poczynając od dnia 1 października 1934 r., przy uwzględnieniu zasady, by spłata roczna, przypadająca na 1 ha, nie wynosiła mniej niż:

1) 12 zł dla osad, położonych w powiatach: chojnickim, kartuskim, kościerskim i morskim województwa pomorskiego;

2) 20 zł — w pozostałych powiatach województwa pomorskiego;

3) 25 zł — w województwie poznańskiem i górnośląskiej części województwa śląskiego.

(2) Suma ulegająca umorzeniu w myśl ust. (1) w żadnym przypadku nie może przekraczać 50% wysokości poszczególnych rat.

(3) Przepisów ust. (1) i (2) nie stosuje się do rat rentowych, opartych na ustawie z dnia 2 marca 1850 r. o utworzeniu banków rentowych (Zb. ustaw prusk. str. 112).

(4) Wnioski o zastosowanie ulgi, przewidzianej w ust. (1) i (2), przyjmowane będą w ciągu roku po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 12. Zabezpieczenie hipoteczne należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej pozostaje w mocy w wysokości potrzebnej dla zabezpieczenia wszystkich należności Funduszu, pozostałych po zastosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego, choćby niektóre z tych należności nie były dotychczas zabezpieczone hipotecznie lub miały zabezpieczenie niższego stopnia hipotecznego.

Art. 13. W ustawie z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 15 ustęp (5) oznacza się, jako ustęp (1) nowoutworzonego artykułu 15a i w ustępie tym po wyrazie: „z tytułu" dodaje się wyraz: „pożyczek" i przecinek;

2) w art. 15a dodaje się nowe ustępy o brzmieniu następującem:

„(2) Raty należności, powstałe z zaległości za czas do dnia 1 października 1934 r. z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego, posiadają aż do całkowitego ich umorzenia pierwszeństwo hipoteczne równe z pierwotnem zabezpieczeniem pożyczki bez potrzeby ujawnienia w księdze hipotecznej.

(3) Raty należności, wymienionych w art. 2 pkt. i) ustawy niniejszej, o ile powstały z zaległych za czas do dnia 1 października 1934 r. rent b. banków rentowych, korzystają ze służącego ratom bieżącym tych rent przywileju zaspokojenia z nieruchomości z pierwszeństwem po podatkach, ciążących na nieruchomości za ostatnie dwa lata przed licytacją, a o ile powstały z zaległych rent i z sum hipotecznych b. Komisji Kolonizacyjnej, mają pierwszeństwo hipoteczne równe z kapitałem lub z pierwotnem zabezpieczeniem renty bez potrzeby ujawnienia w księdze hipotecznej.

(4) Renty b. banków rentowych oraz raty należności, określone w ust. (3), w razie egzekucji z nieruchomości pozostają na nieruchomości wraz ze związanemi z rentą ograniczeniami (prawo odkupu, zakaz pozbywania, prawo niepodzielnego dziedziczenia, obowiązek ubezpieczenia), przyczem ograniczenia te utrzymuje się na nieruchomości bez potrącenia z ceny licytacyjnej. Należności zaległe, które ulegają pokryciu z ceny licytacyjnej, mogą być wpłacone bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego.

(5) Jeżeli Państwowy Bank Rolny przed terminem licytacji nie zażąda spłaty należności z tytułu pożyczek b. rosyjskich państwowych Banków Ziemskich Włościańskiego i Szlacheckiego, albo spłaty skapitalizowanej renty lub sumy hipotecznej b. Komisji Kolonizacyjnej, to obciążenia te, nie wyłączając rat należności, określonych w ust. (2) i (3), których termin płatności nie zapadł, pozostawione będą na tem samem miejscu hipotecznem, wszystkie zaś zobowiązania poprzedniego właściciela z tytułu tych obciążeń, nie wyłączając osobistej odpowiedzialności dłużnika, przechodzą z mocy samego prawa na nowego właściciela nieruchomości. Należności, które ulegają pokryciu z ceny licytacyjnej, mogą być wpłacone bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego. Ciążące na nieruchomości ograniczenia, związane z rentą (prawo odkupu, zakaz pozbywania, prawo niepodzielnego dziedziczenia, obowiązek ubezpieczenia), utrzymuje się na nieruchomości bez potrącenia z ceny licytacyjnej".

Art. 14. (1) Ujawnienie w księgach hipotecznych umorzenia lub konwersji, dokonanych z mocy rozporządzenia niniejszego, następuje na jednostronny wniosek Państwowego

Banku Rolnego, zgłoszony według uznania Banku pisemnie lub ustnie, albo na wniosek dłużnika na podstawie oświadczenia Banku.

(2) Podania i wpisy hipoteczne oraz inne czynności, związane z ujawnieniem umorzenia lub konwersji w księgach hipotecznych, wolne są od opłat sądowych i stemplowych; stawkę wynagrodzenia pisarza hipotecznego ustala się w wysokości 10 zł.

(3) Wpisy o toczącem się postępowaniu spadkowem, o zgłoszeniu spadku wakującego, o ograniczeniu zdolności właściciela nieruchomości do działań prawnych, o wszczęciu sporu co do własności nieruchomości, bądź co do pożyczki konwersyjnej, ani żadne inne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów oraz z treści wpisu do ksiąg hipotecznych, nie wstrzymują ujawnienia konwersji.

Art. 15. Koszty sądowe i egzekucyjne, powstałe na skutek egzekucji należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, w przypadkach zaniechania egzekucji na skutek zastosowania przepisów rozporządzenia niniejszego, obciążają dłużników.

Art. 16. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uprawniony jest do udzielania dalszych ulg w poszczególnych przypadkach, gdy dłużnik znajduje się w trudnem położeniu materjalnem i bez uszczerbku dla gospodarstwa nie byłby w stanie uiścić należności nieumorzonej na podstawie rozporządzenia niniejszego.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych uprawniony jest do zrzekania się udziałów Skarbu Państwa w ogólnie użytecznych przedsiębiorstwach osadniczych w związku ze zmniejszeniem przez te przedsiębiorstwa zadłużenia gospodarstw rolnych.

(3) Uprawnienia, przewidziane w ust. (1) i (2), przysługują Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w granicach sumy 30 miljonów zł.

(4) Uprawnienia, przewidziane w ust. (1), Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać wojewodom.

Art. 17. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 843. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o wynagrodzeniu za nieruchomości ziemskie przymusowo wykupywane na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej lub przejęte na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach Rzeczypospolitej.

Poz. 844. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. uzupełniającego rozporządzenie z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatnoprawnych w stosunku do wierzytelności z pożyczek, udzielonych przez b. rosyjskie banki ziemskie oraz b. rosyjskie towarzystwa kredytowe miejskie, których zarządy miały siedzibę prawną poza granicami Państwa Polskiego.

Poz. 845. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1933 r. o ulgach w zakresie oprocentowania i terminów spłaty wierzytelności hipotecznych.

Poz. 846. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

1. Powszechne normy oddłużenia.

Art. 1. (1) Krótkoterminowe pożyczki, udzielone związkom samorządowym przez Bank Gospodarstwa Krajowego przed dniem 1 kwietnia 1934 r. oraz zaległe raty, odsetki, prowizje, koszty i inne należności uboczne z tytułu pożyczek tak krótkoterminowych jak i długoterminowych, udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego i banki komunalne przed dniem 1 kwietnia 1934 r. związkom samorządowym, podlegają na wniosek interesowanego związku konwersji na pożyczki długoterminowe. Odsetki za zwłokę za czas od dnia 1 stycznia 1932 r. umarza się.

(2) Zasady i warunki konwersji na pożyczki długoterminowe a także wysokość dodatku administracyjnego ustali rozporządzenie Ministra Skarbu z tem, że nominalne oprocentowanie tych pożyczek nie będzie przekraczać $5^1/_2\%$ w stosunku rocznym.

Art. 2. Lokaty instytucyj prawa publicznego w Banku Gospodarstwa Krajowego i w bankach komunalnych, użyte zgodnie z przeznaczeniem na kredyty dla związków samorządowych, będą mogły być spłacone po kursie nominalnym papierami procentowemi, pochodzącemi z emisji tych banków.

Art. 3. Spłatę długów hipotecznych związków samorządowych odracza się do dnia 1 stycznia 1938 r., a oprocentowanie ich obniża się do $5^1/_2\%$ w stosunku rocznym. Przepis ten nie dotyczy długów hipotecznych związków samorządowych wobec instytucyj kredytowych.

Art. 4. (1) Spłatę długów związków samorządowych, powstałych z tytułu kredytów, udzielonych tym związkom przez komunalne kasy oszczędności z funduszów instytucyj kredytowych i prawa publicznego, odracza się do dnia 1 stycznia 1938 r., a oprocentowanie ich obniża się do $5^1/_2\%$ w stosunku rocznym.

(2) Instytucje kredytowe i prawa publicznego przejmą wierzytelności komunalnych kas oszczędności, wymienione w ust. (1), zwalniając komunalne kasy oszczędności z obliga-

Art. 5. (1) Pożyczki związków samorządowych, udzielone przez komunalne kasy oszczędności, będą spłacane na warunkach, które ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, obligacjami wypuszczonemi przez banki komunalne za zabezpieczeniem wierzytelnościami komunalnych kas oszczędności z tytułu pożyczek udzielonych związkom samorządowym, bądź obligacjami wypuszczonemi przez związki samorządowe.

(2) Obligacje wymienione w ust. (1) będą poręczone przez Skarb Państwa.

Art. 6. Odsetki od należności pieniężnych, których dochodzenie i egzekucja podpada pod przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 809), obniżone zostają do $5^1/_2$% w stosunku rocznym, poczynając od dnia 1 lipca 1934 r.

Art. 7. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania ulg oraz do częściowego lub całkowitego umarzania na wniosek Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu (art. 14) należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek, udzielonych z funduszów skarbowych związkom samorządowym.

(2) Upoważnia się Ministra Opieki Społecznej do udzielania w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej dla Samorządu (art. 14) ulg w spłacie oraz do częściowego lub całkowitego umarzania należności instytucyj ubezpieczeń społecznych od związków samorządowych.

Art. 8. Przepisy art. 3 — 7 odnoszą się do tych zobowiązań finansowych związków samorządowych i ich zakładów i przedsiębiorstw, które powstały przed dniem 1 kwietnia 1934 r. oraz do zobowiązań z okresu późniejszego, o ile wynikły one z konwersji zobowiązań, zaciągniętych przed dniem 1 kwietnia 1934 r., z wyjątkiem tych zobowiązań, przy których konwersji udzielone zostały dłużnemu związkowi samorządowemu lub jego zakładom i przedsiębiorstwom ulgi w zakresie nie mniejszym niż przewidziane w art. 18 ust. (1).

2. Komisje oszczędnościowo-oddłużeniowe i Urząd Rozjemczy.

Art. 9. (1) Dla celów oddłużenia i obniżenia kosztów administracji poszczególnych związków samorządowych powołuje się komisje oszczędnościowo-oddłużeniowe dla samorządu przy urzędach wojewódzkich, z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Centralną Komisję Oszczędnościowo-Oddłużeniową dla Samorządu — przy Prezesie Rady Ministrów, oraz Urząd Rozjemczy do Spraw Kredytowych Samorządu Terytorjalnego z siedzibą w Warszawie.

(2) W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego komisje oszczędnościowo-oddłużeniowe dla samorządu będą nazywane komisjami, Centralna Komisja Oszczędnościowo-Oddłużeniowa dla Samorządu — Centralną Komisją, a Urząd Rozjemczy do Spraw Kredytowych Samorządu Terytorjalnego — Urzędem Rozjemczym.

Art. 10. (1) W skład komisji wchodzą: przewodniczący, powołany, na wniosek Przewodniczącego Centralnej Komisji, przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu; po jednym — przedstawiciele Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Przemysłu i Handlu; dwóch przedstawicieli rady wojewódzkiej (w województwach zachodnich — sejmiku wojewódzkiego, w województwach południowych — wydziału wojewódzkiego); członkowie, powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu na wniosek przewodniczącego komisji.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania komisyj ustalą Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Art. 11. (1) Do kompetencji komisji w zakresie akcji oszczędnościowej należy składanie właściwej władzy nadzorczej i Centralnej Komisji:

1) wniosków co do obniżenia kosztów administracji ogólnej działów specjalnych oraz kosztów administracji wszelkich urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związku samorządowego;

2) wniosków co do zracjonalizowania metod pracy w poszczególnych działach samorządu terytorjalnego.

(2) Do kompetencji komisji w zakresie akcji oddłużeniowej należy:

1) ustalanie planów oddłużenia poszczególnych związków samorządowych oraz uzgadnianie tych planów z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi po wysłuchaniu stron;

2) wszelkie sprawy, związane z ustaleniem planu oddłużeniowego, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

Art. 12. (1) Zakres działania komisji obejmuje wszystkie związki samorządu terytorjalnego na obszarze danego województwa oraz wszystkie urządzenia, zakłady i przedsiębiorstwa tych związków, chociażby były wyposażone w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, oraz w zakresie akcji oszczędnościowej — zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone w osobowość prawa prywatnego, jeżeli w ich kapitale zakładowym uczestniczą związki samorządowe co najmniej w połowie.

(2) Zakres działania komisji obejmuje również związki międzykomunalne oraz ich urządzenia, zakłady i przedsiębiorstwa. W stosunku do urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw oraz związków międzykomunalnych, w których uczestniczą związki samorządowe z terenu różnych województw, właściwe są komisje tych województw, na których terenie znajduje się urządzenie, zakład, przedsiębiorstwo lub ma siedzibę związek międzykomunalny.

Art. 13. (1) W skład Centralnej Komisji wchodzą: Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego, powołani przez Prezesa Rady Ministrów; po jednym — przedstawiciele Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Opieki Społecznej i Przemysłu i Handlu; członkowie, powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu na wniosek Przewodniczącego Centralnej Komisji.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania Centralnej Komisji ustali Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Przemysłu i Handlu.

Art. 14. (1) Do kompetencji Centralnej Komisji w zakresie akcji oszczędnościowej należy:

1) badanie opinji i wniosków komisyj w zakresie akcji oszczędnościowej; zgłaszanie Prezesowi Rady Ministrów wniosków w sprawach zmniejszenia wydatków samorządowych oraz zracjonalizowania metod pracy w poszczególnych działach samorządu terytorjalnego; udzielanie instrukcyj komisjom w zakresie akcji oszczędnościowej;

2) wszelkie sprawy, związane z akcją oszczędnościową, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

(2) Do kompetencji Centralnej Komisji w zakresie akcji oddłużeniowej należy:

1) rozpatrywanie planów oddłużenia, nieuzgodnionych przez komisje z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi, ustalanie planów oddłużenia, uzgadnianie ich z wierzycielami i dłużnemi związkami samorządowemi po wysłuchaniu stron;

2) zatwierdzanie planów oddłużenia;

3) składanie wniosków Ministrowi Skarbu w sprawie ulg i umorzeń w zakresie wierzytelności Skarbu Państwa, należnych od samorządów, jak również składanie wniosków Ministrowi Opieki Społecznej w sprawie ulg i umorzeń należności instytucyj ubezpieczeń społecznych od związków samorządowych (art. 7);

4) udzielanie instrukcyj komisjom w zakresie akcji oddłużeniowej;

5) wszelkie sprawy, związane z ustaleniem planu oddłużenia, o ile nie są zastrzeżone innym organom.

(3) Zakres działania Centralnej Komisji rozciąga się na cały obszar Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

Art. 15. (1) W skład Urzędu Rozjemczego wchodzą: Przewodniczący, powołany przez Ministra Sprawiedliwości z grona sędziów Sądu Najwyższego; członkowie w liczbie 4 na każdą sesję, powołani przez Ministra Sprawiedliwości po 2 z list kandydatów, zgłoszonych: jedna przez Ministra Spraw Wewnętrznych, druga przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(2) Szczegółową organizację oraz tryb postępowania Urzędu Rozjemczego ustali rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 16. (1) Koszty, związane z funkcjonowaniem komisyj, ponoszą związki samorządowe; koszty, związane z funkcjonowaniem Centralnej Komisji i Urzędu Rozjemczego, ponosi Skarb Państwa.

(2) Sposób pokrywania kosztów, wymienionych w ust. (1), oraz ich wysokość ustalać będzie Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości.

3. Oddłużenie związków samorządowych w postępowaniu przed komisjami i Urzędem Rozjemczym.

Art. 17. (1) Komisja wszczyna postępowanie oddłużeniowe na wniosek interesowanego związku samorządowego, na wniosek władzy nadzorczej związku samorządowego, na wniosek Centralnej Komisji, na wniosek wierzyciela, jak również z własnej inicjatywy.

(2) Postępowanie oddłużeniowe powinno być wszczęte przed dniem 1 kwietnia 1936 r.; wszczęte po tym terminie nie ma skutków prawnych.

(3) Komisja może umorzyć postępowanie, jeżeli uzna, że dłużny związek samorządowy jest zdolny do wywiązywania się z zobowiązań. W takim przypadku nowy wniosek o wszczęcie postępowania oddłużeniowego może być zgłoszony Centralnej Komisji.

Art. 18. (1) Plan oddłużenia, ustalony przez komisję, może przewidywać:

1) całkowite lub częściowe umorzenie zaległych odsetek: obniżenie umownej stopy oprocentowania nie niżej jednak $4^1/_2\%$ w stosunku rocznym; w przypadkach szczególnych, uzasadnionych wyjątkową sytuacją finansową związku samorządowego, obniżenie umownej stopy oprocentowania, nie niżej jednak 3% w stosunku rocznym, oraz zawieszenie płatności odsetek na okres do lat 3, z wyjątkiem oprocentowania i płatności odsetek z tytułu samorządowych pożyczek emisyjnych; obniżenie oprocentowania wierzytelności, zabezpieczających wypuszczone przez Bank Gospodarstwa Krajowego i banki komunalne papiery procentowe, nie może być przewidziane na okres dłuższy niż na lat 5;

2) rozłożenie spłaty kapitału na raty: wierzytelności krótkoterminowych nie dłużej niż na lat 10, długoterminowych nie dłużej niż na lat 50, oraz zawieszenie spłaty kapitału wierzytelności nie dłużej jednak niż na lat 5;

3) w przypadkach szczególnych, uzasadnionych wyjątkową sytuacją finansową związku

samorządowego, zmniejszenie kapitału wierzytelności, z wyjątkiem wierzytelności instytucyj kredytowych, wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie, wierzytelności z tytułu samorządowych pożyczek emisyjnych oraz wierzytelności zagranicznych.

(2) Plan oddłużenia obejmować może wszelkie zobowiązania finansowe związków samorządowych, zobowiązania zakładów i przedsiębiorstw tych związków, chociażby te zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone były w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem zobowiązań wobec Skarbu Państwa, zobowiązań wobec instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz zobowiązań z tytułu pożyczek, emitowanych przez związki samorządowe na rynku zagranicznym.

Art. 19. Centralna Komisja stosuje przy postępowaniu oddłużeniowem odpowiednio zasady, ustalone dla postępowania komisyj, z wyjątkiem zasady, ustalonej w art. 17 ust. (2), o ile postępowanie oddłużeniowe było już wszczęte przez komisję.

Art. 20. (1) Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od daty ogłoszenia przez komisję w dzienniku wojewódzkim planu oddłużenia związku samorządowego strony interesowane nie wniosą sprzeciwu, komisja postanowieniem stwierdza, że plan oddłużenia jest prawomocny i stanowi układ, obowiązujący strony jak układ w sądowem postępowaniu układowem. Postanowienie to komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim.

(2) W przypadku zgłoszenia sprzeciwu plan oddłużenia wymaga zatwierdzenia przez Centralną Komisję. Zatwierdzenie planu oddłużenia komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim ze skutkami, przewidzianemi w ust. (1) dla postanowienia komisji.

(3) Centralna Komisja odmówi zatwierdzenia planu oddłużenia tylko wówczas, jeżeli wierzyciele sprzeciwiający się reprezentują więcej niż $1/4$ ogólnej sumy wierzytelności.

(4) Od postanowienia Centralnej Komisji niema żadnego środka prawnego.

Art. 21. (1) Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia przez Centralną Komisję w dzienniku wojewódzkim planu oddłużenia związku samorządowego strony interesowane nie wniosą sprzeciwu lub jeżeli wierzyciele sprzeciwiający się reprezentują nie więcej niż $1/4$ ogólnej sumy wierzytelności, Centralna Komisja postanowieniem stwierdza, że plan oddłużenia jest prawomocny i stanowi układ, obowiązujący strony jak układ w sądowem postępowaniu układowem. Postanowienie to Centralna Komisja ogłasza w dzienniku wojewódzkim.

(2) Od postanowienia Centralnej Komisji niema żadnego środka prawnego.

Art. 22. (1) Urząd Rozjemczy orzeka w sprawach wniesionych przez Centralną Komisję. W tych sprawach orzekać może ulgi w spłacie długów oraz redukcję sumy dłużnej w zakresie, przewidzianym w art. 18 ust. (1).

(2) Orzeczenia Urzędu Rozjemczego dotyczyć mogą wszelkich zobowiązań finansowych związków samorządowych, zobowiązań zakładów i przedsiębiorstw tych związków, chociażby te zakłady i przedsiębiorstwa wyposażone były w osobowość prawa publicznego lub prywatnego, z wyjątkiem zobowiązań wobec Skarbu Państwa, zobowiązań wobec instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz zobowiązań z tytułu pożyczek, emitowanych przez związki samorządowe na rynku zagranicznym.

(3) Orzeczenia Urzędu Rozjemczego są ostateczne i stanowią tytuł egzekucyjny.

Art. 23. Urząd Rozjemczy może nakładać grzywny do 1.000 zł za odmowę złożenia wyjaśnień lub dowodów, albo za nieusprawiedliwione niestawiennictwo osoby wezwanej.

Art. 24. Postępowaniem oddłużeniowem w myśl art. 17 — 23 objęte będą zobowiązania finansowe związków samorządowych i ich zakładów i przedsiębiorstw, powstałe przed dniem 1 lipca 1932 r. oraz zobowiązania tych związków i ich zakładów i przedsiębiorstw wobec Banku Gospodarstwa Krajowego, banków komunalnych i komunalnych kas oszczędności, powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 r., jak również zobowiązania z okresu późniejszego, o ile wynikły one z konwersji zobowiązań, zaciągniętych przed wymienionym wyżej terminem z wyjątkiem tych zobowiązań, przy których konwersji instytucje te udzieliły dłużnemu związkowi samorządowemu lub jego zakładom i przedsiębiorstwom ulgi w zakresie nie mniejszym niż przewidziane w art. 18 ust. (1) rozporządzenia niniejszego.

Art. 25. Związki samorządowe obowiązane są do corocznego wstawiania do budżetów zwyczajnych — sum, przewidzianych planami oddłużenia na obsługę ich długów.

CZĘŚĆ II.

Art. 26. W ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 884) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 8 ustęp 1) otrzymuje brzmienie następujące:

„Podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego bez względu na formę, w której podatek państwowy jest opłacany";

2) w końcu art. 8 dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującem:

„3) Dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, przypadające w wysokości 25% podatku państwowego, poczynając od dnia 1 stycznia 1935 r., będą dzielone pomiędzy związki samorządowe tak, jak są dzielone wpływy z dodatków do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji (art. 10), — z tą jednakże różnicą, że przypadające na rzecz Komunalnego Funduszu Pożyczko-

wo-Zapomogowego 20% wpływów z tego źródła przeznaczone będą wyłącznie na powiększenie funduszu zapomogowego i rozdzielane będą przedewszystkiem pomiędzy gminy miejskie, które wskutek scalenia podatku przemysłowego poniosą uszczerbek w swoich dochodach.

4) Dodatki komunalne do scalonego podatku przemysłowego, należne związkom samorządowym z lat ubiegłych do dnia 31 grudnia 1934 r., przekazane zostaną w całości Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu z przeznaczeniem na zapomogi dla gmin miejskich, przedewszystkiem tych, które doznają uszczerbku w swych dochodach wskutek zniesienia komunalnego podatku od towarów, przywożonych drogami żelaznemi i wodnemi";

3) w art. 10 ustęp 8) otrzymuje nnmerację 9), przed nim zaś, jako ustęp 8), wstawia się przepis następujący:

„8) Zasady i sposób rozdziału pomiędzy związki komunalne przypadającej na nie części ryczałtu podatkowego, który na podstawie przepisów o monopolu zapałczanym wpłaca do Skarbu Państwa dzierżawca monopolu zapałczanego, określa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu";

4) art. 12 skreśla się;

5) art. 16 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Do państwowego podatku od spadków i darowizn i łącznie z nim pobiera się dodatek komunalny w wysokości 10% podatku państwowego.

2) Wpływy z tego dodatku przekazują władze skarbowe Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu.

3) Sposób przekazywania tych wpływów określa rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych";

6) w art. 43 ustęp 3) skreśla się, zaś ustęp 1) tegoż artykułu otrzymuje brzmienie następujące:

1) Wymiar i pobór samoistnych danin komunalnych uskutecznia zarząd związku samorządowego lub organ przez ten zarząd upoważniony. Wymiar i pobór samoistny danin komunalnych, przypadających na rzecz powiatowego związku samorządowego, może wydział powiatowy poruczyć gminom wiejskim za wynagrodzeniem do wysokości 3% sum, pobranych i wpłaconych na rzecz powiatowego związku samorządowego";

7) art. 46 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Uchwały w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych, powinny być podejmowane najpóźniej do końca grudnia.

2) O wymiarze samoistnych danin komunalnych powinien być każdy płatnik powiadomiony indywidualnie, o ile ustawy lub statuty podatkowe nie przewidują odmiennego sposobu zawiadomienia.

3) O wysokości i terminach płatności (art. 54) wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym, powinien być płatnik powiadomiony równocześnie przed dniem 1 kwietnia; wyjątek stanowią przypadki, gdy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego";

8) w art. 48 ust. 4) lit. a) skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem małopolskich gmin miejskich, liczących powyżej 15.000 mieszkańców według ostatniego spisu ludności"; w tymże ustępie zamiast przepisu zawartego w lit. b) zamieszcza się przepis o brzmieniu następującem: „b) w stosunku do gmin miejskich wydzielonych z powiatowych związków samorządowych z wyjątkiem m. st. Warszawy, tudzież w stosunku do wydziałów powiatowych — wydziały wojewódzkie, a do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego — Minister Spraw Wewnętrznych, który może przelać swe uprawnienia na bezpośrednio podległe mu władze";

9) w art. 54 w ust. 1) zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie następujące: „Samoistne daniny komunalne z reguły mają być płacone w dwóch równych ratach półrocznych: w miesiącu kwietniu i listopadzie".

Art. 27. (1) Wzajemne salda należności Skarbu Państwa i związków samorządowych, ustalone w wyniku rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami samorządowemi, przeprowadzonego na dzień 31 marca 1933 r., będą przekazane Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a gminą m. st. Warszawy oraz roszczeń Skarbu Państwa z tytułu należności osób trzecich.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ustali sposób przekazania i regulacji należności, wymienionych w ust. (1).

Art. 28. Zwalnia się związki samorządowe od wpłat na rzecz Funduszu Pracy, wynoszących w gminach miejskich miast wydzielonych 1%, a w powiatowych związkach samorządowych 5% ich budżetów zwyczajnych.

Art. 29. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 809) stosuje się odpowiednio do związków międzykomunalnych o charakterze korporacyj prawa publicznego, jak również do związków międzykomunalnych, nie posiadających wprawdzie charakteru korporacyj prawa publicznego, ale utworzonych dla celów opieki społecznej i lecznictwa w zakładach leczniczych.

Art. 30. (1) Na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych Rada Ministrów władna jest — określać udział związków samorządowych oraz

gromad wiejskich w wykonywaniu zadań, do których związki i gromady na podstawie przepisów prawnych są obowiązane, jak również zawieszać na określony przez Radę Ministrów czas obowiązek wykonywania niektórych z tych zadań i to bądź na całym obszarze Państwa, bądź też na niektórych częściach tego obszaru.

(2) W razie zawieszenia obowiązku wykonywania przez związki samorządowe niektórych ich zadań (ust. (1)) i na wypadek konieczności likwidacji zakładów i urządzeń, które związki samorządowe w wykonaniu tych zadań dotychczas prowadziły, Rada Ministrów określi warunki i sposób takiej likwidacji.

CZĘŚĆ III.

Art. 31. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia zwolnić w całości lub w części od wszelkich opłat sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonywaniem Części I rozporządzenia niniejszego, jak również obniżyć przewidziane w obowiązujących przepisach wynagrodzenie notarjuszów i pisarzów hipotecznych za te czynności.

Art. 32. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Ministrowi Skarbu, Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Opieki Społecznej — każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 33. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z wyjątkiem pkt. 4 art. 26 i art. 28, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1935 r.

Poz. 847. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. (1) Tworzy się Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego, zwany w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego „Związkiem“.

(2) Związek jest osobą prawa publicznego.

(3) Związek jest wolny od wszelkich podatków bezpośrednich i opłat stemplowych w takim zakresie, w jakim od opłat tych wolne są związki samorządowe.

(4) Związek posiada statut, który nada mu w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 2. Związek działa na całym obszarze Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego.

Rozdział II.

Zadania i organizacja Związku.

Art. 3. (1) Zadaniem Związku jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz zakładów i przedsiębiorstw nie wyłączając tej działalności w zakresie spraw administracji rządowej; Związek może również wykonywać kontrolę nad finansową i gospodarczą działalnością tych zakładów, przedsiębiorstw, instytucyj i spółek, o których mowa w art. 4 ust. (2) p. 3.

(2) Przy wykonywaniu zadań przewidzianych w ust. (1), Związek prowadzi działalność instrukcyjną w ramach przepisów statutu Związku.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z zainteresowanym ministrem wyłączyć niektóre dziedziny administracji rządowej, sprawowanej przez związki samorządowe, z pod działania Związku.

(4) Związek może zorganizować stałą poradnię dla udzielania porad techniczno-fachowych, dotyczących urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związków samorządowych oraz podejmowanych prac inwestycyjnych. Związek może również prowadzić w powyższych dziedzinach akcję, zmierzającą do podniesienia wiedzy fachowej, w szczególności organizować kursy i podejmować akcję fachowo-wydawniczą.

(5) W zakresie wykonywanych zadań Związek współdziała z władzami nadzorczemi związków samorządowych i międzykomunalnych; sposób tego współdziałania i uprawnienia w tym zakresie władz nadzorczych ustali statut Związku.

Art. 4. (1) Członkami Związku są z mocy prawa:

1) wojewódzkie związki samorządowe na obszarze województwa pomorskiego i poznańskiego,

2) powiatowe związki samorządowe,

3) miasta, wydzielone z powiatowych związków samorządowych, z wyjątkiem miasta stoł. Warszawy,

4) Bank Gospodarstwa Krajowego.

(2) Związek może przyjmować w poczet swych członków na podstawie zgłoszenia przystąpienia:

1) związki samorządowe, które nie są członkami Związku z mocy prawa, nie wyłączając miasta stoł. Warszawy,

2) związki międzykomunalne,

3) zakłady i przedsiębiorstwa związków samorządowych, posiadające odrębną osobowość prawną, jak również instytucje, posiadające osobowość prawa publicznego, jeżeli opierają swe źródła finansowe co najmniej w 50% na środkach finansowych związków samorządowych

albo korzystają w tej wysokości z ich poręki finansowej, oraz spółki o kapitale zakładowym, na który składają się w przeważającej mierze fundusze związków samorządowych, albo których akcje są w większości w posiadaniu tych związków,

4) banki komunalne,

5) Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej,

6) Związek Miast Polskich.

Art. 5. Organami Związku są:

1) Rada,
2) Zarząd,
3) Prezes Związku,
4) Komisja Rewizyjna.

Art. 6. (1) Prezesa Związku powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Prezesa Związku zastępuje w miarę potrzeby jeden z członków Zarządu, wyznaczony przez Ministra Spraw Wewnętrznych, używając w czasie wykonywania zastępstwa tytułu służbowego Wiceprezesa.

(3) Prezes Związku w zakresie wykonywanych czynności, a w okresie zastępstwa również Wiceprezes podlega nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych w granicach postanowień rozporządzenia niniejszego i statutu Związku.

Art. 7. (1) Prezes Związku jest urzędnikiem państwowym.

(2) Uposażenie służbowe i emerytalne Prezesa obciąża fundusze Związku.

(3) Wysokość uposażenia służbowego Prezesa Związku ustala Minister Spraw Wewnętrznych. Prawa emerytalne ustala się na zasadach przepisów, normujących zaopatrzenie emerytalne funkcjonarjuszów państwowych.

(4) Wiceprezesowi przysługuje w czasie wykonywania funkcyj zastępstwa wynagrodzenie z funduszów Związku w wysokości, ustalonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 8. Bliższe przepisy o organizacji i działalności Związku normuje statut Związku.

Art. 9. (1) Stosunek służbowy pracowników Związku ma charakter prywatno-prawny i może być zawiązany jedynie na piśmie, a jeżeli wymaga to zgody władzy nadzorczej (art. 13 ust. (1)) — jedynie z powołaniem się na tę zgodę. Odmienna umowa jest nieważna.

(2) Obowiązki i prawa oraz zasady i skutki odpowiedzialności służbowej pracowników reguluje wydany przez Związek statut służbowy.

(3) Nałożenie na pracownika kary dyscyplinarnej może nastąpić tylko po przeprowadzeniu rozprawy przed Komisją Dyscyplinarną w Związku, a w drugiej instancji przed Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Bliższe przepisy w tym względzie reguluje wydany przez Związek statut dyscyplinarny.

(4) Pracownik nie może dochodzić w drodze sądowej jakichkolwiek roszczeń z tytułu pozbawienia lub zmniejszenia jego uprawnień, wynikających ze stosunku służbowego, skutkiem prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 10. (1) Związek we własnym zakresie działania zapewni swym pracownikom umysłowym prawa emerytalne nie mniejsze od przysługujących funkcjonarjuszom państwowym z zastrzeżeniem, że pracownicy Związku opłacają składkę emerytalną, której wysokość ustala wydany przez Związek statut emerytalny.

(2) O ile umowa nie zawiera odmiennych zastrzeżeń, pracownikom umysłowym, przyjętym na czas nieokreślony, zalicza się czas służby państwowej, wojskowej i równorzędnej, podlegający zaliczeniu w myśl przepisów ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) z uwzględnieniem późniejszych zmian jej postanowień, oraz czas służby w związkach samorządowych i międzykomunalnych, jak również pracy w centralnych dobrowolnych zrzeszeniach związków samorządowych (art. 4 ust. (2) p. 5 i 6).

(3) W stosunku do Związku stosuje się postanowienia art. 7 ust. 7, 8 i ostatni wymienionej w ust. (2) ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. oraz postanowienia art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) z uwzględnieniem późniejszych zmian jego postanowień; postanowienia art. 120 tego rozporządzenia stosuje się analogicznie również, gdy chodzi o rozrachunek pomiędzy związkami samorządowemi (międzykomunalnemi), które ubezpieczyły pracowników we własnym zakresie działania, a Związkiem i naodwrót, z zastrzeżeniem, że przekazaniu podlegają składki emerytalne, pobrane za wszystkie lata, zaliczone pracownikowi do wysługi emerytalnej w instytucji, na której ciąży obowiązek przekazania składek.

(4) Poza wyjątkiem, wynikającym z postanowień ust. (3), do pracowników Związku nie stosuje się przepisów wymienionego w ust. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r.; ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) stosuje się w stosunku do pracowników umysłowych tylko w zakresie, przewidzianym w art. 1 p. 1) tej ustawy.

Art. 11. (1) Członkowie Związku opłacają roczne składki, których wysokość na rok następny ustala Rada najpóźniej na 2 miesiące przed terminem uchwalenia budżetów przez związki samorządowe, należące do Związku. Składka związków samorządowych i międzykomunalnych może być oznaczona w stawkach procentowych w stosunku do budżetów.

(2) Niezależnie od składek Związek może pobierać opłaty za czynności rewizyjne i instrukcyjne według taryfy, uchwalonej przez Radę, a to zarówno od członków, jak i instytucyj, nie należących do Związku.

(3) Zaległe składki i opłaty podlegają przymusowemu ściągnięciu w drodze wstawienia zaległości do budżetów oraz zajęcia dochodów, które na żądanie Związku zarządza właściwa władza nadzorcza.

Rozdział III.

Nadzór państwowy.

Art. 12. Nadzór nad działalnością Związku sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 13. (1) Obsadzanie stanowisk kierowniczych i inspekcyjnych Związku wymaga w każdym poszczególnym przypadku zgody władzy nadzorczej.

(2) Uchwały Związku w sprawie preliminarza budżetowego, wysokości składek członkowskich i taryfy opłat za czynności rewizyjne i instrukcyjne wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej Związku w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(3) Uchwały Związku w sprawie statutów służbowego, dyscyplinarnego (art. 9 ust. (2) i (3)) i emerytalnego (art. 10 ust. (1)) oraz w sprawie zaciągnięcia pożyczki, nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz przyjęcia zapisu i darowizny wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

(4) Jeżeli władza nadzorcza nie zawiadomi Prezesa Związku na piśmie o odmowie zatwierdzenia uchwały w ciągu 60 dni po dniu jej nadesłania, uważa się, że uchwała uzyskała milczące zatwierdzenie.

Art. 14. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może rozwiązać Radę i Zarząd Związku łącznie albo każdy z tych organów oddzielnie; w każdym przypadku stosuje się analogicznie przepisy art. 69 ust. (1), (2) i (4) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

(2) W razie rozwiązania Rady funkcje jej sprawuje Zarząd, a w razie rozwiązania Zarządu, albo Rady i Zarządu, funkcje Zarządu bądź obydwóch organów sprawuje tymczasowo Prezes Związku; Zarząd bądź Prezes Związku podlega wówczas ograniczeniom, przewidzianym w art. 72 ust. (1) i (2) wymienionej w ust. (1) ustawy z dnia 23 marca 1933 r.

(3) W razie rozwiązania Rady nowa Rada będzie powołana przed upływem sześciu miesięcy po rozwiązaniu.

(4) W razie rozwiązania Zarządu nowy Zarząd będzie powołany w ciągu sześciu tygodni po dniu rozwiązania, a gdy i Rada jest rozwiązana — w ciągu sześciu tygodni po ukonstytuowaniu się nowej Rady.

Rozdział IV.

Przepisy końcowe.

Art. 15. Rozporządzenie niniejsze nie narusza kompetencyj i uprawnień władz, sprawujących nadzór nad związkami samorządowemi i międzykomunalnemi oraz nad ich zakładami i przedsiębiorstwami.

Art. 16. Władze rządowe, samorządowe i instytucje prawa publicznego okazywać będą Związkowi w miarę potrzeby swą pomoc.

Art. 17. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 848. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali.

Poz. 849. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy *).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. Przekazuje się Funduszowi Pracy, istniejącemu na podstawie ustawy z dnia 16 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163) zakres działania Funduszu Bezrobocia, utworzonego ustawą z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 58, poz. 555).

Art. 2. W ustawie z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do zakresu działania Funduszu Pracy należy:

a) finansowanie gospodarczo uzasadnionych robót publicznych lub robót o publicznem znaczeniu, celem zatrudnienia bezrobotnych,

b) publiczne pośrednictwo pracy,

c) zabezpieczenie robotników na wypadek bezrobocia,

d) doraźna pomoc bezrobotnym, którym nie przysługuje prawo do zasiłku z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, prowadzona bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacyj społecznych,

e) organizowanie zatrudnienia młodzieży na zasadach społeczno-wychowawczych,

f) poradnictwo i przysposobienie zawodowe bezrobotnych oraz pomoc w tworzeniu warsztatów pracy,

g) akcja kulturalno-oświatowa wśród bezrobotnych“;

2) w art. 3 w miejsce ust. 2 wstawia się dwa ustępy o brzmieniu następującem:

---

*) W wyjątkach.

„(2) Budżet Funduszu Pracy stanowi załącznik do budżetu Ministerstwa Opieki Społecznej;

(3) Sprawozdanie finansowe Funduszu Pracy jest częścią państwowego zamknięcia rachunkowego.";

3) art. 4 skreśla się;

4) w art. 5 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „określonych w art. 4 pkt. b)", a po wyrazie: „budowa" dodaje się przecinek i wyrazy: „kapitalny remont";

5) w art. 5 ustęp 2 skreśla się;

6) artykułom 6, 7, 8, 10, 11, 12 i 13 nadaje się brzmienie następujące:

„Art. 6. (1) Na czele Funduszu Pracy stoi Minister Opieki Społecznej.

(2) Zarząd Funduszu Pracy z ramienia Ministra Opieki Społecznej wykonywa Dyrektor Funduszu Pracy.

(3) Dyrektora powołuje Minister Opieki Społecznej.

(4) Zakres uprawnień Dyrektora określa statut Funduszu Pracy.

Art. 7. (1) Powołuje się Radę Funduszu Pracy.

(2) Do zakresu działania Rady należy:

1) ustalanie wytycznych działalności Funduszu Pracy,

2) uchwalanie na wniosek Dyrektora preliminarzy budżetowych,

3) uchwalanie sprawozdań o gospodarce Funduszu Pracy i o jego stanie,

4) rozpatrywanie wszelkich spraw, przekazanych przez Ministra Opieki Społecznej lub przez Dyrektora Funduszu Pracy.

(3) Uchwały Rady w zakresie spraw, wymienionych w punktach 1), 2) i 3), wymagają dla swej ważności zatwierdzenia Ministra Opieki Społecznej.

(4) Rada składa się z przedstawicieli zainteresowanych ministrów oraz z powoływanych przez Ministra Opieki Społecznej przedstawicieli samorządu gospodarczego i terytorjalnego, pracodawców i pracowników oraz z osób, zajmujących się teoretycznie i praktycznie sprawami społecznemi i gospodarczemi.

(5) Przewodniczącym Rady jest Minister Opieki Społecznej, a jego zastępcą — Dyrektor Funduszu Pracy.

(6) Sposób powoływania przedstawicieli, szczegółowy zakres działania i tryb urzędowania Rady określa statut Funduszu Pracy.

Art. 8. (1) Czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy, zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, poradnictwa i przysposobienia zawodowego oraz pomocy doraźnej wykonywa Fundusz Pracy przez Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy.

(2) Ponadto Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy wykonywają inne czynności zlecone im w statucie lub przez władze Funduszu Pracy.

(3) W szczególności Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy orzekają o obowiązku zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia, o przyznawaniu i wymiarze zasiłków.

(4) Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy mogą posiadać ekspozytury.

(5) Organizację poszczególnych ekspozytur, ich zasięg terytorjalny oraz zakres działania określa zarządzenie Ministra Opieki Społecznej.

Art. 9. (1) Czynności Wojewódzkich Biur Funduszu Pracy mogą być powierzane związkom samorządowym i innym instytucjom prawno-publicznym.

(2) Zasady i tryb powierzania czynności związkom samorządowym i instytucjom prawnopublicznym określa rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 10. (1) Nadzór nad działalnością Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy sprawuje wojewoda.

(2) Zasady i organizację nadzoru określa rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. (1) Odwołania od decyzyj Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy i od decyzyj ekspozytur rozpoznaje wojewoda.

(2) Tryb postępowania odwoławczego określa rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(3) Decyzje wojewody są ostateczne.

(4) Rozpoznawanie odwołań od orzeczeń, wydawanych przez Wojewódzkie Biura Funduszu Pracy w zakresie obowiązku zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia oraz w sprawie przyznawania i wymiaru zasiłków, może być poddane w drodze rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej właściwości organów orzekających w sprawach ubezpieczeń społecznych.

Art. 12. (1) Jako organa opinjodawcze Funduszu Pracy tworzy się Wojewódzkie Rady Funduszu Pracy pod przewodnictwem wojewodów.

(2) Wojewódzkie Rady Funduszu Pracy składają się z przedstawicieli miejscowego samorządu terytorjalnego i gospodarczego, przedstawicieli pracodawców i pracowników oraz z osób zajmujących się teoretycznie i praktycznie sprawami społecznemi i gospodarczemi, powoływanych przez wojewodę.

(3) Sposób powoływania przedstawicieli, zakres działania i tryb postępowania Wojewódzkich Rad Funduszu Pracy określa statut Funduszu Pracy.

Art. 6. (1) Dotychczasowe prawa, zobowiązania i majątek Funduszu Bezrobocia przechodzą z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego na Fundusz Pracy. Zadłużenie Funduszu Bezrobocia może być spłacone jedynie ze środków, wymienionych w art. 6 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Art. 10. Przejęcie działalności Funduszu Bezrobocia przez Fundusz Pracy nie narusza uprawnień nabytych przez zabezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r.

Art. 11. Sprawy niezałatwione do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego przez Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia, przez Zarządy Obwodowe i Komisje Odwoławcze będą przekazane władzom właściwym według rozporządzenia niniejszego.

Art. 13. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 14. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1935 r. z wyjątkiem art. 8, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy sprzeczne z przepisami rozporządzenia niniejszego.

Poz. 850. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. Rozporządzenie niniejsze reguluje sprawę ustalania nazw miejscowości:

1) zamieszkanych, to jest wszelkich samoistnych osiedli, odróżniających się od sąsiednich osiedli odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie odmiennem określeniem rodzaju („miasto“ i „wieś“, „wieś“ i „folwark“, „folwark“ i „leśniczówka“ i t. p.),

2) niezamieszkanych.

Art. 2. (1) Urzędowe nazwy miejscowości wraz z ich pisownią ustala i zmienia Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim.

(2) Pierwsze na podstawie rozporządzenia niniejszego ogólne ustalenie nazw urzędowych dokonane będzie rozporządzeniami, z których każde obejmie nazwy wszystkich miejscowości na obszarze co najmniej jednego województwa. Rozporządzenia te ogłoszone będą w urzędowej części „Wykazu Miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej“, wydawanego przez Główny Urząd Statystyczny.

Art. 3. (1) Ustanawia się przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Komisję Ustalania Nazw Miejscowości.

(2) Komisja składa się z przewodniczącego i sześciu członków, w tem trzech przedstawicieli sfer naukowych oraz po jednym przedstawicielu Ministerstw: Spraw Wojskowych, Komunikacji oraz Poczt i Telegrafów.

(3) Przewodniczącego Komisji i przedstawicieli sfer naukowych powołuje Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem tych ostatnich po porozumieniu się z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Przedstawicieli Ministerstw wyznaczają właściwi Ministrowie. W tym samym trybie powołuje się zastępcę przewodniczącego i zastępców członków Komisji.

(4) Za zgodą przewodniczącego mogą brać udział w posiedzeniach Komisji z głosem doradczym delegaci zainteresowanych urzędów, wyznaczeni przez właściwe władze.

Art. 4. (1) Komisja jest organem opinjodawczym i obraduje nad sprawami, przedłożonemi jej przez przewodniczącego.

(2) Regulamin czynności Komisji wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. (1) W celu przygotowywania materjału dla obrad Komisji Minister Spraw Wewnętrznych może powoływać czasowo komisje regjonalne ustalania nazw miejscowości.

(2) Skład komisyj regjonalnych i regulamin ich czynności ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 6. (1) Przepisy art. 2 — 5 dotyczą ustalania urzędowych nazw miejscowości zamieszkanych.

(2) Tryb i organizację ustalania urzędowych nazw miejscowości niezamieszkanych ureguluje Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

Art. 7. W stosunkach publicznych wolno używać nazw miejscowości jedynie w brzmieniu urzędowem, ustalonem w trybie rozporządzenia niniejszego.

Art. 8. (1) W każdem mieście na narożnikach ulic i placów zarząd miejski umieści i będzie utrzymywał w należytym stanie tabliczki z nazwami ulic i placów.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych może rozszerzyć obowiązki, wymienione w ust. (1), również na inne osiedla, wskazując zarazem, na kim ciąży obowiązek umieszczania i utrzymywania tabliczek.

Art. 9. (1) Każda nieruchomość w miejscowościach, zarówno zabudowana jak i przeznaczona w prawomocnym planie zabudowania pod zabudowę, powinna być oznaczona numerem porządkowym przez organy zarządzające związków samorządowych.

(2) Zasady numeracji nieruchomości ustali Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

(3) Właściciele budynków i ogrodzonych placów niezabudowanych obowiązani są umieścić na swej nieruchomości i utrzymywać w należytym stanie tabliczki z numerami porządkowemi, oznaczonemi w trybie ust. (1) i (2).

Art. 10. Kto wykracza przeciwko przepisom art. 7 lub złośliwie usuwa, niszczy albo uszkadza tabliczki, wymienione w art. 8 i 9,

podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 11. Kto wykracza przeciwko przepisom art. 9 ust. (3), podlega w drodze administracyjnej karze grzywny do 500 złotych.

Art. 12. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 13. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Państwa.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w sprawach, unormowanych rozporządzeniem niniejszem, z wyjątkiem przepisów art. 43 ust. (1) pkt. p) i art. 65 ust. (1) ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294).

Poz. 851. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ I.

PRZEPISY MATERJALNE.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Do zbrodni i występków oraz kar i środka zabezpieczającego, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, stosuje się przepisy części ogólnej kodeksu karnego, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Art. 2. Działanie nie jest bezprawne wtedy tylko, gdy podjęto je za zezwoleniem udzielonem:

a) przez Ministra Spraw Wojskowych lub upoważnione przez niego organa państwowe — w związku z wykonywaniem zadań ochrony bezpieczeństwa Państwa Polskiego;

b) przez właściwą władzę naczelną lub upoważnione przez nią organa podległe — w związku z wykonywaniem innych zadań państwowych.

Art. 3. Sąd może, obok kary więzienia, wymierzyć przy skazaniu za występek popełniony umyślnie — grzywnę do 100.000 złotych, za zbrodnię zaś — do wysokości nieograniczonej.

Art. 4. § 1. W razie skazania na karę śmierci lub na karę ponad rok więzienia za przestępstwo popełnione umyślnie, sąd orzeka utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, a jeżeli zachodzi nadużycie zawodu lub niezdolność do wykonywania zawodu, określone w art. 48 § 1 lit. a) lub b) kodeksu karnego — nadto utratę prawa wykonywania zawodu.

§ 2. Jeżeli skazany otrzymał zapłatę za popełnienie przestępstwa, sąd orzeka, jako karę dodatkową, przepadek zapłaty lub jej równowartości.

Art. 5. § 1. W razie skazania za przestępstwo popełnione umyślnie na karę ponad rok więzienia, sąd zarządza, jako środek zabezpieczający, rozciągnięcie nad skazanym dozoru policyjnego na czas od roku do lat 5.

§ 2. Rozciągnięcie dozoru policyjnego pociąga za sobą skutki następujące: a) powiatowa władza administracji ogólnej może oddanemu pod dozór policyjny zabronić pobytu w pewnych okręgach lub miejscowościach, albo też wyznaczyć mu miejsce pobytu z tym skutkiem, że wydalenie się z wyznaczonej miejscowości dopuszczalne jest tylko za jej zezwoleniem; b) oddany pod dozór policyjny obowiązany jest zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej w ciągu 6 godzin o zmianie mieszkania lub miejsca pobytu; c) przesyłki pocztowe, wysyłane przez oddanego pod dozór policyjny lub do niego nadchodzące, mogą być przeglądane przez powiatową władzę administracji ogólnej; d) powiatowa władza administracji ogólnej może nakazać oddanemu pod dozór policyjny, aby w terminach oznaczonych zgłaszał się do niej lub do określonej jednostki policyjnej i składał wyjaśnienia co do swych zajęć, trybu życia i środków utrzymania; e) powiatowa władza administracji ogólnej może celem stwierdzenia prawdziwości zeznań oddanego pod dozór wkroczyć o każdej porze do jego mieszkania.

Art. 6. § 1. W przypadkach, określonych w art. 24 § 2 i 29 § 2 kodeksu karnego, sąd nie może zastosować nadzwyczajnego złagodzenia kary, ani uwolnienia od kary.

§ 2. Przepisów o warunkowem zawieszeniu wykonania kary nie stosuje się w sprawach o przestępstwa popełnione umyślnie.

Art. 7. Powiatowa władza administracji ogólnej może wydalić z granic Państwa cudzoziemca, skazanego za przestępstwo, określone w rozporządzeniu niniejszem.

Art. 8. Państwo sprzymierzone pozostaje w czasie wojny pod ochroną przepisów rozporządzenia niniejszego narówni z Państwem Polskiem.

Art. 9. § 1. Tajemnicę państwową stanowią wiadomości, dokumenty lub inne przedmioty, które z powodu ich treści lub jakości należy ze względu na dobro Państwa Polskiego zachować w tajemnicy przed rządem państwa obcego, choćby nawet zarządzenia, normujące czynności służbowe, nie uznawały ich za tajne, albo choćby zachowanie ich w tajemnicy przed pewnem gronem osób było niemożliwe.

§ 2. Informację wojskową stanowią wiadomości, dokumenty lub inne przedmioty, które, nie będąc tajemnicą państwową, dotyczą jednak

wojskowej obrony Państwa lub jego sił zbrojnych.

§ 3. Przez rząd państwa obcego rozumieć należy także osoby, działające w interesie tego rządu.

Rozdział II.

Przepisy szczególne.

Art. 10. § 1. Kto ujawnia innej osobie tajemnicę państwową,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Jeżeli ujawniona tajemnica państwowa dotyczy wojskowej obrony Państwa lub jego sił zbrojnych,

sprawca podlega karze więzienia do lat 10.

§ 3. Jeżeli sprawca ujawnia tajemnicę państwową rządowi obcego państwa, albo działa w celu narażenia na niebezpieczeństwo wojskowej obrony Państwa lub jego sił zbrojnych,

podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 5.

§ 4. Jeżeli czyn, określony w § 3, spowodował wielką szkodę dla bezpieczeństwa Państwa, albo popełniony został w czasie wojny,

sprawca podlega karze więzienia dożywotniego lub karze śmierci.

§ 5. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze więzienia do lat 2 lub aresztu do lat 2.

Art. 11. Kto, mając sobie powierzoną z tytułu swego stanowiska tajemnicę państwową, dopuszcza przez niedbalstwo do jej ujawnienia, albo do zniszczenia lub zagubienia przedmiotów, zawierających taką tajemnicę,

podlega karze więzienia do lat 2 lub aresztu do lat 2.

Art. 12. § 1. Kto udziela rządowi obcego państwa informacji wojskowej,

podlega karze więzienia do lat 10

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny,

podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat. 5.

§ 3. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze więzienia do lat 2 lub aresztu do lat 2.

Art. 13. § 1. Kto udziela rządowi obcego państwa wiadomości, dokumentów lub innych przedmiotów, w szczególności z zakresu stosunków politycznych, dyplomatycznych lub gospodarczych Państwa Polskiego, które mogą być użyteczne temu państwu na wypadek wojny z Państwem Polskiem albo w nieprzyjaznych dla Państwa Polskiego działaniach lub zamierzeniach,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny,

podlega karze więzienia do lat 10.

Art. 14. § 1. Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa, określonego w art. 10, 12 lub 13,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca miał na celu ujawnienie tajemnicy państwowej rządowi obcego państwa, albo działał w celu narażenia na niebezpieczeństwo wojskowej obrony Państwa lub jego sił zbrojnych, albo też popełnił czyn, określony w § 1, podczas wojny,

podlega karze więzienia do lat 10.

§ 3. Nie podlega karze, kto wziąwszy udział w przygotowaniu, doniesie o niem władzy, powołanej do ścigania przestępstw, zanim władza dowiedziała się o przygotowaniu i zanim wynikły jakiekolwiek ujemne skutki dla Państwa. Z bezkarności nie korzysta, kto doprowadził do podjęcia czynności przygotowawczych.

Art. 15. § 1. Kto gromadzi wiadomości, dokumenty lub inne przedmioty, stanowiące tajemnicę państwową, albo też stara się je uzyskać lub z niemi zapoznać,

podlega karze więzienia do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny,

podlega karze więzienia do lat 5.

Art. 16. § 1. Kto porozumiewa się z inną osobą w celu popełnienia przestępstwa, określonego w art. 10, 12 lub 13,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny,

podlega karze więzienia do lat 10.

§ 3. Nie podlega karze, kto wziąwszy udział w porozumieniu, doniesie o niem władzy, powołanej do ścigania przestępstw, zanim władza dowiedziała się o porozumieniu i zanim wynikły jakiekolwiek ujemne skutki dla Państwa. Z bezkarności nie korzysta, kto doprowadził do powstania takiego porozumienia.

Art. 17. § 1. Kto udziela pomocy w działalności wywiadowczej osobie, działającej w interesie rządu obcego państwa,

podlega, jeżeli czyn nie stanowi pomocy do przestępstwa zagrożonego karą cięższą, karze więzienia do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny,

podlega karze więzienia do lat 10.

Art. 18. § 1. Kto publicznie rozpowszechnia informację wojskową, której rozpowszechnianie może zagrażać interesom Państwa, albo co do której wydany został zakaz rozpowszechniania,

podlega karze aresztu do lat 2 i grzywny, albo jednej z tych kar.

§ 2. Jeżeli sprawca popełnił czyn, określony w § 1, w czasie wojny lub mobilizacji,

podlega karze aresztu do lat 3 i grzywny.

§ 3. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny.

Art. 19. § 1. Kto w celu ujawnienia innej osobie lub udzielenia rządowi państwa obce-

go podrabia albo przerabia dokumenty lub inne przedmioty, które w razie autentyczności stanowiłyby tajemnicę państwową lub informację wojskową, albo takie podrobione lub przerobione dokumenty lub inne przedmioty uzyskuje,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto ujawnia innej osobie podrobione lub przerobione dokumenty, lub inne przedmioty, określone w § 1, albo udziela ich rządowi państwa obcego.

Art. 20. § 1. Kto wprowadza władzę polską w błąd przez udzielenie jej fałszywych wiadomości, albo dostarczenie podrobionych lub przerobionych dokumentów lub innych przedmiotów, mających znaczenie dla bezpieczeństwa Państwa Polskiego,

podlega karze więzienia do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, oddając usługi wywiadowcze władzy polskiej, wprowadza ją w błąd przez zatajenie przed nią okoliczności istotnej z działalności swej w stosunku do rządu państwa obcego.

Art. 21. § 1. Kto, otrzymawszy w chwili, gdy można szkodzie zapobiec, wiarogodną wiadomość o zamierzonem przestępstwie, określonem w art. 10, 12, 13, 14, 16, 17, 19 lub 20, zaniecha zawiadomienia o tem władzy, powołanej do ścigania przestępstw,

podlega karze więzienia do lat 3.

§ 2. Nie podlega karze, kto zaniecha zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną, grożącą jemu samemu lub jego najbliższym. To samo dotyczy duchownego, któremu wiadomość powierzona została w związku z wykonywaniem czynności duszpasterskich.

Art. 22. Kto rozpowszechnia wiadomości o postępowaniu karnem, choćby już ukończonem, w sprawie o zbrodnię lub występek, określone w rozporządzeniu niniejszem,

podlega karze więzienia do roku lub aresztu do roku.

Art. 23. Kto:

a) przedostaje się do budowli lub urządzeń wojskowych, do których wstęp jest wzbroniony;

b) wykracza przeciwko zarządzeniom władzy, mającym na celu zapobieżenie ujawnieniu lub rozpowszechnieniu tajemnic państwowych lub informacyj wojskowych;

c) wykracza przeciwko przepisom o meldowaniu osób w obszarze warownym lub w rejonie umocnionym;

d) wykracza przeciwko ograniczeniom lub zobowiązaniom, wynikającym z art. 5 § 2,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar.

CZĘŚĆ II.

PRZEPISY PROCESOWE.

Art. 24. Postępowanie w sprawach o zbrodnie i występki, określone w rozporządzeniu niniejszem, odbywa się według przepisów kodeksu postępowania karnego, jeżeli przepisy dalsze nie stanowią inaczej.

Art. 25. Sprawy o zbrodnie i występki, określone w rozporządzeniu niniejszem, nie podlegają rozpoznaniu łącznie ze sprawami o inne przestępstwa.

Art. 26. Uwierzytelnione odpisy z akt sprawy można otrzymywać tylko za zezwoleniem Naczelnego Prokuratora.

Art. 27. Wybór obrońcy podlega zatwierdzeniu przez prezesa sądu, o czem należy uprzedzić oskarżonego przy doręczeniu aktu oskarżenia. Odmowa zatwierdzenia wyboru nie wymaga uzasadnienia.

Art. 28. § 1. Czynności oskarżyciela publicznego spełnia prokurator sądu apelacyjnego.

§ 2. Prokurator może już w toku dochodzenia żądać zabezpieczenia grożącej oskarżonemu grzywny przez zajęcie całego majątku, jaki oskarżony posiada i jaki mu później przypadnie. W przedmiocie zabezpieczenia rozstrzyga na posiedzeniu niejawnem sąd apelacyjny, do którego właściwości sprawa należy. Na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie.

Art. 29. § 1. Śledztwo prowadzi sędzia, którego, na wniosek prokuratora, prezes sądu apelacyjnego wyznacza dla danej sprawy bądź z pośród sędziów śledczych, czynnych w okręgu danego sądu apelacyjnego, bądź z pośród sędziów śledczych do spraw wyjątkowego znaczenia, czynnych w danym sądzie apelacyjnym.

§ 2. Na postanowienie sędziego śledczego o wszczęciu śledztwa nie służy zażalenie.

§ 3. Zażalenia na postanowienia i czynności sędziego śledczego rozstrzyga sąd apelacyjny.

Art. 30. § 1. Sprawy o zbrodnie i występki, określone w rozporządzeniu niniejszem, należą w pierwszej instancji do właściwości sądu apelacyjnego.

§ 2. Sąd apelacyjny orzeka w składzie trzech sędziów według przepisów o postępowaniu przed sądem okręgowym.

§ 3. Przeciwko aktowi oskarżenia nie służy prawo wniesienia sprzeciwu.

§ 4. Oskarżony obowiązany jest zawsze stawić się do sądu osobiście.

§ 5. Przerwa rozprawy może trwać najwyżej dni trzydzieści.

§ 6. Oskarżony obowiązany jest złożyć doręczony mu odpis aktu oskarżenia do akt sprawy najpóźniej przed udaniem się sądu na naradę. O niewykonaniu tego obowiązku czyni się wzmiankę w protokóle rozprawy.

§ 7. Sąd może zarządzić ogłoszenie wyroku przy drzwiach zamkniętych, jeżeli uzna to celem ścisłego zachowania tajemnicy za niezbędne ze względu na bezpieczeństwo Państwa.

§ 8. Orzeczenie co do rozciągnięcia nad przestępcą dozoru policyjnego sąd umieszcza w wyroku.

§ 9. Poza przypadkami określonemi w art. 466 kodeksu postępowania karnego, zaża-

lenie służy nadto na postanowienie sądu apelacyjnego o umorzeniu sprawy z powodów, wymienionych w art. 287 lit. a) — c) kodeksu postępowania karnego.

Art. 31. Oskarżony lub jego obrońca obowiązany jest złożyć doręczony mu odpis wyroku z uzasadnieniem do akt sprawy najpóźniej przed uprawomocnieniem się wyroku sądu apelacyjnego, a gdy założył kasację — najpóźniej przed udaniem się Sądu Najwyższego na naradę. O niewykonaniu tego obowiązku czyni się wzmiankę w osobnym protokóle, albo gdy odbywa się rozprawa kasacyjna — w protokóle z tej rozprawy.

Art. 32. § 1. Od wyroku sądu apelacyjnego strony mogą zakładać kasację do Sądu Najwyższego.

§ 2. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację od wyroku skazującego na karę śmierci najpóźniej w ciągu miesiąca od chwili wpłynięcia akt sprawy do tego sądu.

§ 3. Przepis art. 30 § 7 stosuje się w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Art. 33. § 1. Sprawy o wykroczenia, określone w art. 23 rozporządzenia niniejszego, należą do właściwości władz administracyjnych.

§ 2. Sprawy te należą jednak do właściwości sądów wojskowych, jeżeli wykroczenie popełniła osoba podlegająca sądownictwu wojskowemu.

CZĘŚĆ III.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 34. § 1. Sprawy, w których akt oskarżenia wpłynął do sądu przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, toczą się do końca według przepisów dotychczasowych.

§ 2. Sprawy, które toczyły się w postępowaniu doraźnem przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. o całkowitem uchyleniu postępowania doraźnego (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 852), podlegają rozpoznaniu według przepisów części II rozporządzenia niniejszego.

§ 3. Postępowanie wznowione w sprawie, rozpoznanej według przepisów dotychczasowych, toczy się według przepisów rozporządzenia niniejszego.

Art. 35. Art. 31 lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 315) w brzmieniu nadanem mu przez art. 24 pkt. 2 przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 573) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) w art. 10 §§ 1 — 4, art. 12 §§ 1 — 2, art. 13, art. 14 § 2 i art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 851)".

Art. 36. Do wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie art. 28 § 2 rozporządzenia niniejszego, stosuje się odpowiednio przepisy art. VII § 1 pkt. 1), 3) i 4) przepisów wprowadzających prawo o sądowem postępowaniu egzekucyjnem (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 804).

Art. 37. § 1. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc przepisy, dotyczące przedmiotów unormowanych w rozporządzeniu niniejszem.

§ 2. W szczególności traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 160).

§ 3. Jeżeli przepisy dotychczasowe powołują przepisy karne uchylonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 160) lub odsyłają ogólnie do tego rozporządzenia, — należy stosować odpowiednio rozporządzenie niniejsze.

Art. 38. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości oraz innym ministrom, każdemu stosownie do jego zakresu działania.

Art. 39. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 852. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. o całkowitem uchyleniu postępowania doraźnego.

Na podstawie art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem (Dz. U. R P. Nr. 33, poz. 315) zarządza się co następuje:

§ 1. Uchyla się postępowanie doraźne przed sądami powszechnemi w sprawach o przestępstwa, wymienione w § 2 pkt. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1932 r. o wprowadzeniu sądownictwa doraźnego (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 669).

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1932 r. o wprowadzeniu sądownictwa doraźnego (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 669).

Poz. 853. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 października 1934 r. o sposobie ujawniania w księgach hipotecznych prawa odrębnej własności lokali i innych praw rzeczowych na tych lokalach.

z 29 października Nr. 95 Rok 1934

Poz. 854. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r.

Prawo o sądach pracy *).

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnie-

---

*) W wyjątkach.

niu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

I. Właściwość.

Art. 1. § 1. Sądy pracy rozstrzygają wszystkie sprawy sporne cywilne, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 10.000 złotych, a które wynikają:

1) ze stosunku pracy;

2) ze stosunku chałupniczego;

3) z umowy o naukę zawodową;

4) ze wspólnej pracy w tym samym zakładzie pracy;

5) z należenia do instytucyj ubezpieczeń społecznych, ich instytucyj zastępczych lub kas zapomogowych, jeżeli ustawa lub statut takiej instytucji lub kasy nie przekazuje rozstrzygania tych spraw sądom szczególnym, władzom administracyjnym lub komisjom rozjemczym.

§ 2. Z zakresu właściwości, określonej w § 1, nie są wyłączone:

1) spory z umowy o udzielanie nauki przez nauczycieli poza zakładami naukowemi.

2) spory, dotyczące mieszkań, stanowiących uposażenie służbowe lub znajdujących się w domach fabrycznych i kopalnianych (familijnych), a zajmowanych w związku ze stosunkiem pracy — o ile spory te ulegają rozpoznaniu w drodze sądowej.

§ 3. Sądy pracy są właściwe również wtedy, gdy prawa lub obowiązki ze stosunków, wymienionych w § 1, przeszły na inną osobę.

§ 4. Właściwość sądu pracy uchyla właściwość innych sądów, władz oraz komisyj polubownych, rozjemczych i specjalnych, powołanych ustawowo do załatwiania zatargów między pracodawcami a pracownikami, z zastrzeżeniem przepisów art. 50.

§ 5. Strony nie mogą poddać sprawy, należącej do właściwości sądu pracy, innemu sądowi, władzy lub komisji, ani poddać sądowi pracy sprawy, należącej do innego sądu, władzy lub komisji, mogą jednak poddać spór pod rozstrzygnięcie sądu polubownego lub instytucji rozjemczej w trybie, określonym w art. 37.

Art. 2. § 1. Do właściwości sądów pracy nie należą spory:

1) pracowników umysłowych, zatrudnionych na podstawie umowy w urzędach i szkołach państwowych oraz samorządu terytorjalnego,

2) pracowników i praktykantów w gospodarstwach rolnych, leśnych i ogrodowych oraz w przedsiębiorstwach z niemi związanych, które nie mają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, a znajdują się poza obszarami gmin miejskich.

§ 2. Rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości, Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych może poddać właściwości sądów pracy spory osób, wymienionych w § 1 pkt. 2, bądź na całym obszarze Państwa, bądź na jego części.

Art. 3. § 1. W miejscowościach, które nie należą do okręgu żadnego sądu pracy, sprawy, należące do właściwości sądu pracy, rozstrzygają sądy grodzkie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 5.000 złotych. Postępowanie normuje kodeks postępowania cywilnego, jednakże co do właściwości miejscowej sądu stosuje się przepisy art. 17 prawa niniejszego, co do kosztów sądowych — art. 39, co do zastępstwa stron przez pełnomocników — art. 21 z tą zmianą, że adwokat może być pełnomocnikiem strony w każdej sprawie.

§ 2. Sprawy dotyczące dozorców domowych w tych miejscowościach rozstrzygają powołane ustawowo komisje.

II. Ustrój.

Art. 4. § 1. Poszczególne samoistne sądy pracy ustanawiają Minister Sprawiedliwości oraz Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu.

§ 2. W razie, gdy utworzenie samoistnego sądu pracy nie jest wskazane, Minister Sprawiedliwości i Minister Opieki Społecznej będą władni utworzyć sąd pracy przy sądzie grodzkim.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się także w razie znoszenia sądów pracy, w szczególności zaś przepis § 1 przy dokonywaniu zmian siedzib lub granic okręgów poszczególnych samoistnych sądów pracy.

§ 4. Koszty utrzymania sądów pracy ponosi Skarb Państwa.

Art. 5. Rozporządzenie, ustanawiające samoistny sąd pracy, określa jego okrąg. Okrąg samoistnego sądu pracy obejmować może jeden lub więcej obszarów gminnych.

Art. 6. § 1. Sąd pracy składa się z przewodniczącego, zastępcy lub zastępców przewodniczącego oraz co najmniej dziesięciu ławników i podwójnej liczby zastępców ławników z każdej z dwóch grup: pracodawców oraz pracowników.

§ 2. Przewodniczącego i zastępcę (zastępców) przewodniczącego sądu powołuje z pośród sędziów Minister Sprawiedliwości. Pełnienie tych obowiązków w sądzie pracy przy sądzie grodzkim art. 4 § 2) może być powierzone sędziom, urzędującym w tym sądzie.

§ 3. O ile prawo niniejsze nie zawiera postanowień odmiennych — do ustroju, administracji sądowej i urzędowania w sądach pracy, tudzież do nadzoru nad temi sądami stosuje się odpowiednio przepisy, dotyczące w tym zakresie sądów grodzkich.

§ 4. Sędzia, powołany do pełnienia obowiązków przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego sądu pracy przy sądzie grodzkim z grona sędziów tego sądu grodzkiego, podlega nadal pod względem służbowym sędziemu, sprawującemu kierownictwo tego sądu grodzkiego.

§ 5. Do każdego samoistnego sądu pracy powinna być przeznaczona odpowiednia liczba urzędników sądowych i funkcjonarjuszów niższych.

§ 6. Zasady uposażenia sędziów, powoła-

nych na stanowisko przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego samoistnego sądu pracy, określają ogólne przepisy, regulujące wysokość uposażenia sędziów i prokuratorów, przyczem w zakresie tych przepisów przewodniczący samoistnego sądu pracy jest zrównany z sędzią grodzkim, sprawującym kierownictwo sądu grodzkiego, liczącego ponad 15 sędziów.

Art. 7. § 1. Ławników sądów pracy i sądów okręgowych powołuje w równej liczbie z każdej z dwóch grup art. 6 § 1) na okres trzyletni Minister Sprawiedliwości na wspólny wniosek Ministra Opieki Społecznej oraz jednego z następujących Ministrów: Ministra Przemysłu i Handlu, Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministra Spraw Wewnętrznych — zależnie od ich właściwości — na podstawie list kandydatów, przedstawionych:

1) z grupy pracodawców — przez czynne w okręgu danego sądu izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze oraz stowarzyszenia zawodowe pracodawców, niereprezentowanych w tych izbach, tudzież izby rolnicze oraz stowarzyszenia zawodowe pracodawców rolnych, przez zarządy instytucyj, przedsiębiorstw, wytwórni i banków państwowych oraz samorządu terytorjalnego, nie należących do stowarzyszeń zawodowych pracodawców, a czynnych w okręgu danego sądu;

2) z grupy pracowników — przez stowarzyszenia zawodowe pracownicze, czynne w okręgu danego sądu.

§ 2. Jednocześnie powoływana jest podwójna liczba zastępców ławników dla każdego sądu pracy lub sądu okręgowego.

§ 3. Przy powoływaniu ławników i zastępców ławników z grupy pracodawców przedstawiane kandydatury powinny być uwzględniane w miarę możności proporcjonalnie do liczby pracowników, zatrudnionych przez ogół członków stowarzyszeń zawodowych pracodawców oraz przez instytucje, przedsiębiorstwa, wytwórnie i banki państwowe oraz samorządu terytorjalnego, uprawnione do przedstawiania list kandydatów, z grupy zaś pracowników — o ile możności, proporcjonalnie do liczby pracowników, zrzeszonych w stowarzyszeniach zawodowych pracowniczych.

§ 4. W razie nieistnienia w okręgu danego sądu stowarzyszeń zawodowych, wymienionych w § 1, lub w razie uchylenia się tych stowarzyszeń od przedstawienia kandydatów w wyznaczonym terminie, Minister Sprawiedliwości na wspólny wniosek Ministra Opieki Społecznej oraz Ministra Przemysłu i Handlu lub Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych powołuje odpowiednie kategorje ławników i ich zastępców z urzędu.

§ 5. W razie zmniejszenia się w czasie trwania kadencji liczby ławników i ich zastępców danego sądu tak dalece, że wpływa to ujemnie na sprawność czynności sądowych, a także w przypadku zmiany granic okręgu sądu, może nastąpić na czas trwania danej kadencji dodatkowe powołanie odpowiedniej liczby ławników i ich zastępców na zasadach, wyrażonych w paragrafach poprzedzających.

§ 6. Przepisy szczegółowe co do wykonania przepisów § 1 — 5 ustala rozporządzenie Ministrów, wymienionych w § 1.

§ 7. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrami: Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych mogą przekazać na obszarze całego państwa lub na poszczególnych obszarach okręgów sądów apelacyjnych powoływanie ławników i ich zastępców prezesom sądów apelacyjnych na podstawie wspólnych wniosków okręgowych inspektorów pracy i wojewódzkich władz administracji ogólnej, z uwzględnieniem list kandydatów, stosownie do przepisów § 1 — 3. Rozporządzenia te określą zarazem odpowiednie stosowanie przepisów § 4 i 5 artykułu niniejszego, art. 8 § 5, art. 10 i zdania drugiego § 2 art. 13.

Art. 8. § 1. Ławnikiem lub jego zastępcą może być obywatel polski, który korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich, jest nieskazitelnego charakteru, ukończył 30 lat, posiada znajomość zawodu, który reprezentuje, i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

§ 2. Od zajmowania stanowiska ławnika i jego zastępcy wyłączeni są: duchowni i zakonnicy, członkowie Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej oraz funkcjonarjusze państwowi i wojskowi w służbie czynnej.

§ 3. Powołanie na stanowisko ławnika lub jego zastępcy pracownika instytucji komunikacyjnej może nastąpić jedynie za zgodą władz przełożonych danej instytucji.

§ 4. Można odmówić przyjęcia lub złożyć objęty urząd ławnika lub jego zastępcy, jeżeli kandydat lub ławnik albo jego zastępca:

1) przekroczył 60 rok,

2) dotknięty jest ułomnością, utrudniającą sprawowanie urzędu, lub upadkiem sił fizycznych lub umysłowych,

3) nie mieszka lub przestaje mieszkać w okręgu danego sądu,

4) w poprzedniej kadencji pełnił obowiązki ławnika lub zastępcy ławnika,

5) utracił charakter reprezentanta tej grupy, z której był przedstawiony lub powołany,

6) wykonywa osobiście przemysł bez udziału pracowników.

§ 5. O dopuszczalności odmowy przyjęcia lub złożenia urzędu ławnika lub zastępcy ławnika orzeka Minister Sprawiedliwości.

§ 6. Ławnicy i ich zastępcy nie mogą doznawać utrudnień ze strony pracodawców przy pełnieniu swych obowiązków.

III. Postępowanie.

Art. 14. § 1. O ile prawo niniejsze nie zawiera przepisów odmiennych, sądy pracy prowadzą rozprawy i orzekają w kompletach, składających się z przewodniczącego lub jego zastępcy, jednego ławnika lub zastępcy ławnika z grupy pracodawców i jednego ławnika lub zastępcy ławnika z grupy pracowników, przyczem przy rozpoznawaniu spraw pracowników umysłowych ławnikiem z grupy pracowników powinna być osoba, należąca do kategorji przedstawicieli pracow-

ników umysłowych, a przy rozpoznawaniu spraw pracowników fizycznych—osoba, należąca do kategorji przedstawicieli pracowników fizycznych.

§ 2. Przy rozpoznawaniu spraw, dotyczących gospodarstw rolnych, leśnych i ogrodowych tudzież przedsiębiorstw z niemi związanych, ławnikami powinny być osoby, należące do kategorji przedstawicieli pracodawców i pracowników rolnych.

V. Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 41. Sądy pracy, istniejące w dniu wejścia w życie prawa niniejszego, stają się sądami pracy w rozumieniu tego prawa.

Art. 43. § 1. Do właściwości obwodowych inspektorów pracy przekazuje się sprawy o wykroczenia, przewidziane:

w art. 6, 7 i 14 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 90, poz. 706), a to zarówno co do pracodawców i pracowników rolnych, jak i właścicieli nieruchomości miejskich oraz dozorców domowych (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 8, poz. 53),

w art. 10 ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 94, poz. 735),

w art. 8 w związku z art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 544), przyczem uchyla się art. 12 tego rozporządzenia,

w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 maja 1927 r. o kaucjach składanych w związku z umową o pracę (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 409),

w art. 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590),

w art. 52 i 55 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323),

art. 60 i 64 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324),

w art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higjenie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 325),

w art. 59 prawa o wykroczeniach (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 60, poz. 572).

§ 2. Do właściwości władz administracji ogólnej przekazuje się sprawy o wykroczenia, przewidziane:

w art. 17 i 18 ustawy z dnia 21 października 1921 r. o zarobkowem pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 647), przyczem w miejsce kar, przewidzianych w art. 17 tej ustawy, wstępują kary następujące: areszt do trzech miesięcy i grzywna do 3.000 złotych albo jedna z tych kar,

w art. 6 i 7 ustawy z dnia 10 czerwca 1924 roku o społecznem pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 585),

w art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676).

§ 3. Sprawy o przestępstwa, wymienione w § 1 i 2, w których akt oskarżenia wpłynął do sądu, albo żądanie przekazania sprawy sądowi złożono przed dniem wejścia w życie prawa niniejszego, toczą się do końca według przepisów dotychczasowych.

Art. 46. § 1. Z dniem wejścia w życie prawa niniejszego tracą moc wszelkie przepisy, dotyczące przedmiotów, unormowanych prawem niniejszem. W szczególności traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 350).

§ 2. Jednakże ustawa o sądach przemysłowych z dnia 29 lipca 1890 r. (Dz. U. Rzeszy str. 249) oraz ustawa o sądach kupieckich z dnia 6 lipca 1904 r. (Dz. U. Rzeszy str. 266) — wraz z wszystkiemi późniejszemi ich zmianami tracą moc dopiero z dniem wejścia w życie rozporządzeń, przewidzianych w art. 48 § 1.

§ 3. Z dniem wejścia w życie prawa niniejszego tracą moc przepisy karne oraz przepisy, poddające właściwości władz administracyjnych spory pomiędzy służbodawcami a służącymi, zawarte w regulaminie dla sług, ogłoszonym dla byłych okręgów administracyjnych krakowskiego i lwowskiego oraz dla miasta Krakowa rozporządzeniami z dnia 11 marca 1855 r. (dz. u. kr. okr. krak. Nr. 14, oddz. II), z dnia 1 lipca 1857 r. (dz. u. kr. okr. lwow. Nr. 12, oddz. II) oraz z dnia 4 lipca 1857 r. (dz. u. kr. okr. krak. Nr. 18, oddz. II).

Art. 47. Do czasu wydania rozporządzeń, przewidzianych w art. 7 § 6, art. 11 § 2 oraz art. 14 § 3, stosuje się odpowiednio przepisy dotychczasowe.

Art. 48. § 1. Sądy przemysłowe i kupieckie, działające na obszarze województw poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego, zostaną przekształcone z uwzględnieniem przepisu § 2, na sądy pracy, w terminie i na zasadach, które ustalą rozporządzenia Rady Ministrów. Rozporządzenia te mogą uchylić całkowicie lub częściowo stosowanie w tych sądach przepisów art. 21. Rozporządzenia te wskażą również dalszy tryb postępowania w sprawach nieukończonych.

§ 2. Jeżeli w jednej miejscowości działa kilka sądów przemysłowych i kupieckich, mogą być one złączone w jeden sąd pracy, którego okrąg będzie obejmował okręgi zniesionych sądów przemysłowych i kupieckich.

§ 3. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi zasady, na jakich dotychczasowi przewodniczący sądów przemysłowych i kupieckich będą mogli być z odstępstwem od zasady, wyrażonej w art. 6 § 2, powołani na przewodniczących lub zastępców przewodniczących sądów pracy.

§ 4. Związki samorządu terytorjalnego, które dotychczas pokrywały koszty utrzymania sądów przemysłowych i kupieckich, będą ponosiły te świadczenia do dnia 1 kwietnia 1940 r. W tym celu do budżetu odpowiednich związków samorządu terytorjalnego powinna być w tym okresie wstawiana corocznie osobna suma, przelewana do Skarbu Państwa na dochód budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości, w wysokości, odpowiadającej rocznej przeciętnej sum i kosztów, przeznaczonych na utrzymanie sądów przemysłowych i kupieckich w latach 1929 — 1933. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości i Ministra Skarbu normuje wykonanie przepisu niniejszego i nadzór nad jego stosowaniem.

Art. 50. § 1. Komisje pojednawczo-rozjemcze, działające na podstawie rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. U. Rzeszy str. 1456), orzekają nadal w sporach indywidualnych, przekazanych im późniejszemi ustawami.

Art. 53. Wykonanie prawa niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Opieki Społecznej oraz innym ministrom, każdemu w zakresie jego działania.

Art. 54. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1935 r. i obowiązuje na obszarze całego Państwa.

Poz. 855. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem.

Poz. 856. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 marca 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Wojsk Polskich.

Poz. 857. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Polskiej Marynarki Wojennej.

Poz. 858. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Z chwilą wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa na obszarze całego Państwa obowiązek ludności wykonywania na rzecz Państwa za wynagrodzeniem robót i usług, bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych do obrony Państwa (świadczenia osobiste).

(2) Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych, bądź na całym obszarze Państwa, bądź też w poszczególnych jego częściach w przypadkach:

1) gdy wymaga tego interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów;

2) na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, gdy w przypadku zarządzenia przez Ministra Spraw Wojskowych ćwiczeń, mających na celu sprawdzenie sprawności stawiennictwa rezerwistów lub sprawności mobilizacyjnej, władze administracji ogólnej pośrednio współdziałające w tych ćwiczeniach nie posiadają odpowiednich środków własnych do wykonania zadań, związanych z temi ćwiczeniami.

Art. 2. (1) Obowiązek świadczeń osobistych trwa przez czas wojny, albo też przez czas pozostawania wojska lub marynarki wojennej (ich części) w stanie zmobilizowanym. Termin ustania tego obowiązku ogłasza w drodze obwieszczenia Minister Spraw Wojskowych.

(2) W przypadku, określonym w art. 1 ust. 2 pkt. 1), obowiązek świadczeń osobistych trwa do czasu jego zniesienia rozporządzeniem Rady Ministrów.

(3) Obowiązek świadczeń osobistych w przypadkach, określonych w art. 1 ust. 2 pkt. 2), trwa przez czas 36 godzin, licząc od chwili zgłoszenia się powołanego do wykonywania świadczenia. Jeśli świadczenie w tym okresie czasu nie może być wykonane, obowiązek świadczenia przedłuża się do czasu jego wykonania.

Art. 3. (1) Świadczenie osobiste polega na wszelkiego rodzaju pracy ludzkiej fizycznej i umysłowej.

(2) Praca ta może być spełniana na rzecz władz rządowych lub samorządowych, albo też na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, — które pracują w interesie obrony Państwa.

(3) Do osób, powołanych do wykonywania świadczeń osobistych na rzecz instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, stosuje się w zakresie wykonywania pracy — jeśli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej — przepisy ustawodawstwa o pracy w zakresie, ustalonym przez Ministrów: Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 4. (1) Do świadczeń osobistych obowiązani są wszyscy mieszkańcy Państwa płci obojga w wieku od ukończonych lat 17 do ukończonych lat 60, z wyjątkiem:

1) osób pełniących czynną służbę wojskową lub wojskową służbę pomocniczą;

2) osób zwolnionych od służby wojskowej na skutek reklamacji urzędu, instytucji, organizacji, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, w których są zatrudnione;

3) duchownych, wymienionych w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 roku Nr. 60, poz. 455);

4) posłów na sejm i senatorów;

5) sędziów i prokuratorów sądów powszechnych;

6) funkcjonarjuszów państwowych, pracowników przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe" oraz „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", tudzież pracowników Polskiego Monopolu Tytoniowego, Państwowego Monopolu Spirytusowego i Polskiego Monopolu Solnego;

7) osób, którym przysługuje prawo eksterytorjalności, szefów zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych, członków delegacyj i komisyj zagranicznych oraz międzynarodowych misyj, personelu urzędniczego i służby, podległych wyżej wymienionym osobom, oraz członków rodzin osób wyżej wymienionych, jeśli prowadzą z niemi wspólne gospodarstwo.

(2) Osoby, wymienione w pkt. 1) — 6), są wolne z mocy samego prawa od obowiązku świadczeń osobistych; osoby zaś, wymienione w pkt. 7), tylko wówczas, gdy nie posiadają obywatelstwa polskiego i z zastrzeżeniem wzajemności.

Art. 5. (1) Świadczenia osobiste wykonywa się na podstawie powołania, które przeprowadzają powiatowe władze administracji ogólnej.

(2) Sposób i tryb przeprowadzenia powołania określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych; rozporządzenie to może przekazać wykonywanie czynności określonych w ust. 1 w całości lub w części zarządom gmin.

(3) Na obszarze objętym stanem wojennym powołanie do świadczeń osobistych przeprowadzają władze administracyjne cywilne lub wojskowe, upoważnione do tego przez Naczelnego Wodza, a w braku tych władz — dowódcy (kierownicy) poszczególnych oddziałów i zakładów wojskowych.

Art. 6. (1) Od wykonywania świadczeń osobistych należy zwolnić:

1) osoby niezdolne do wykonywania świadczeń osobistych wskutek choroby lub ułomności fizycznej;

2) cudzoziemców, stosownie do wzajemności opartej na umowie międzynarodowej lub faktycznie istniejącej;

3) kobiety w czasie ciąży i przez 6 tygodni po odbyciu porodu, kobiety karmiące oraz matki, wychowujące dzieci w wieku do ukończonych lat 13;

4) osoby, których powołanie do wykonywania świadczeń osobistych mogłoby uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonywanie przez nie świadczeń rzeczowych.

(2) Od wykonywania świadczeń osobistych mogą być zwolnieni:

1) funkcjonarjusze samorządowi i pracownicy państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, — które pracują w interesie obrony Państwa;

2) osoby, których powołanie do świadczeń osobistych mogłoby spowodować zagrożenie bytu bądź ich rodziny, bądź też gospodarstwa, rękodzieła, przemysłu lub handlu, stanowiącego źródło ich utrzymania;

3) osoby odbywające studja;

4) osoby kierujące instytucjami użyteczności publicznej o charakterze leczniczym i opiekuńczym.

(3) Szczegółowe warunki zwolnienia od wykonywania świadczeń osobistych, tryb postępowania oraz właściwość władz orzekających o zwolnieniu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 7. (1) Powołanych do świadczeń osobistych należy używać tylko do robót odpowiadających ich zwyczajnemu zatrudnieniu, albo umysłowemu lub fizycznemu uzdolnieniu.

(2) Od tej zasady można odstąpić jedynie w przypadkach nagłej konieczności, wywołanej działaniami wojennemi lub siłą wyższą, i tylko na czas rzeczywistej potrzeby.

Art. 8. (1) Osoby, powołane do świadczeń osobistych, mają na żądanie władzy stawić się do wykonania świadczenia z posiadanemi w chwili powołania własnemi narzędziami pracy, należącemi do nich środkami przewozowemi, tudzież inwentarzem pociągowym, niezbędnym dla obsługi dostarczonych przez nie środków przewozowych.

(2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, określi, które kategorje inwentarza pociągowego będą zwolnione od obowiązku ich dostarczania celem wykonania świadczenia.

Art. 9. (1) Powołanie do świadczeń osobistych następuje na podstawie zapotrzebowań, zgłaszanych przez:

1) władze wojskowe, upoważnione do tego przez Ministra Spraw Wojskowych, a na obszarze objętym stanem wojennym — przez władze określone przez Naczelnego Wodza;

2) władze podległe Ministrom: Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji, Opieki Społecznej, Poczt i Telegrafów oraz Skarbu.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami, określi właściwość władz (pkt. 2)), zgłaszających zapotrzebowanie oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 10. W przypadkach zgłoszenia jednoczesnego zapotrzebowania świadczeń osobistych przez władze wojskowe i inne władze państwo-

we, pierwszeństwo w zaspokojeniu zapotrzebowania służy władzom wojskowym.

Art. 11. (1) Rada Ministrów może nałożyć już w czasie pokoju:

1) obowiązek zarejestrowania się — na osoby należące do pewnych zawodów i niezwolnione w myśl przepisów rozporządzenia niniejszego od obowiązku świadczeń osobistych, jeśli uzna, że potrzebnych wiadomości dotyczących tych osób, w innej drodze uzyskać nie można;

2) obowiązek dostarczania wszelkich danych potrzebnych dla ustalenia, jaki personel i w jakiej ilości potrzebny jest dla utrzymania prawidłowego funkcjonowania instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw i gospodarstw wiejskich, wymienionych w art. 3 ust. 2, — na właścicieli (zarządy) tych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw i gospodarstw.

(2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami, określi władze przeprowadzające rejestrację (pkt. 1)) i zebranie danych (pkt. 2)) oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 12. (1) Świadczenie osobiste wykonywa się za wynagrodzeniem. Obejmuje ono wynagrodzenie za pracę, za używanie w czasie wykonywania świadczenia własnych narzędzi, środków przewozowych oraz inwentarza pociągowego, a dla wykonywującego świadczenie poza miejscem zamieszkania lub pobytu — także koszt zakwaterowania.

(2) Wynagrodzenie wypłaca się w pieniądzach. Za zgodą wykonywującego świadczenie wynagrodzenie może być wypłacone również w innej wartości.

(3) Właściwość władz i tryb postępowania w sprawach roszczeń o należności z tytułu wynagrodzenia za świadczenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 13. (1) Wynagrodzenie za świadczenia osobiste, wykonywane bezpośrednio na rzecz władz rządowych lub somorządowych, wypłacają te władze według zasad, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

(2) Określenie wysokości stawek wynagrodzenia mogą przekazać interesowani ministrowie podległym władzom.

Art. 14. (1) Wynagrodzenie za świadczenia osobiste, wykonywane na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw oraz gospodarstw wiejskich, wypłacają te instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa wiejskie w wysokości, ustalonej w układzie zbiorowym dla danego rodzaju pracy.

(2) Jeżeli układ nie określa wysokości wynagrodzenia, ustala się je na podstawie przeciętnych zarobków, pobieranych w danej miejscowości w danej gałęzi pracy. Władze właściwe do ustalenia wysokości wynagrodzenia określi rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 15. (1) Powołany do świadczeń osobistych ma prawo do zwrotu rzeczywistych kosztów przejazdu środkiem masowego przewozu z miejsca zamieszkania (pobytu) do miejsca świadczenia i zpowrotem, jeżeli odległość miejsca zamieszkania (pobytu) od miejsca świadczenia wynosi więcej niż 10 klm.

(2) Zwrot kosztów przejazdu wypłacają władze, instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskie, właściwe do wypłaty wynagrodzenia za świadczenie.

(3) Właściwość władz i tryb postępowania w sprawach roszczeń z tytułu należności o zwrot kosztów przejazdu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 16. (1) Za zniszczenie, uszkodzenie lub utratę narzędzi, środków przewozowych lub inwentarza pociągowego, dostarczonych w myśl art. 8 przez powołanego do świadczeń, należy się odszkodowanie, jeżeli zniszczenie, uszkodzenie lub utrata nastąpiły bez jego winy.

(2) Właściwość władz i tryb postępowania w tych sprawach określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 17. (1) Inwentarz pociągowy, dostarczony w myśl art. 8 przez powołanego do świadczeń osobistych dla celów wykonania świadczenia, korzysta z bezpłatnej opieki sanitarno-weterynaryjnej i podkownictwa.

(2) Wydatki z tego tytułu ponoszą władze, instytucje, organizacje, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskie, korzystające ze świadczenia.

Art. 18. (1) Jeżeli wykonywujący osobiste świadczenia napotyka na trudności w uzyskaniu pożywienia dla siebie lub paszy dla inwentarza pociągowego, dostarczonego do obsługiwania środków przewozowych, — korzystający ze świadczenia obowiązany jest dostarczyć mu na żądanie pożywienia w naturze dla niego lub paszy dla inwentarza, potrącając równowartość pożywienia lub paszy z należnego wynagrodzenia za świadczenie.

(2) Normy pożywienia i paszy oraz sposób obliczenia równowartości określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 19. (1) Osoby, powołane do świadczeń osobistych i wykonywujące je na rzecz władz rządowych lub samorządowych, korzystają w przypadku choroby, powstałej w czasie wykonywania świadczenia, na koszt Skarbu Państwa z bezpłatnej pomocy lekarskiej, środków

leczniczych i opatrunkowych oraz leczenia szpitalnego i utrzymania.

(2) Osoby, wykonywujące świadczenia osobiste na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw albo gospodarstw wiejskich, podlegają narówni z pracownikami danego zakładu pracy obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, bądź też narówni z pracownikami korzystają ze świadczeń w przypadku choroby i macierzyństwa bezpośrednio ze strony zakładu pracy, Jeżeli jednak uszkodzenie zdrowia nastąpiło wskutek bezpośredniego oddziaływania wydarzeń wojennych w czasie wykonywania świadczenia, leczenie tych osób odbywa się na koszt Skarbu Państwa.

Art. 20. (1) Osoby, wykonywujące świadczenia osobiste na rzecz władz rządowych lub samorządowych, które doznały uszkodzenia zdrowia, powodującego utratę zdolności zarobkowej z powodu choroby lub kalectwa, nabytych w czasie i wskutek wykonywania tych świadczeń, będą uważane za inwalidów wojennych lub inwalidów wojskowych, i służy im prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego w trybie i na zasadach, określonych w przepisach normujących zaopatrzenie inwalidzkie osób, które doznały uszkodzenia zdrowia na skutek służby wojskowej.

(2) Osoby, wykonywujące świadczenia osobiste na rzecz państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw lub gospodarstw wiejskich, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego oraz ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych — narówni z pracownikami danego zakładu pracy. Osobom tym służy jednak prawo do zaopatrzenia inwalidzkiego w myśl ust. 1, jeżeli doznały uszkodzenia zdrowia, powodującego utratę zdolności zarobkowej wskutek bezpośredniego oddziaływania wydarzeń wojennych w czasie wykonywania świadczenia. Z tytułu jednego uszkodzenia zdrowia można pobierać tylko jedno zaopatrzenie, odszkodowanie lub rentę, przyczem w razie zbiegu uprawnień z tytułu tego samego uszkodzenia zdrowia służy osobom uprawnionym prawo wyboru uprawnienia korzystniejszego.

Art. 21. Jeżeli wykonywujący świadczenia osobiste poniósł śmierć z powodu bezpośrednich działań wojennych w czasie wykonywania świadczenia osobistego, pozostała po nim rodzina ma prawo do zaopatrzenia w trybie i na zasadach, określonych w przepisach normujących zaopatrzenie inwalidzkie osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby wojskowej.

Art. 22. (1) Rodziny osób, powołanych do świadczeń osobistych, mają prawo do wojskowych zasiłków wojennych wedle tych samych norm i zasad, jak rodziny powołanych do czynnej służby wojskowej, jeśli świadczenia powołanych trwały dłużej niż 2 tygodnie.

(2) Prawa do wojskowego zasiłku wojennego nie mają rodziny osób, które za świadczenie osobiste pobierają wynagrodzenie wedle zasad, określonych w art. 14.

Art. 23. (1) Powołani do świadczeń osobistych obowiązani są w czasie spełniania tego obowiązku do posłuchu rozkazom i poleceniom przełożonych w zakresie wykonywania robót i usług, objętych obowiązkiem świadczenia.

(2) W razie naruszenia tego obowiązku, wykonywujący świadczenia osobiste na rzecz władzy wojskowej podlegają ukaraniu dyscyplinarnemu przez wojskowych przełożonych dyscyplinarnych i według wojskowych przepisów dyscyplinarnych, a wykonywujący je na rzecz innych władz rządowych lub samorządowych albo też państwowych, samorządowych lub prywatnych instytucyj, organizacyj, przedsiębiorstw albo gospodarstw wiejskich — ukaraniu w myśl art. 27 przez powiatowe władze administracji ogólnej.

(3) Na obszarze objętym stanem wojennym w miejscowościach, w których nie działają powiatowe władze administracji ogólnej, ukaranie następuje w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych przez władze wojskowe, wskazane przez Naczelnego Wodza.

Art. 24. (1) Decyzje władz, wydawane w wykonaniu postanowień rozporządzenia niniejszego, są natychmiast wykonalne, jeżeli w decyzji nie jest wskazany termin późniejszy. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania zaskarżonej decyzji, jeżeli władza nie postanowi inaczej.

(2) Roszczenia o należności z tytułu wynagrodzenia za świadczenia (art. 12), zwrotu kosztów przejazdu (art. 15) i odszkodowania (art. 16) mogą być dochodzone w drodze powództwa sądowego w ciągu dni 30 od dnia doręczenia decyzji właściwej władzy, wydanej w I instancji.

Art. 25. Wszelkie pisma i dokumenty w sprawach dotyczących świadczeń osobistych są wolne od opłat skarbowych.

Art. 26. Kto uchyla się od obowiązku osobistego świadczenia lub od wykonania zarządzeń wydanych na zasadzie art. 11,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych, albo obu tym karom łącznie.

Art. 27. (1) Kto nie wykona rozkazu lub polecenia przełożonego w czasie spełniania obowiązku świadczenia osobistego w zakresie wykonania robót lub usług objętych tym obowiązkiem,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych, albo obu tym karom łącznie.

(2) Jeżeli wskutek niewykonania rozkazu lub polecenia wynikła szkoda lub niebezpieczeństwo znacznej szkody,

sprawca podlega karze aresztu do 1 miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych, albo obu tym karom łącznie.

Art. 28. Kto będąc przełożonym w zakresie robót i usług, objętych obowiązkiem świadczenia, nadużywa swego stanowiska lub je wykorzy-

stuje bądź na szkodę interesu publicznego, bądź wyrządzając jakąkolwiek krzywdę swemu podwładnemu,

podlega, niezależnie od odpowiedzialności karnej na zasadach ogólnych, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych, albo obu tym karom łącznie.

Art. 29. Do orzekania o przestępstwach, wymienionych w art. 26, 27 i 28, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej, jeśli nie zachodzi przypadek dyscyplinarnego ukarania w myśl art. 23 ust. 2 lub 3.

Art. 30. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Rolnictwa i Reform Rolnych, Opieki Społecznej oraz Poczt i Telegrafów — każdemu we właściwym mu zakresie działania i w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 31. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Równocześnie tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 25 lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 401) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 456).

Poz. 859. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. (1) Z chwilą wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa na całym obszarze Państwa obowiązek ludności świadczenia na rzecz Państwa za wynagrodzeniem przedmiotów i praw, potrzebnych bezpośrednio lub pośrednio do obrony Państwa (świadczenia rzeczowe).

(2) Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić obowiązek świadczeń rzeczowych bądź na całym obszarze Państwa, bądź też w poszczególnych jego częściach, gdy wymaga tego interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów.

Art. 2. W zakresie, określonym w rozporządzeniu niniejszem, Państwo może już w czasie pokoju nałożyć na osoby fizyczne lub prawne obowiązek przysposobienia do świadczeń rzeczowych, polegający:

1) na przygotowaniu przedsiębiorstw, gospodarstw i innych warsztatów pracy, albo też ich części do wytwórczości lub działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym;

2) na przystosowaniu ich do przejścia na tę wytwórczość.

Art. 3. (1) Obowiązek świadczeń rzeczowych trwa przez czas wojny lub pozostawania wojska albo marynarki wojennej (ich części) w stanie zmobilizowanym. Termin ustania tego obowiązku ogłasza w drodze obwieszczenia Minister Spraw Wojskowych.

(2) W przypadku, określonym w art. 1 ust. 2, obowiązek świadczeń rzeczowych trwa do czasu jego zniesienia rozporządzeniem Rady Ministrów.

Art. 4. (1) Przedmiotem świadczeń rzeczowych są rzeczy ruchome i nieruchome oraz prawa, będące własnością lub w posiadaniu (dzierżeniu) osób fizycznych lub prawnych.

(2) Przedmiotem świadczeń rzeczowych mogą być również przyszłe wytwory pracy lub płody natury.

Art. 5. Obowiązek świadczeń rzeczowych polega:

1) na odstąpieniu na rzecz Państwa prawa własności, użytkowania, używania i innych praw odnoszących się do ruchomości lub nieruchomości, lub na ograniczeniu tych praw;

2) na oddaniu na rzecz Państwa nieruchomości do użytku lub do swobodnego rozporządzenia;

3) na podporządkowaniu osób fizycznych lub prawnych żądaniom władzy w zakresie pewnego określonego wykonywania przez te osoby ich praw majątkowych lub korzystania przez nie z tych praw.

Art. 6. Przymusowe odstąpienie na rzecz Państwa prawa własności nieruchomości tytułem świadczenia rzeczowego następuje w drodze wywłaszczenia.

Art. 7. Oddanie do użytku nieruchomości uprawnia Państwo do stawiania na nich fortyfikacyj, fabryk oraz innych budowli, tudzież do budowy na nich mostów, dróg kolei żelaznych i lotnisk oraz tego wszystkiego, co jest potrzebne do celów wojennych.

Art. 8. (1) Oddanie nieruchomości do swobodnego rozporządzenia nadaje Państwu, oprócz uprawnień, określonych w art. 7, także prawo istotnej zmiany lub zburzenia budynków.

(2) Na żądanie właściciela nieruchomości, oddanej do swobodnego rozporządzenia, przeprowadza się jej wywłaszczenie; zgłoszenie tego żądania nie wstrzymuje przejęcia nieruchomości do swobodnego rozporządzenia.

Art. 9. (1) Obowiązek świadczeń rzeczowych (art. 1) oraz obowiązek przysposobienia do tych świadczeń (art. 2) ciąży — jeśli rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej — na właścicielach, posiadaczach lub dzierżycielach przedmiotów świadczeń, bądź też na ich prawnych zastępcach albo przedstawicielach.

(2) W przypadku niewykonania obowiązku świadczeń rzeczowych lub przysposobienia do tych świadczeń w czasie i w sposób nakazany przez władzę, wykonanie nastąpi w razie potrzeby przy użyciu środków przymusowych.

Art. 10. Nie mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych:

1) kościoły, kaplice i domy modlitwy wszystkich uznanych w Państwie wyznań religijnych wraz ze znajdującemi się w nich przedmiotami, służącemi bezpośrednio do służby bożej, oraz przedmioty kultu;

2) nieruchomości i ruchomości, pozostające w zarządzie lub użytkowaniu żeglugi śródlądowej, będącej pod zarządem Państwa, Polskiego Monopolu Tytoniowego, Państwowego Monopolu Spirytusowego, Polskiego Monopolu Solnego oraz przedsiębiorstw państwowych: „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, niezależnie od tego, czy stanowią one własność Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa lub osoby prywatnej;

3) wszelkie przesyłki, powierzone poczcie, do chwili wydania ich odbiorcy;

4) nieruchomości, ruchomości i prawa, wolne od obowiązku świadczeń rzeczowych w myśl prawa międzynarodowego, zwyczajów międzynarodowych lub zawartych konwencyj.

Art. 11. (1) Z mocy rozporządzenia władzy mogą być zwolnione od świadczeń rzeczowych:

1) mające charakter publiczny: muzea, przybytki sztuki, bibljoteki i zbiory naukowe oraz artystyczne, tudzież mające wartość zabytkową prywatne zbiory i poszczególne przedmioty (ruchome lub nieruchome) sztuki i zabytków kultury. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami, określi właściwość władz uprawnionych do udzielania zwolnień, tryb zwolnień oraz rodzaje muzeów, przybytków sztuki i t. p. które uważać należy za mające charakter publiczny, lub zbiory i przedmioty, które uważać należy za mające wartość zabytkową;

2) instytucje, zakłady i pracownie naukowo-doświadczalne, laboratorja i instytucje badawczo-rozpoznawcze oraz laboratorja wytwarzające środki lecznicze, medyczne, surowice i szczepionki lub środki lecznicze, surowice i szczepionki weterynaryjne, które interesowani ministrowie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych lub władze przez nich upoważnione zwolnią od świadczeń; zwolnienie może być zupełne lub ograniczone tylko do zwolnienia od zajęcia lokalu i ruchomości, stanowiących część składową pracowni naukowej; w tym ostatnim jednak przypadku zakład naukowo - doświadczalny może być użyty jedynie do prac doświadczalnych, laboratorja i instytucje badawczo-rozpoznawcze do prac badawczo-rozpoznawczych, a laboratorja wytwarzające środki lecznicze medyczne lub weterynaryjne—do wytwarzania tych środków;

3) gospodarstwa wiejskie, posiadające szczególne znaczenie dla kultury rolnej, hodowlanej, ogrodowej, rybnej lub leśnej, które właściwy wojewoda w porozumieniu z właściwym dowódcą okręgu korpusu zwolni od świadczeń;

4) części gospodarstw wiejskich (zwierzęta, rośliny, nasiona, pasza, pomieszczenia i t. p.), posiadające szczególne znaczenie dla kultury rolnej, hodowlanej, ogrodowej, rybnej lub leśnej, które określi w drodze rozporządzenia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(2) Na obszarze objętym stanem wojennym zwolnienie od świadczeń rzeczowych zarządza Naczelny Wódz lub upoważnione przez niego władze.

Art. 12. (1) Od świadczeń rzeczowych mogą być zwolnione:

1) przedmioty, konieczne do zaspakajania niezbędnych codziennych potrzeb osobistych lub służące do osobistego wykonywania zawodu osoby obowiązanej do świadczenia lub najbliższych członków jej rodziny;

2) produkty wszelkiego rodzaju, jakie w gospodarstwie wiejskiem są niezbędne do siewu, sadzenia lub obsady (ryby);

3) inwentarz żywy i martwy w ilości niezbędnej dla prawidłowego prowadzenia gospodarstwa wiejskiego;

4) zapasy produktów niezbędnych w gospodarstwie wiejskiem do wyżywienia gospodarza, jego domowników, stałych robotników oraz inwentarza.

(2) O zwolnieniu przedmiotów, wymienionych w pkt. 1), orzeka na prośbę interesowanego powiatowa władza administracji ogólnej, o zwolnieniu mienia, wymienionego w pkt. 2), 3) i 4),— właściwa władza administracyjna I instancji, wedle zasad określonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Spraw Wewnętrznych. Od zarządzenia władzy służy stronie odwołanie, które nie ma jednak mocy wstrzymującej wykonania zarządzenia.

(3) Na obszarze objętym stanem wojennym zwolnienie od świadczeń rzeczowych zarządza Naczelny Wódz lub upoważnione przez niego władze.

Art. 13. (1) Szpitale, zakłady zdrojowe i zakłady zdrowotności publicznej mogą być przedmiotem świadczeń rzeczowych jedynie dla celów sanitarno-wojskowych za zgodą Ministra Opieki Społecznej, a jeśli chodzi o zakłady weterynaryjne — za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Na obszarze objętym stanem wojennym prawo dysponowania szpitalami, zakładami zdrojowemi, zakładami zdrowotności publicznej i zakładami weterynaryjnemi służy Naczelnemu Wodzowi lub upoważnionym przez niego władzom.

Art. 14. (1) Ministrowie: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu w porozumieniu z interesowanymi ministrami oznaczać bę-

dą w drodze rozporządzeń, które rodzaje ruchomości i nieruchomości mają podlegać świadczeniom rzeczowym.

(2) Na obszarze objętym stanem wojennym rodzaje ruchomości i nieruchomości, mające podlegać świadczeniom rzeczowym, określają rozporządzenia i zarządzenia Naczelnego Wodza.

Art. 15. Właściciele, posiadacze lub dzierżyciele przedmiotów i praw podlegających świadczeniom, albo też ich prawni zastępcy lub przedstawiciele obowiązani są w każdym czasie do udzielenia na żądanie właściwych władz państwowych danych, dotyczących przedmiotów świadczeń.

Art. 16. W warunkach, przewidzianych w art. 1, Rada Ministrów — jeśli dane uprawnienie nie służy innej władzy — może:

1) zakazać wywozu wszelkiego rodzaju ruchomości zagranicę, bądź do pewnych części Państwa, lub wywóz ograniczyć;

2) normować oraz poddać kontroli obrót towarowy i pieniężny, zarówno na rynkach wewnętrznych, jak i w stosunkach z zagranicą;

3) normować wytwórczość i spożycie;

4) nakazać lub też zakazać wytwarzania lub przerobu pewnych produktów;

5) zakazać lub ograniczyć podróże objektów pływających żeglugi morskiej lub śródlądowej zagranicę.

Rozdział II.

Zgłaszanie zapotrzebowań i pobieranie świadczeń rzeczowych.

Art. 17. (1) Prawo zgłaszania zapotrzebowań świadczeń rzeczowych przysługuje Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym ministrom w zakresie ich działalności, a także władzom i organom przez nich upoważnionym.

(2) Na obszarze objętym stanem wojennym prawo zgłaszania zapotrzebowań świadczeń rzeczowych służy Naczelnemu Wodzowi oraz upoważnionym przez niego władzom lub organom.

Art. 18. W przypadku zgłoszenia zapotrzebowania na ten sam przedmiot świadczenia przez władze wojskowe i inne władze państwowe, pierwszeństwo w zaspokojeniu zapotrzebowania służy władzom wojskowym.

Art. 19. (1) Władze, upoważnione do zgłaszania zapotrzebowań świadczeń rzeczowych, kierują je, — jeśli przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej, — do władz administracyjnych, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

(2) W przypadkach niecierpiących zwłoki, tudzież gdy władze administracyjne przestały już działać, mogą być zapotrzebowania skierowywane wprost do zarządu gminy, a gdyby i ten sposób zapotrzebowania nie dawał pewności, że świadczenie na czas będzie wykonane, kieruje się zapotrzebowanie w formie nakazu bezpośrednio do osoby, od której żąda się świadczenia.

(3) Na obszarze objętym stanem wojennym Naczelny Wódz oraz władze lub organa przez niego upoważnione mogą — bez potrzeby skierowywania zapotrzebowań do władz właściwych — wydawać oraz bezpośrednio doręczać nakazy dotyczące obowiązku świadczenia.

Art. 20. (1) Na podstawie otrzymanych zapotrzebowań władze, wymienione w art. 19, wydają odpowiednie zarządzenia, wystawiają nakazy oraz doręczają je osobom, obowiązanym do świadczeń.

(2) Nakaz należy kierować bezpośrednio do właściciela, posiadacza lub dzierżyciela przedmiotów świadczeń, albo też do ich prawnych zastępców lub przedstawicieli, jeśli przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej.

(3) Obowiązek wykonania nakazu ciąży na osobach, którym zgodnie z przepisami rozporządzenia niniejszego nakaz doręczono.

Art. 21. (1) Organ odbierający przedmiot świadczenia obowiązany jest doręczyć niezwłocznie świadczącemu dowód wykonania świadczenia.

(2) Jeżeli właściciel, posiadacz lub dzierżyciel przedmiotu świadczenia, albo też ich prawni zastępcy lub przedstawiciele są nieobecni lub niewiadomi, należy pobrać świadczenie w obecności dwóch świadków, w razie potrzeby przy udziale biegłych, jeśli tylko istnieje możność ich powołania. W tym przypadku nakaz i dowód wykonania świadczenia przesyła się do właściwej powiatowej komisji świadczeń rzeczowych.

Art. 22. (1) Pobranie jako świadczenia rzeczowego ruchomości:

1) złożonych lub przechowywanych: w składach lub magazynach państwowych lub samorządowych, kolei, przedsiębiorstw komunikacyjnych i transportowych, w składach towarowych, jak również u osób prywatnych fizycznych i prawnych;

2) przewożonych lub transportowanych niezależnie od sposobu — lądem, wodą lub powietrzem, — odbywa się w obecności dwóch świadków, w razie potrzeby przy udziale biegłych, jeśli istnieje możność ich powołania.

(2) W przypadkach, wymienionych w ust. 1. nakaz i dowód wykonania świadczenia wystawia się w dwóch egzemplarzach. Jeżeli egzemplarz nakazu i dowodu wykonania świadczenia doręcza się depozytarjuszowi, przewoźnikowi lub dzierżycielowi, drugi właścicielowi lub posiadaczowi przedmiotów świadczeń; jeżeli zaś uprawniony do otrzymania nakazu i dowodu jest nieobecny lub niewiadomy, przeznaczony dla niego egzemplarz nakazu i dowodu wykonania świadczeń przesyła się do właściwej powiatowej komisji świadczeń rzeczowych.

(3) Wydanie przedmiotu świadczenia zwalnia w przypadkach, wymienionych w ust. 1, depozytarjuszów, przewoźników lub dzierżycieli od ciążących na nich prawnych obowiązków. Wynagrodzenie z tytułu tych świadczeń służy interesowanym na zabezpieczenie tych samych

praw, jakie im służyły na wydanych przedmiotach świadczeń.

Art. 23. (1) W przypadkach, w których w celu dostarczenia przedmiotu świadczenia do oznaczonego miejsca i w oznaczonym czasie okaże się konieczne odpowiednie jego opakowanie lub czasowe użycie środka przewozowego, służy organowi odbierającemu przedmiot świadczenia prawo zażądania i pobrania przedmiotów służących do opakowania oraz prawo użycia środka przewozowego — bez osobnego zgłoszenia zapotrzebowania przez właściwe władze.

(2) Pobranie przedmiotów służących do opakowania oraz czasowe użycie środka przewozowego stwierdza organ odbierający świadczenie w dowodzie wykonania świadczenia, odnoszącym się do głównego przedmiotu świadczenia.

Art. 24. Pobranie świadczeń rzeczowych może nastąpić także w drodze repartycji. Polega ona na ustaleniu ilości przedmiotów świadczenia, jakie mają być dostarczone przez poszczególne okręgi administracyjne i w następstwie przez poszczególne podmioty obowiązane do świadczeń.

Art. 25. (1) Pobranie rzeczowych świadczeń w drodze repartycji zarządza:

1) jeżeli świadczenia mają być pobrane z dwóch lub więcej województw — właściwy minister, który ustala zarazem kontyngent na poszczególne województwa:

2) jeżeli świadczenia mają być pobrane z dwóch lub więcej powiatów tego samego województwa — właściwa władza administracyjna II instancji, która ustala zarazem kontyngent na poszczególne powiaty;

3) jeżeli świadczenia mają być pobrane z jednego powiatu lub też poszczególnych gmin (wsi, przysiółków, osad i t. p.) tego samego powiatu — właściwa władza administracyjna I instancji, która ustala zarazem kontyngent na poszczególne gminy, oraz na wchodzące w ich skład wsie, przysiółki, osady i t. p.

(2) Władze określają zarazem termin, w którym powinny być ustalone listy repartycyjne oraz uskutecznione pobranie świadczeń w drodze repartycji.

(3) Pobranie świadczeń w drodze repartycji w zakresie drewna użytkowego, materjałów drzewnych przerobionych oraz drewna opałowego przygotowują na podstawie planu repartycji, wydanego przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, organy administracji lasów państwowych na swym obszarze działania. Przygotowane przez organy administracji lasów państwowych plany repartycji są podstawą do zarządzenia repartycji przez władze administracji ogólnej.

(4) Sposób zarządzenia repartycji, ustalenia list repartycyjnych oraz tryb postępowania w tych sprawach co do gospodarstw leśnych — określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.

Art. 26. Na obszarze objętym stanem wojennym pobranie rzeczowych świadczeń w drodze repartycji normuje Naczelny Wódz lub upoważnione przez niego władze.

Art. 27. (1) Repartycję świadczeń, nałożonych na gminę (wieś, przysiółek, osadę i t. p.), między poszczególne podmioty obowiązane do świadczeń uskutecznia się na podstawie list repartycyjnych.

(2) Listy repartycyjne ustalają:

1) w miastach o odrębnem prawie (statucie) oraz miastach wydzielonych z powiatowych związków samorządowych — jedna lub więcej komisyj repartycyjnych, składające się z prezydenta miasta lub jego przedstawiciela jako przewodniczącego oraz czterech członków rady miejskiej;

2) w miastach innych, niż określone w pkt. 1), — burmistrz lub jego zastępca, w gminach wiejskich — wójt lub jego zastępca, przy udziale czterech członków rady miejskiej albo gminnej, po wysłuchaniu w miarę potrzeby opinji sołtysa.

(3) W razie przeszkód, spowodowanych siłą wyższą, oraz w przypadkach niecierpiących zwłoki ustalenie listy repartycyjnej przeprowadzają bez udziału osób, wymienionych w ust. 2, prezydent miasta, burmistrz lub wójt, bądź też ich zastępcy, przy udziale o ile możności dwóch mieszkańców gminy.

(4) W przypadku nieustalenia w terminie list repartycyjnych, listy te ustalają właściwe władze administracyjne I instancji (art. 25 ust. 1 pkt. 3)).

Art. 28. (1) Lista repartycyjna zastępuje nakaz świadczenia. Należy ją ogłosić w gminie w sposób zwyczajowo przyjęty; ogłoszenia zastępuje doręczenie nakazu świadczenia.

(2) Od ustaleń, poczynionych w liście repartycyjnej, przysługuje interesowanemu odwołanie w administracyjnym toku instancji, które nie wstrzymuje wykonania świadczenia.

Art. 29. (1) Do świadczenia obowiązany jest każdy, kto jest umieszczony w liście repartycyjnej.

(2) W razie nieobecności osób, wymienionych w liście repartycyjnej, organ przeprowadzający pobranie świadczenia w drodze repartycji postępuje w sposób, określony w art. 21 ust. 2.

Art. 30. (1) Każdemu ze świadczących na podstawie listy repartycyjnej organy odbierające przedmiot świadczenia wydają dowód wykonania świadczenia.

(2) W przypadku nieobecności świadczącego dowód wykonania świadczenia ma być złożony w zarządzie gminy z przeznaczeniem doręczenia go świadczącemu na jego żądanie.

Art. 31. (1) Stosownie do wyników świadczeń, pobranych w gminie na podstawie list repartycyjnych, zarząd gminy otrzymuje dowód wykonania świadczenia przez gminę.

(2) Dowody te wystawia władza administracyjna I instancji, która w myśl art. 25 ust. 1 pkt. 3) zarządziła w gminie pobranie świadczeń w drodze repartycji.

Art. 32. Zamiast przeprowadzenia repartycji zarząd gminy może dostarczyć żądanych przedmiotów świadczeń w inny sposób, jeśli to nie pociągnie za sobą opóźnienia w ich dostarczeniu.

Art. 33. (1) Wynagrodzenie za pobrane w drodze repartycji świadczenia będzie wypłacone zarządowi gminy za okazaniem dowodu wykonania świadczenia przez gminę.

(2) Zarząd gminy obowiązany jest wypłacić niezwłocznie po otrzymaniu wynagrodzenia każdemu ze świadczących należną mu kwotę.

Rozdział III.

Świadczenia przemysłu.

Art. 34. (1) Za przedsiębiorstwa przemysłowe w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się:

1) wszelkie warsztaty pracy, wydobywające surowce, wytwarzające lub przetwarzające (fabryki, stocznie, huty, kopalnie i inne przedsiębiorstwa górnicze, urządzenia portowe i t. p.) niezależnie od rodzaju sił, jakiemi są poruszane, lub z jakich korzytają, oraz niezależnie od tego, czy prowadzone są w celu zysku, czy też w innym celu;

2) przedsiębiorstwa handlowe, składowe, transportowe i komunikacyjne, z wyjątkiem podlegających Ministrowi Komunikacji;

3) przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, z wyjątkiem podlegających Ministrowi Poczt i Telegrafów;

4) zakłady wytwarzające, przesyłające lub rozdzielające energję;

5) zakłady wodociągowe i kanalizacyjne.

(2) Do przedsiębiorstw przemysłowych w rozumieniu rozporządzenia niniejszego zalicza się również grupy i organizacje przemysłowe i handlowe (ust. 1) o charakterze administracyjno-gospodarczym (koncerny, syndykaty, kartele, związki przemysłowe i handlowe i t. p.).

Art. 35. (1) Minister Przemysłu i Handlu może już w czasie pokoju w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu zarządzić przysposobienie przedsiębiorstwa do świadczeń rzeczowych i w tym celu nakładać na właścicieli lub posiadaczy lub też na zarządy (zarządców) przedsiębiorstw przemysłowych:

1) obowiązek przygotowania przedsiębiorstw tak istniejących, jak i nowo zakładanych do wytwórczości lub działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym, a zwłaszcza — przez dostosowanie budowy lub przeróbki objektów przedsiębiorstwa do potrzeb tej wytwórczości lub działalności oraz przez stałe posiadanie i utrzymywanie w należytym stanie wskazanych przez tych ministrów urządzeń, maszyn, narzędzi, materjałów ruchu, surowców, półfabrykatów, fabrykatów i innych ruchomości;

2) obowiązek przystosowania przedsiębiorstw do przejścia na wytwórczość wojenną lub działalność według zadań i wskazówek wymienionych ministrów, a zwłaszcza — przez uruchomienie tytułem próby wytwórczości wojennej, przez zmontowanie i zainstalowanie urządzeń technicznych i maszyn dla celów wytwórczości wojennej lub działalności wedle żądań i wskazówek wymienionych ministrów, oraz przez opracowanie elaboratu eksploatacyjnego, odpowiadającego potrzebom tej wytwórczości lub działalności, a obejmującego plan przeprowadzenia potrzebnych adaptacyj technicznych, plan uzupełnień personalnych, plan przeszkolenia personelu, plan gromadzenia i uzupełniania zapasów surowców i półfabrykatów oraz plan organizacji pracy.

(2) W sprawach, dotyczących przemysłu rolnego oraz wytwarzania nawozów sztucznych, maszyn i narzędzi rolniczych, powyższe zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu będą wydawane w porozumieniu również z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, a w sprawach dotyczących przemysłu chemiczno-farmaceutycznego, wytwarzania przyrządów, narzędzi i przyborów lekarskich, dentystycznych, elektromedycznych oraz środków opatrunkowych — w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

3) w stosunku do przemysłu drzewnego, przerabiającego surowce, zarządzenia, objęte ust. 1, wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych i Skarbu, albo też upoważnione przez nich władze podległe.

(4) W sprawach dotyczących aprowizacji zarządzenia, objęte ust. 1, wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi ministrami.

Art. 36. Dostarczenie przez Państwo dla celów przysposobienia przedsiębiorstwa do świadczeń rzeczowych: urządzeń, maszyn, narzędzi, materjałów ruchu, surowców, półfabrykatów, fabrykatów i innych ruchomości nie stwarza tytułu własności na nich dla właścicieli, posiadaczy lub dzierżycieli tych przedsiębiorstw, jeśli zawarta umowa nie stanowi inaczej.

Art. 37. (1) Delegaci Ministerstwa Spraw Wojskowych, wyznaczeni przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z interesowanymi ministrami, mają — niezależnie od warunków przewidzianych w art. 1 — prawo wstępu do wszystkich pomieszczeń i urządzeń przedsiębiorstw przemysłowych celem zebrania danych dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych.

(2) Właściciele, posiadacze i zarządy (zarządcy) przedsiębiorstw przemysłowych, lub ich prawni zastępcy albo przedstawiciele obowiązani są na żądanie delegatów Ministerstwa Spraw Wojskowych, występujących w towarzystwie przedstawiciela właściwej władzy państwowej, przemysłowej, górniczej, kolejowej i t. p. lub okazujących polecenie tej władzy:

1) poczynić wszelkie ułatwienia przy przeglądzie przedsiębiorstwa lub zdejmowaniu planów i szkiców: terenów z dojazdami, budowli, składów, magazynów, maszyn i urządzeń technicznych, okazując na żądanie również posiadane plany i rysunki zabudowań i poszczególnych urządzeń;

2) udzielać informacyj i wyjaśnień, dotyczących maszyn i urządzeń technicznych, personelu, produkowania, zdolności wytwórczej, pojemności składów i magazynów i sposobu przechowywania i magazynowania;

3) okazywać zapasy i podać ich ilość, a w szczególności paliwa i materjałów pędnych, surowców, półfabrykatów i fabrykatów, jak również narzędzi i innych ruchomości;

4) podać do wiadomości wysokość i rodzaj kapitału przedsiębiorstwa.

(3) Otrzymane dane stanowią tajemnicę urzędową i mogą być zużytkowane tylko dla celów, przewidzianych przez rozporządzenie niniejsze.

Art. 38. (1) Do udzielania danych dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych (art. 37) oraz do załatwiania wszelkich spraw, związanych z przysposobieniem przedsiębiorstw przemysłowych do świadczeń rzeczowych (art. 35), ma przedsiębiorstwo obowiązek ustanowienia na własny koszt — stosownie do żądania właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej — stałego pełnomocnika upoważnionego do występowania wobec tej władzy imieniem przedsiębiorstwa.

(2) Jeżeli przedsiębiorstwo obejmuje kilka zakładów pracy, będących odrębnemi jednostkami techniczno-administracyjnemi, ciąży na niem ponadto obowiązek ustanowienia — na żądanie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej — stałych pełnomocników dla każdego zakładu zosobna.

(3) Na żądanie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej ma przedsiębiorstwo również obowiązek ustanowienia stałego zastępcy pełnomocnika.

(4) Do zastępcy pełnomocnika stosuje się wszystkie przepisy odnoszące się do stałego pełnomocnika.

Art. 39. (1) Pełnomocnikiem można ustanowić osobę, która:

1) posiada obywatelstwo polskie,

2) włada biegle językiem polskim w słowie i piśmie,

3) zajmuje kierownicze stanowisko w danem przedsiębiorstwie albo należy do zarządu danego przedsiębiorstwa,

4) posiada pełne zaufanie władz państwowych.

(2) Wojewódzka władza administracji ogólnej może wyjątkowo zezwolić na ustanowienie pełnomocnikiem osoby, nieodpowiadającej warunkowi, określonemu w ust. 1 pkt. 3), lecz posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

(3) Obowiązki pełnomocnika może pełnić właściciel, współwłaściciel lub posiadacz przedsiębiorstwa, jeżeli odpowiada warunkom, określonym w ust. 1 pkt. 1), 2) i 4).

Art. 40. (1) Pełnomocnika należy ustanowić w terminie wyznaczonym przez właściwą wojewódzką władzę administracji ogólnej; termin ten nie będzie krótszy, niż dwa tygodnie.

(2) O ustanowieniu pełnomocnika należy zawiadomić władzę, która zażądała ustanowienia, dołączając równocześnie pisemną deklarację odnośnej osoby o gotowości przyjęcia obowiązków pełnomocnika.

Art. 41. Pełnomocnik może spełniać czynności swe po zatwierdzeniu przez właściwą wojewódzką władzę administracji ogólnej, która może zatwierdzenia odmówić lub zatwierdzenie cofnąć, jeśli pełnomocnik nie odpowiada lub przestaje odpowiadać warunkom, określonym w art. 39. W tym przypadku wyznacza ona równocześnie termin, nie krótszy, niż dwa tygodnie, w którym przedsiębiorstwo ma obowiązek ustanowić innego pełnomocnika.

Art. 42. (1) Jeżeli przedsiębiorstwo nie ustanowiło w terminie pełnomocnika, albo też jeżeli właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej trzykrotnie odmówiła zatwierdzenia pełnomocnika, ustanowionego prz z przedsiębiorstwo, wyznacza ona pełnomocnika komisarycznego.

(2) Pełnomocnik komisaryczny otrzymuje od przedsiębiorstwa wynagrodzenie w wysokości, ustalonej przez wojewódzką władzę administracji ogólnej według przeciętnego wynagrodzenia osób, zajmujących stanowiska kierownicze w danem przedsiębiorstwie. Przedsiębiorstwu służy prawo zgłoszenia — w nieprzekraczalnym terminie 14 dni po otrzymaniu odpisu decyzji wojewódzkiej władzy administracji ogólnej — wniosku do sądu okręgowego o ustaleniu wysokości wynagrodzenia. Sąd załatwia wniosek taki w postępowaniu niespornem (incydentalnem), którego koszty ponosi przedsiębiorstwo.

(3) Do pełnomocnika komisarycznego stosuje się wszystkie przepisy odnoszące się do pełnomocnika ustanowionego przez przedsiębiorstwo.

(4) Przedsiębiorstwo ma obowiązek przydzielić pełnomocnikowi komisarycznemu odpowiednio urządzony lokal służbowy i umożliwić mu uzyskiwanie wszelkich wiadomości, potrzebnych do wykonywania jego obowiązków.

(5) Pełnomocnik komisaryczny pełni swe czynności, dopóki przedsiębiorstwo nie ustanowi pełnomocnikiem osoby, którą właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej zatwierdzi jako pełnomocnika.

Art. 43. (1) Przedsiębiorstwo może zwolnić pracownika, będącego pełnomocnikiem, stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów, ma jednak obowiązek ustanowić w terminie nie dłuższym, niż trzy dni innego pełnomoc-

nika; przepisy art. 38 — 42 stosuje się odpowiednio.

(2) Jednocześnie z wypowiedzeniem pracy pracownikowi pełniącemu obowiązki pełnomocnika lub jednocześnie z rozwiązaniem z nim umowy o pracę bez wypowiedzenia przedsiębiorstwo powinno zawiadomić o tem wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Art. 44. Od decyzji wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w sprawach, objętych art. 38 — 43, służy odwołanie; odwołanie nie wstrzymuje wykonania decyzji.

Art. 45. (1) Przygotowanie przedsiębiorstw do wytwórczości lub działalności wojennej, tudzież przystosowanie ich do przejścia na wytwórczość wojenną lub działalność wedle żądań i wskazówek władzy (art. 35) odbywa się na koszt Skarbu Państwa, jeżeli żądane przygotowanie lub przystosowanie wykracza poza własny gospodarczy interes przedsiębiorstwa.

(2) Jeżeli właściciel lub posiadacz przyjmie z mocy umowy na siebie obowiązki, wymienione w art. 35, stosuje się zamiast powyższych przepisów postanowienia umowy.

Art. 46. (1) W przypadku niewykonania w terminie oznaczonym czynności dotyczących przysposobienia do świadczeń rzeczowych, a nakazanych w myśl art. 35 lub wynikających z umowy, Minister Przemysłu i Handlu może w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi ministrami (art. 35 ust. 2) zarządzić wykonanie nakazanych czynności w trybie administracyjnym.

(2) Jeśli Skarb Państwa nie jest obowiązany do poniesienia kosztów tych czynności w myśl art. 45 ust. 1, wykonanie odbędzie się na koszt obowiązanych do ich wykonania. W tym przypadku Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi ministrami (art. 35 ust. 2) wyda orzeczenie w sprawie ściągnięcia z mienia osób obowiązanych do wykonania tych czynności sumy stanowiącej równowartość kosztów wykonania czynności.

(3) Orzeczenie stanowi tytuł wykonawczy. Osoby interesowane mogą żądać w trybie powództwa sądowego w terminie dni 14 od daty doręczenia im odpisu orzeczenia obniżenia ustalonych niem kosztów. Sąd może w razie wniesienia powództwa wstrzymać na wniosek powoda wykonanie orzeczenia.

(4) W stosunku do przemysłu drzewnego, przerabiającego surowce, zarządzenia i orzeczenia wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych i Skarbu, w sprawach zaś, dotyczących aprowizacji — Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi ministrami.

Art. 47. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1, Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Skarbu może w każdem przedsiębiorstwie przemysłowem dokonać kosztem Skarbu Państwa wszelkich zmian i przeróbek według swego uznania w celu przygotowania przedsiębiorstwa do wymagań wytwórczości lub działalności wojennej, lub też w celu zmiany ich charakteru i rodzaju wytwórczości oraz działalności.

(2) W sprawach, dotyczących przemysłu rolnego, wytwarzania nawozów sztucznych, maszyn i narzędzi rolniczych, zarządzenia, wynikające z ust. 1, wydaje Minister Przemysłu i Handlu również w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, a w sprawach dotyczących przemysłu chemiczno-farmaceutycznego, wytwarzania przyrządów, narzędzi i przyborów lekarskich, dentystycznych i elektromedycznych oraz środków opatrunkowych, — w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) W stosunku do przemysłu drzewnego, przerabiającego surowce, zarządzenia, wynikające z ust. 1, wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych i Skarbu, a w sprawach dotyczących aprowizacji — Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu oraz innymi interesowanymi ministrami.

Art. 48. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1, mogą wymienieni w art. 47 ministrowie używać według swego uznanie całej zdolności wytwórczej przedsiębiorstw przemysłowych do celów obrony Państwa w takim zakresie, w jakim to jest bezpośrednio lub pośrednio potrzebne do osiągnięcia tych celów.

(2) Wymienieni w art. 47 ministrowie mogą przekazywać przysługujące im z mocy artykułu niniejszego uprawnienia władzom podległym.

Art. 49. (1) Wymienieni w art. 47 ministrowie lub upoważnione przez nich władze podległe mogą — stosownie do pierwotnego lub zmienionego charakteru przedsiębiorstwa (art. 47 ust. 1) — wydawać w warunkach, przewidzianych w art. 1, zarządzenia w kierunku:

1) prowadzenia pewnego rodzaju wytwórczości przemysłowej lub wydobycia górniczego;

2) oddawania Państwu ruchomości na własność, do użytkowania lub używania w ręce oznaczonych w nakazie osób, w miejscu i terminach tamże wskazanych. Przepis ten dotyczy zarówno już wytworzonych lub posiadanych przedmiotów, jak również tych, które zostaną wytworzone, wzniesione, ustanowione lub wydobyte, albo które powstaną jako przyrost naturalny, albo w inny sposób — po doręczeniu nakazu;

3) wykonania oznaczonych w nakazie robót i czynności wszelkiego rodzaju;

4) magazynowania i przechowywania oznaczonych w nakazie ruchomości;

5) transportowania przez przedsiębiorstwa transportowe i komunikacyjne osób, zwierząt i wszelkiego rodzaju ruchomości.

(2) Ponadto wymienieni w art. 47 mini-

strowie lub upoważnione przez nich władze podległe mogą w warunkach, przewidzianych w art. 1:

1) normować działalność przedsiębiorstw przemysłowych pod każdym względem, a w szczególności co do metod wytwórczości, rodzaju i jakości wytworów, jako też rodzaju i jakości materjałów, surowców i półfabrykatów, jakie mają być przy tem użyte;

2) zarządzać wytwarzanie lub wykonywanie robót i innych czynności we własnym zakresie działania przez swoje organy przy użyciu całości lub części należących do przedsiębiorstw przemysłowych: pomieszczeń, maszyn, silników, urządzeń, sprzętu inwentarza, fabrykatów, półfabrykatów, wszelkiego rodzaju zapasów i innych nieruchomości i ruchomości, stanowiących części lub przynależności tych przedsiębiorstw;

3) mianować delegatów do przedsiębiorstw przemysłowych w charakterze: instruktorów, inspektorów, kontrolerów i dozorców robót; rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu, oznaczy zakres działania tych delegatów;

4) wziąć przedsiębiorstwa przemysłowe w przymusowy zarząd i zarządzać niemi przez osoby w tym celu delegowane, lub wziąć przedsiębiorstwa przemysłowe w przymusową dzierżawę, albo do użytkowania;

5) łączyć przedsiębiorstwa przemysłowe w grupy i organizacje i nadawać im osobowość prawną zależnie od nadanego statutu; grupy te i organizacje mogą być wpisywane do rejestru handlowego;

6) administrować zorganizowanym przemysłem (pkt. 5)) bezpośrednio lub przez osoby w tym celu wydelegowane;

7) rozdzielać kontyngentowo materjały, surowce lub półfabrykaty pomiędzy poszczególne zakłady przemysłowe.

(3) Rozporządzenie ministrów, wymienionych w art. 47, może wprowadzać wyłączność, zarówno na rzecz Państwa jak innych podmiotów prawnych, wytwórczości i obrotu oznaczonych w tem rozporządzeniu surowców, półfabrykatów i fabrykatów.

Art. 50. (1) Przed objęciem przedsiębiorstwa przemysłowego lub jego części albo poszczególnych objektów w przymusowy zarząd, dzierżawę przymusową lub do użytkowania należy sporządzić w dwóch egzemplarzach protokół oględzin z dokładnem przedstawieniem stanu, w jakim się znajduje przedsiębiorstwo w chwili jego objęcia.

(2) Protokół sporządza się przy udziale co najmniej dwóch świadków, odpowiedniej ilości biegłych oraz właściciela, posiadacza, członka zarządu lub przedstawiciela przedsiębiorstwa.

(3) Jeżeli właściciel, posiadacz, członek zarządu lub przedstawiciel przedsiębiorstwa, będąc należycie wezwany nie stawi się do wzięcia udziału w oględzinach i spisaniu protokółu, czyni się o tem wzmiankę w protokóle. Niestawiennictwo nie wstrzymuje toku postępowania i nie ma wpływu na ważność dokonanych czynności.

(4) Jeżeli osoby właściciela, posiadacza, członków zarządu lub przedstawiciela przedsiębiorstwa są niewiadome, lub jeżeli osoby te przebywają zagranicą, albo też jeżeli jest stwierdzone, że osoby te nie mogą przybyć celem wzięcia udziału w oględzinach i spisaniu protokółu, właściwa powiatowa komisja świadczeń rzeczowych wyznaczy z urzędu prawnego zastępcę tych osób.

Art. 51. (1) Biegłych powołują we wzajemnem porozumieniu: przedstawiciel władzy, któremu polecono dokonanie oględzin, oraz właściciel, posiadacz, członek zarządu, lub przedstawiciel przedsiębiorstwa, albo też ustanowiony zastępca tych osób, biorący udział w oględzinach. Gdyby takie porozumienie nie doszło do skutku, biegłych wyznaczy z urzędu właściwa powiatowa komisja świadczeń rzeczowych.

(2) Biegli otrzymują na żądanie wynagrodzenie ze Skarbu Państwa w wysokości i według zasad, ustalonych rozporządzeniem Ministra Skarbu, wydanem w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wojskowych.

Art. 52. Jeżeli objęcie przedsiębiorstwa przemysłowego lub jego części, albo poszczególnego objektu w przymusowy zarząd, dzierżawę przymusową lub do użytkowania jest rzeczą niecierpiącą zwłoki, a dokonanie oględzin i spisanie protokółu w sposób, określony w art. 50, napotyka na znaczne przeszkody, może nastąpić spisanie protokółu przed lub po objęciu przedsiębiorstwa, jego części lub poszczególnego objektu z częściowem lub całkowitem odstępstwem od zasad, określonych w art. 50, jednak w ten sposób, by protokół możliwie dokładnie i w sposób nie budzący wątpliwości przedstawiał stan przedsiębiorstwa w chwili jego objęcia.

Art. 53. W sposób, podany w art. 50, należy dokonać oględzin i spisać protokół również przy ustaniu przymusowego zarządu, dzierżawy przymusowej lub użytkowania, jako też przed zwrotem przedsiębiorstwa, jego części albo poszczególnych przedmiotów osobom uprawnionym.

Art. 54. (1) Doprowadzenie do poprzedniego stanu przedsiębiorstwa, przysposobionego w warunkach przewidzianych w art. 1 ust. 1 do wytwórczości lub działalności wojennej, odbywa się na pisemne żądanie przedsiębiorstwa, zgłoszone bezpośrednio po otrzymaniu nakazu przysposobienia lub też najpóźniej do 30 dni od dnia zawiadomienia o zwolnieniu przedsiębiorstwa od obowiązku świadczenia.

(2) Doprowadzenie do poprzedniego stanu odbywa się na koszt Skarbu Państwa:

1) jeżeli wytwórczość wojenna danego przedsiębiorstwa była prowadzona przez Państwo na własny rachunek i ryzyko;

2) jeżeli przysposobienie przedsiębiorstwa dokonane zostało kosztem Skarbu Państwa.

(3) Doprowadzenie do poprzedniego stanu przedsiębiorstwa, przysposobionego do wytwórczości lub działalności wojennej w warunkach innych, niż przewidziane w art. 1 ust. 1, może nastąpić tylko na mocy pozwolenia, wydanego przez właściwego ministra w myśl art. 35 oraz na warunkach określonych w pozwoleniu.

Rozdział IV.

Świadczenia rolnictwa.

Art. 55. Za gospodarstwa wiejskie w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się gospodarstwa rolne, hodowlane, ogrodowe, rybne i leśne.

Art. 56. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może już w czasie pokoju w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu nakładać na właścicieli, posiadaczy lub zarządców, będących osobami fizycznemi albo prawnemi, oraz na zarządy gospodarstw wiejskich obowiązek przygotowania gospodarstw do wytwórczości, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym:

1) przez stałe posiadanie i utrzymywanie w należytym stanie wskazanych przez tych ministrów pomieszczeń, maszyn, narzędzi i innych środków wytwórczych;

2) przez prowadzenie gospodarki w pewnym nakazanym kierunku.

(2) Przepisy art. 36, 45 i 54 stosuje się odpowiednio.

Art. 57. (1) Delegaci Ministerstwa Spraw Wojskowych, wyznaczeni przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych, mają — niezależnie od warunków, przewidzianych w art. 1, — prawo wstępu do wszystkich pomieszczeń i urządzeń gospodarstw wiejskich celem zebrania danych dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych (art. 15).

(2) Właściciele, posiadacze, zarządcy i zarządy gospodarstw wiejskich obowiązani są na żądanie delegatów Ministerstwa Spraw Wojskowych, występujących w towarzystwie przedstawiciela właściwej władzy państwowej lub okazujących polecenie tej władzy:

1) poczynić wszelkie ułatwienia przy przeglądzie gospodarstwa wiejskiego oraz przy zdejmowaniu planów i szkiców: terenów z dojazdami, budowli, składów, magazynów, maszyn i urządzeń oraz okazywać posiadane plany i rysunki, dotyczące tych terenów, budowli lub urządzeń;

2) udzielać informacyj i wyjaśnień, dotyczących ilości i jakości środków produkcji, inwentarza żywego i martwego, personelu, wszelkich posiadanych zapasów i sposobów ich przechowywania oraz sposobu i planu prowadzenia gospodarki.

(3) Dane, zebrane w myśl artykułu niniejszego, stanowią tajemnicę urzędową i mogą być zużytkowane tylko dla celów, przewidzianych przez rozporządzenie niniejsze.

Art. 58. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu może właścicielom, posiadaczom lub zarządcom, będącym osobami fizycznemi albo prawnemi, oraz zarządom gospodarstw wiejskich, nakazać dla celów obrony Państwa — stosownie do pierwotnego lub zmienionego charakteru gospodarstwa:

1) uprawę pewnych roślin, jej rozszerzenie, zmniejszenie lub zaniechanie oraz hodowlę pewnych zwierząt, jej zwiększenie, zmniejszenie, zmianę kierunku lub zaniechanie;

2) wykonywanie pewnych prac i inwestycyj, związanych z nakazaną produkcją;

3) zabezpieczenie środków wytwórczych;

4) wyróbkę, jak również wstrzymanie wyróbki pewnych sortymentów drzewnych;

5) wprowadzenie samopomocy rolnej, polegającej na obowiązku wzajemnej pomocy w obrębie gmin (gromad) i mającej na celu uzyskanie jak najwydatniejszej wytwórczości rolnej, ogrodowej lub hodowlanej w zakresie, ustalonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych;

6) szczególną ochronę wytworów już uzyskanych.

(2) Powyższe uprawnienia może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu przekazywać wojewodom w całości lub w części.

Art. 59. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1, może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu ustanawiać dla oznaczonych gospodarstw wiejskich przymusowy zarząd lub przymusową dzierżawę w przypadkach, gdy ich ustanowienia wymaga interes obrony Państwa lub inny interes publiczny, albo też gdy:

1) gospodarstwo zostało opuszczone przez właściciela, posiadacza lub zarządcę (zarząd) bez ustanowienia przez nich administratora lub zastępcy;

2) właściciel, posiadacz, zarządca (zarząd), albo ustanowiony przez nich administrator lub zastępca zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa;

3) gospodarstwo lub część gospodarstwa leży odłogiem, albo jest zupełnie zaniedbana;

4) właściciel, posiadacz, zarządca (zarząd), albo ustanowiony przez nich administrator lub zastępca nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych na zasadzie art. 58.

(2) Powyższe uprawnienia może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu przekazać wojewodom w całości lub w części.

Art. 60. (1) Przy ustanawianiu przymusowego zarządu albo przymusowej dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy art. 50 — 53.

(2) Sposób stwierdzania warunków uzasadniających ustanowienie przymusowego zarządu lub przymusowej dzierżawy, prawa i obowiązki organów sprawujących ten zarząd lub dzierżawę oraz sposób likwidacji przymusowego zarządu lub przymusowej dzierżawy określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 61. Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych służą w stosunku do gospodarstw wiejskich uprawnienia, które służą Ministrowi Przemysłu i Handlu w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych, a które są wyszczególnione w art. 46, 47, 48 i 54.

Rozdział V.

Świadczenia przedsiębiorstw transportowych i komunikacyjnych.

Art. 62. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się odpowiednio do nie będących własnością lub pod zarządem Państwa kolei i kolejek oraz innych przedsiębiorstw transportowych i komunikacyjnych, podlegających Ministrowi Komunikacji, bez względu na to, jaką siłą są poruszane, jeśli te przepisy nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy z dnia 27 marca 1920 r. o kolejach w czasie wojny (Dz. U. R. P. Nr 27 poz. 160), zmienionej ustawą z dnia 7 listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 844).

Art. 63. Ministrowi Komunikacji służą w stosunku do przedsiębiorstw transportowych i komunikacyjnych, wymienionych w art. 62 uprawnienia, które służą Ministrowi Przemysłu i Handlu w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych.

Rozdział VI.

Świadczenia żeglugi morskiej.

Art. 64. Minister Spraw Wojskowych może już w czasie pokoju w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu nakładać na właścicieli lub posiadaczy, lub też na zarządy (zarządców) objektów pływających żeglugi morskiej obowiązek:

1) stawiania na żądanie władzy wojskowej prywatnych statków morskich do przeglądu w miejscu i czasie, oznaczonym przez właściwe władze wojskowe w porozumieniu z właściwemi władzami administracji ogólnej;

2) prowadzenia okrętowych zeszytów ewidencyjnych przeglądu wedle wzoru, ustalonego rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 65. (1) Jeżeli przedmiotem świadczenia rzeczowego jest objekt pływający żeglugi morskiej —, niezależnie od tego, jaką siłą jest poruszany, — nakaz i dowód wykonania świadczenia należy doręczyć w razie nieobecności na miejscu osób, wymienionych w art. 20 ust. 2, kapitanowi, szyprowi albo kierownikowi danego objektu pływającego.

(2) Jeżeli wymienione osoby są nieobecne, albo niewiadome, stosuje się odpowiednio przepisy art. 21 ust. 2.

Art. 66. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1, pozbycie objektów pływających żeglugi morskiej — niezależnie od tego, jaką siłą są poruszane, — a stanowiących własność obywateli polskich lub osób prawnych, mających siedzibę prawną na obszarze Rzeczypospolitej, tudzież umowy ograniczające prawo rozporządzenia przez wymienione osoby temi objektami na rzecz cudzoziemców (osób fizycznych lub prawnych) są nieważne z mocy samego prawa, jeżeli nastąpią bez zezwolenia właściwej władzy.

(2) Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, oznaczy władze, upoważnione do wydawania tych zezwoleń, oraz objekty pływające żeglugi morskiej, które można pozbywać bez zezwolenia.

Art. 67. (1) Ładunek, znajdujący się na objekcie pływającym, podlegającym świadczeniom na mocy rozporządzenia niniejszego, jeżeli nie jest również przedmiotem świadczenia, pozostaje w rozporządzeniu właściciela lub innej osoby uprawnionej.

(2) Usunięcie ładunku powinno nastąpić w terminie oznaczonym przez władzę, która wydała nakaz świadczenia. Obowiązek usunięcia ciąży na osobie, rozporządzającej ładunkiem.

(3) W razie nieusunięcia ładunku w oznaczonym terminie, zostanie on usunięty w trybie administracyjnym na koszt rozporządzającego ładunkiem; za mogące wyniknąć z tego powodu straty lub szkody Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności.

(4) Przechowanie i ochrona usuniętego ładunku odbywa się na koszt rozporządzającego ładunkiem.

(5) W razie braku odpowiednich składów i magazynów w miejscowości, gdzie nastąpiło wyładowanie, władza udziela rozporządzającemu ładunkiem do przechowania i ochraniania tegoż — w miarę możności — pomocy przez czas, nieprzekraczający dwóch tygodni od daty wyładowania.

Art. 68. Przepisy rozdziału III, dotyczące świadczeń przemysłu oraz uprawnień Ministra Przemysłu i Handlu w stosunku do przedsiębiorstw, wymienionych w art. 34, stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw i objektów żeglugi morskiej.

Art. 69. (1) W warunkach, przewidzianych w art. 1 ust. 1, Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Komunikacji może w interesie obrony Państwa normować cały ruch żeglugi morskiej i organizować transporty.

(2) Na obszarze objętym stanem wojennym prawa powyższe przysługują Naczelnemu Wodzowi.

Rozdział VII.

Świadczenia żeglugi śródlądowej.

Art. 70. Minister Spraw Wojskowych może już w czasie pokoju w porozumieniu z Ministrem Komunikacji nakładać na właścicieli lub posiadaczy, lub też na zarządy (zarządców) objektów żeglugi śródlądowej obowiązek:

1) stawiania na żądanie władzy wojskowej prywatnych statków rzecznych do przeglądu w miejscu i czasie, oznaczonym przez właściwe władze wojskowe w porozumieniu z właściwemi władzami administracji ogólnej;

2) prowadzenia okrętowych zeszytów ewidencyjnych przeglądu wedle wzoru, ustalonego rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

Art. 71. (1) Przepisy rozdziału VI o świadczeniach żeglugi morskiej stosuje się odpowiednio do świadczeń żeglugi śródlądowej, o ile przepisy ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574) oraz ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o zbywaniu statków i łodzi polskich, używanych w żegludze na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 217) nie stanowią inaczej.

(2) Ministrowi Komunikacji służą w stosunku do przedsiębiorstw żeglugi śródlądowej uprawnienia, jakie w stosunku do przedsiębiorstw przemysłowych służą Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Rozdział VIII.

Świadczenia żeglugi powietrznej.

Art. 72. Przedmiotem świadczeń żeglugi powietrznej mogą być:

1) wszelkiego rodzaju statki powietrzne w rozumieniu art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294);

2) lotniska i urządzenia pomocnicze dla lotnisk oraz wszelkie zabudowania, znajdujące się na lotniskach;

3) wszelkiego rodzaju sprzęt i narzędzia pomocnicze dla statków powietrznych, lotnisk i urządzeń pomocniczych, znajdujących się na lotniskach, jako to: części składowe statków powietrznych oraz urządzeń sygnalizacyjnych, meteorologicznych i innych, przyrządy i instrumenty precyzyjne, materjały pędne i smary oraz surowce i półfabrykaty, służące do wyrobu przedmiotów wyżej wymienionych.

Art. 73. (1) Jeżeli przedmiotem świadczenia jest statek powietrzny (aparat lotniczy), nakaz i dowód wykonania świadczenia należy doręczyć — w razie nieobecności na miejscu osób wymienionych w art. 20 ust. 2 — pilotowi albo kierownikowi statku powietrznego (aparatu lotniczego).

(2) Jeżeli wymienione osoby są nieobecne albo niewiadome, stosuje się odpowiednio przepisy art. 21 ust. 2.

Art. 74. (1) Upoważnione przez Ministra Spraw Wojskowych władze wojskowe mogą wystawiać bezpośrednio nakazy świadczenia bez potrzeby skierowywania zapotrzebowania do władz administracyjnych, jak również mogą doręczać je bezpośrednio podmiotom obowiązanym do świadczeń.

(2) Przepisy ust. 1 nie dotyczą jednak linij komunikacji powietrznej użyteczności publicznej, co do których wszelkie zarządzenia w sprawie świadczeń wydaje Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 75. (1) Przepisy rozdziału III o świadczeniach przemysłu stosuje się odpowiednio do świadczeń żeglugi powietrznej.

(2) Rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, określi właściwość władz powołanych do wydawania zarządzeń w sprawie świadczeń żeglugi powietrznej.

(3) Na obszarze objętym stanem wojennym prawo wydawania zarządzeń w sprawach świadczeń żeglugi powietrznej należy do Naczelnego Wodza lub władz przez niego upoważnionych.

Art. 76. Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych służy — niezależnie od uprawnień, wynikających z innych przepisów prawnych, — już w czasie pokoju prawo ograniczenia lub wstrzymania cywilnego ruchu lotniczego.

Rozdział IX.

Świadczenia przedsiębiorstw telekomunikacyjnych.

Art. 77. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw służących, przysposobionych lub przeznaczonych do porozumiewania się, przesyłania i przyjmowania wiadomości na odległość (przedsiębiorstwa telekomunikacyjne), podlegających Ministrowi Poczt i Telegrafów, a nie będących własnością lub pod zarządem Państwa, jeśli przepisy te nie są sprzeczne z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o pocztach, radjotelegrafach, telegrafach i telefonach w czasie wojny (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 7, poz. 36).

Art. 78. Upoważnione przez Ministra Spraw Wojskowych władze wojskowe mogą wystawiać bezpośrednio nakazy świadczenia bez potrzeby skierowywania zapotrzebowania do władz administracyjnych, jak również mogą doręczać je bezpośrednio podmiotom, obowiązanym do świadczeń, zawiadamiając o wydanym nakazie Ministerstwo Poczt i Telegrafów.

Art. 79. Uprawnienia Ministra Przemysłu i Handlu w zakresie świadczeń przemysłu służą w stosunku do przedsiębiorstw telekomunikacyjnych — Ministrowi Poczt i Telegrafów.

Rozdział X.

Komisje cennikowe.

Art. 80. (1) Do ustanowienia cenników przedmiotów świadczeń rzeczowych powołane są:

wojewódzkie komisje cennikowe i Główna Komisja Cennikowa.

(2) Cenniki są podstawą do wypłaty wynagrodzenia za przedmiot świadczenia, objęty cennikiem.

Art. 81. (1) Wojewódzkie komisje cennikowe w składzie jednego lub więcej kompletów powołuje do życia w drodze zarządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu.

(2) Wojewódzka komisja cennikowa urzęduje w siedzibie urzędu wojewódzkiego; właściwość jej obejmuje cały obszar województwa. W przypadku utworzenia kilku kompletów właściwość terytorjalną każdego z nich określi zarządzenie o powołaniu komisji do życia.

Art. 82. (1) Przewodniczącym wojewódzkiej komisji cennikowej jest wojewoda lub jego zastępca, albo też osoba, wyznaczona przez wojewodę.

(2) W skład kompletu wojewódzkiej komisji cennikowej wchodzą:

1) przedstawiciel wojska, delegowany przez Ministra Spraw Wojskowych lub władzę wojskową przez niego upoważnioną;

2) przedstawiciel władzy skarbowej delegowany przez Ministra Skarbu lub władzę skarbową przez niego upoważnioną;

3) wyznaczeni przez wojewodę urzędnicy urzędu wojewódzkiego z działu przemysłowego, aprowizacyjnego oraz rolnictwa, po jednym z każdego działu, a jeśli chodzi o świadczenia z zakresu górnictwa — przedstawiciel właściwej władzy górniczej;

4) przedstawiciel administracji lasów państwowych, delegowany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych lub organy przez niego upoważnione;

5) dwaj przedstawiciele handlu, przemysłu i górnictwa, jeden przedstawiciel rzemiosła oraz dwaj przedstawiciele rolnictwa, delegowani przez właściwe miejscowe izby samorządu gospodarczego;

6) przedstawiciel spożywców, powołany przez wojewódzką władzę administracji ogólnej.

(3) Województwa, w których niema izb, wymienionych w ust. 1 pkt. 5), powołuje wojewoda w miejsce przedstawicieli tych izb odpowiednią ilość przedstawicieli miejscowych organizacyj o charakterze gospodarczo-społecznym, lub też przedstawicieli samorządu.

Art. 83. (1) Główną Komisję Cennikową w składzie jednego lub więcej kompletów powołuje do życia Rada Ministrów. Główna Komisja urzęduje w siedzibie Rządu; właściwość jej obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej.

(2) Przewodniczącym Głównej Komisji Cennikowej jest Minister Skarbu lub osoba przezeń wyznaczona.

(3) W skład kompletu Głównej Komisji Cennikowej wchodzą:

1) po jednym przedstawicielu Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu, tudzież dwaj przedstawiciele Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych;

2) pięciu przedstawicieli Naczelnej Izby Gospodarczej, przez tę Izbę delegowanych;

3) czterej przedstawiciele spożywców, powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 84. Komisje cennikowe powołują w razie potrzeby biegłych.

Art. 85. (1) Decyzje komisyj cennikowych zapadają w formie uchwał zwykłą większością głosów przy udziale co najmniej sześciu członków i przewodniczącego.

(2) Członek wojewódzkiej komisji cennikowej, będący przedstawicielem władzy skarbowej, może w terminie 24 godzin od dnia zapadnięcia uchwały zgłosić pisemny sprzeciw przeciw uchwale komisji. Sprzeciw powoduje wstrzymanie ogłoszenia uchwały.

(3) Sprzeciw rozstrzyga Główna Komisja Cennikowa, która najdalej do dni 14 po jego otrzymaniu ma zakomunikować komisji wojewódzkiej swoją decyzję w sprawie sprzeciwu. W razie nieotrzymania w tym terminie przez wojewódzką komisję cennikową decyzji Głównej Komisji Cennikowej, wojewódzka komisja cennikowa ogłasza własną uchwałę.

Art. 86. Wojewódzkie komisje cennikowe ustalają ceny przedmiotów świadczeń rzeczowych perjodycznie lub w miarę potrzeby i ogłaszają je w postaci cenników, oznaczonych liczbami porządkowemi, ze wskazaniem miejscowości i daty wydania cennika.

Art. 87. Główna Komisja Cennikowa może zastrzec sobie ustalanie i ogłaszanie cen za pewne kategorje przedmiotów oraz z urzędu badać i zmieniać ustalone przez wojewódzkie komisje cennikowe ceny przedmiotów świadczeń.

Art. 88. Ustalone przez komisje cennikowe ceny obowiązują na obszarze właściwości danej komisji z chwilą ogłoszenia cennika, jeżeli uchwała komisji nie stanowi inaczej.

Rozdział XI.

Wynagrodzenie za świadczenia.

Art. 89. (1) Za świadczenia rzeczowe należy się wynagrodzenie, obejmuje ono także wynagrodzenie za normalne zużycie przedmiotu świadczenia.

(2) Wynagrodzenie nie należy się za zużycie dróg prywatnych oraz nieprzynoszących dochodów placów niezabudowanych i budynków nieużytkowanych.

Art. 90. Wynagrodzenie za świadczenie wypłaca w gotówce lub w drodze wystawienia asygnaty organ upoważniony do wypłaty.

Art. 91. (1) Wynagrodzenie za świadczenie wypłaca się w wysokości określonej w cenni-

ku, jeżeli przedmiot świadczenia lub wartość świadczenia jest ściśle określona cennikiem.

(2) Jeżeli cena przedmiotu świadczenia lub wartość świadczenia jest w cenniku określona tylko przez podanie jej najniższej i najwyższej granicy (skala cen), wysokość wynagrodzenia za świadczenie ustala się w ramach skali cen.

(3) Jeżeli cennik nie obejmuje wogóle przedmiotu świadczenia, wysokość wynagrodzenia za świadczenie ustala się przy udziale biegłego wedle istniejących w danym czasie i miejscowości cen rynkowych.

(4) Wysokość wynagrodzenia za świadczenie ustala organ upoważniony do wypłaty, jeżeli sam dokonywa odbioru przedmiotu świadczenia; w innych przypadkach wysokość wynagrodzenia ustala powiatowa lub specjalna komisja świadczeń rzeczowych.

Art. 92. (1) Powiatowe komisje świadczeń rzeczowych, po jednej dla każdego powiatu, powołuje do życia wojewoda w porozumieniu z dowódcą okręgu korpusu z chwilą powstania warunków, przewidzianych w art. 1. Komisje te urzędują w siedzibach powiatowych władz administracji ogólnej; właściwość ich obejmuje obszar powiatu, w którym zostały utworzone.

(2) W skład powiatowych komisyj świadczeń rzeczowych wchodzą:

1) kierownik powiatowej władzy administracji ogólnej lub jego zastępca, albo też osoba, wyznaczona przez wojewodę, — jako przewodniczący;

2) dwaj członkowie wybrani przez organy samorządu powiatowego;

3) przedstawiciel władzy skarbowej;

4) przedstawiciel władzy wojskowej;

5) dwaj przedstawiciele handlu, przemysłu, górnictwa i rzemiosła oraz jeden przedstawiciel rolnictwa, delegowani przez właściwe instytucje samorządu gospodarczego.

(3) Tryb postępowania tych komisyj określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 93. Do właściwości powiatowej komisji świadczeń rzeczowych należy:

1) ustalenie wysokości wynagrodzenia za świadczenia w tych wszystkich przypadkach, w których nie zostało ono ustalone przez organ upoważniony do wypłaty (art. 91 ust. 4), lub w których ustalenie wysokości wynagrodzenia nie należy w myśl rozporządzenia niniejszego do specjalnej komisji świadczeń rzeczowych;

2) ustalenie wysokości wynagrodzenia w przypadkach zużycia przedmiotu świadczenia ponad zwykłą miarę, gdy przedmiot świadczenia był oddany tylko do czasowego używania lub użytkowania, oraz w przypadkach zmiany istoty przedmiotu lub zburzenia budynku, gdy przedmiot świadczenia był oddany do swobodnego rozporządzenia (art. 8);

3) załatwienie spraw, związanych ze świadczeniami rzeczowemi, które w myśl rozporządzenia niniejszego zostały przekazane właściwości powiatowej komisji świadczeń rzeczowych (art. 21, 22, 50, 51 i 95).

Art. 94. (1) Specjalne komisje świadczeń rzeczowych tworzy w miarę potrzeby minister, który wydał zarządzenie, powodujące w następstwie obowiązek wypłaty wynagrodzenia za świadczenie, do którego ustalania właściwą jest w myśl rozporządzenia niniejszego specjalna komisja świadczeń rzeczowych. Komisje te urzędują w miejscowości, oznaczonej przez właściwego ministra w zarządzeniu, powołującem do życia komisję.

(2) Skład specjalnej komisji świadczeń rzeczowych oraz tryb postępowania określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 95. (1) Do właściwości specjalnych komisyj świadczeń rzeczowych należy ustalenie wysokości wynagrodzenia za świadczenie w przypadkach:

1) gdy za przedmiot świadczenia lub wartość świadczenia nie jest przewidziana cennikiem cena lub skala cen, ani też przy odbiorze świadczenia nie ustalono wysokości wynagrodzenia (art. 91 ust. 4);

2) gdy chodzi o wynagrodzenie za świadczenie, wynikłe w następstwie wydanych przez władzę zarządzeń, przewidzianych w art. 47 i 49, a spełnione przez przedsiębiorstwa przemysłowe (art. 34), transportowe i komunikacyjne (art. 62 i 63), żeglugi morskiej (art. 68), śródlądowej (art. 71) lub powietrznej (art. 75 ust. 1), albo przez przedsiębiorstwa telekomunikacyjne (art. 77) lub też gdy chodzi o wynagrodzenie za świadczenia wynikłe w następstwie zarządzeń wydanych w myśl art. 58 i 59, a spełnione przez gospodarstwa wiejskie.

(2) Właściwy minister (art. 94 ust. 1) może zarządzić, by ustalenie wysokości wynagrodzenia, bądź za niektóre, bądź za wszystkie świadczenia objęte ust. 1, należało do właściwości powiatowej komisji świadczeń rzeczowych.

Art. 96. (1) Wypłata wynagrodzenia za pobrane świadczenia powinna nastąpić bezzwłocznie po ustaleniu jego wysokości.

(2) W przypadkach niemożności zapłacenia gotówką, wydaje się asygnaty, płatne w każdej kasie skarbowej w ciągu czterech tygodni od dnia przedstawienia ich do zapłaty.

(3) W razie niedotrzymania terminu zapłaty z winy władz państwowych należą się stronie ustawowe odsetki zwłoki od ostatniego dnia płatności.

Art. 97. (1) Jeżeli wykonywujący świadczenie nie zadawala się wysokością wynagrodzenia, ustalonego w myśl art. 91 ust. 4, art. 93 i 95, może w terminie dni 30 od dnia zawiadomienia go o wysokości przyznanego wynagrodzenia domagać się jego ustalenia w drodze powództwa sądowego.

(2) Prawo to nie służy osobom, które przyjęły przyznane wynagrodzenie za świadczenie.

Rozdział XII.

Przepisy karne.

Art. 98. (1) Kto wbrew przepisom rozporządzenia niniejszego lub rozporządzeń albo zarządzeń, wydanych na jego podstawie:

1) nie dostarcza lub nie wytwarza przedmiotów świadczeń rzeczowych,

2) nie przysposobi do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstwa, gospodarstwa, warsztatu, albo ich części, stosownie do żądania władzy lub obowiązku przyjętego umową,

3) stawia przeszkody lub nie umożliwia wbrew swym obowiązkom ustanowionemu pełnomocnikowi, jego stałemu zastępcy lub pełnomocnikowi komisarycznemu wykonywania jego obowiązków stosownie do przepisów art. 38,

— podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

(2) Jeżeli jednego z czynów wymienionych w ust. 1 dopuszczono się w czasie wojny lub mobilizacji, sprawca podlega karze więzienia do lat 10 lub aresztu. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

Art. 99. (1) Kto:

1) nie ustanawia pełnomocnika lub jego zastępcy stosownie do przepisów art. 38 — 43,

2) nie udziela danych, dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych albo stawia przeszkody w ich zbieraniu właściwym władzom stosownie do przepisów art. 15, 37 i 57,

3) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych z mocy art. 16, 47, 49, 58, 59, 69 i 76,

— podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3, albo karze grzywny. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

(2) Jeżeli czynu, wymienionego w ust. 1, dopuszczono się w czasie wojny lub mobilizacji, sprawca podlega karze więzienia do lat 10 lub aresztu. Obok kary pozbawienia wolności sąd może orzec również karę grzywny.

Art. 100. Kto:

1) jako ustanowiony pełnomocnik, stały zastępca pełnomocnika lub pełnomocnik komisaryczny nie udziela danych dotyczących przedmiotów świadczeń rzeczowych lub nie załatwia spraw, związanych z przysposobieniem do rzeczowych świadczeń przedsiębiorstwa, gospodarstwa, warsztatu lub ich części stosownie do przepisów art. 38,

2) nie stosuje się do nakazów lub zakazów, wydanych z mocy art. 64 i 70,

— podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 zł, albo jednej z tych kar.

Art. 101. (1) W razie skazania za przestępstwo z art. 98 lub 99, sąd może orzec przepadek przedmiotów, które miano dostarczyć jako przedmiot świadczenia lub materjałów, z których miano je wyprodukować.

(2) W razie niemożności odebrania przedmiotów, wymienionych w ust. 1, ściąga się z majątku osoby skazanej równowartość przedmiotu lub materjału.

Art. 102. (1) Sprawy o przestępstwa, przewidziane w art. 98 i 99, należą do właściwości sądów okręgowych,

(2) Sprawy o przestępstwa, przewidziane w art. 100, należą do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.

Rozdział XIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 103. (1) Wszelkie akty, podania, załączniki i zaświadczenia w sprawie świadczeń rzeczowych są wolne od opłat skarbowych.

(2) Przepis ust. 1 nie dotyczy opłat sądowych.

Art. 104. Do czasu utworzenia Naczelnej Izby Gospodarczej będą członkami Głównej Komisji Cennikowej zamiast przedstawicieli Izby czterej przedstawiciele handlu, przemysłu, górnictwa i rzemiosła oraz dwaj przedstawiciele rolnictwa, delegowani przez właściwe instytucje samorządu gospodarczego.

Art. 105. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych oraz innym ministrom — każdemu we właściwym zakresie działania — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 106. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

(2) Termin wejścia w życie przepisów art. 56 na obszarach poszczególnych województw określą rozporządzenia Rady Ministrów.

(3) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 687) i ustawa z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 288).

(4) Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 859) oraz ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. o drogach lądowych i drogach wodnych śródlądowych w czasie wojny lub grożącego Państwu niebezpieczeństwa (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 230).

Poz. 860. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawa-

nia rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

ROZDZIAŁ I.

KOMUNALNE KASY OSZCZĘDNOŚCI.

Dział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Komunalne kasy oszczędności są zakładami samorządu terytorjalnego, mającemi na celu rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędności, ułatwianie składania oszczędności w sposób, zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i godziwe od niego odsetki, oraz udostępnianie kredytu.

Art. 2. (1) Komunalne kasy oszczędności posiadają osobowość prawną o charakterze publiczno-prawnym, odrębną od osobowości prawnej związku założycielskiego (art. 3).

(2) Komunalne kasy oszczędności nabywają osobowość prawną przez zarejestrowanie (art. 6).

Art. 3. (1) Komunalne kasy oszczędności mogą być zakładane tylko przez miasta oraz związki samorządowe powiatowe i wojewódzkie, samodzielnie, bądź wspólnie przez utworzony w tym celu związek międzykomunalny.

(2) W dalszym ciągu rozporządzenia niniejszego związki, zakładające komunalne kasy oszczędności, zwane będą związkami założycielskiemi, a komunalne kasy oszczędności — kasami oszczędności lub kasami.

Art. 4. (1) Związek założycielski odpowiada, jako poręczyciel, za wkłady oszczędnościowe, przyjęte przez założoną przez siebie kasę oszczędności i za ich oprocentowanie; za inne zobowiązania kasy odpowiada tylko o tyle, o ile taką odpowiedzialność na siebie przyjął.

(2) Przy założycielstwie wspólnem odpowiedzialność z tytułu poręki, przewidzianej w ust. (1), obciąża członków związku międzykomunalnego. Odpowiedzialność ta jest solidarna. O stopniu odpowiedzialności członków związku międzykomunalnego między sobą rozstrzyga statut kasy.

Art. 5. (1) Kasy oszczędności używają firmy „Komunalna Kasa Oszczędności" z dodaniem nazwy związku założycielskiego i wydają książeczki wkładkowe pod nazwą „książeczka oszczędnościowa".

(2) Prawo do używania słów „Kasa Oszczędności" w nazwie firmy i do wydawania książeczek wkładkowych pod nazwą książeczek oszczędnościowych służy, obok Pocztowej Kasy Oszczędności, Galicyjskiej Kasy Oszczędności i gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych, wyłącznie kasom oszczędności, których organizacja oparta jest na zasadach rozporządzenia niniejszego. Zarejestrowane w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego spółdzielnie kredytowe, używające w nazwie firmy słów „kasa oszczędności" lub słów o podobnej treści, utrzymują prawo używania nadal tej nazwy.

Art. 6. Kasy oszczędności przy wykonywaniu czynności bankowych (art. 23) są kupcami i podlegają zgłoszeniu celem wpisania do rejestru handlowego (art. 20).

Dział II.

Organizacja.

Art. 7. (1) Kasa oszczędności rządzi się statutem, uchwalonym przez organ stanowiący związku założycielskiego i zatwierdzonym przez władzę nadzorczą (art. 18).

(2) Statut powinien określać w szczególności: firmę i siedzibę kasy, terytorjalny i przedmiotowy jej zakres działania, wysokość kapitału zakładowego, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania kasy w zakresie, przewidzianym w art. 4, skład i kompetencje organów i sposób reprezentowania kasy oraz sposób dokonywania ogłoszeń.

Art. 8. (1) Do prowadzenia kasy oszczędności powołane są: rada, jako organ stanowiący, i dyrekcja, jako organ zarządzający i wykonawczy.

(2) Jako organ kontrolujący powołana jest komisja rewizyjna, niezależnie od uprawnień, służących w zakresie kontroli władzy nadzorczej i związkom komunalnych kas oszczędności.

Art. 9. (1) Rada składa się z przewodniczącego i czterech do czternastu członków lub ich zastępców, wybieranych na lat trzy przez organ stanowiący związku założycielskiego w połowie z pośród osób, należących do organów ustrojowych związku założycielskiego, w drugiej połowie z pośród osób w skład organów ustrojowych tego związku nie wchodzących.

(2) Przewodniczącym rady jest z urzędu przewodniczący organu wykonawczego związku założycielskiego lub jego urzędowy zastępca.

Art. 10. (1) Dyrekcję powołuje rada, przyczem dyrektor zarządzający i jego zastępcy powinni być powołani z pośród osób, posiadających praktykę w kasach oszczędności, w związkach komunalnych kas oszczędności, bądź też praktykę bankową; w pierwszych dwóch przypadkach powołanie dyrektora zarządzającego lub zastępców następuje po zasięgnięciu opinji o osobie kandydata we właściwym związku komunalnych kas oszczędności.

(2) Powołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Ilość członków rady i ich zastępców oraz członków dyrekcji, zakres ich działalności, jak również szczegółowy sposób ich powoływania i sposób ich odwoływania określi statut.

Art. 12. (1) Komisja rewizyjna składa się z trzech do pięciu członków, wybieranych przez organ stanowiący związku założycielskiego na rok jeden. Ze swych czynności komisja rewizyjna po-

winna przedkładać sprawozdania władzy nadzorczej i związkowi założycielskiemu, a odpisy tych sprawozdań radzie i dyrekcji kasy.

(2) Koszty komisji rewizyjnej ponosi związek założycielski.

Art. 13. (1) Członkami organów kasy oszczędności nie mogą być osoby, pozostające ze sobą w związku małżeńskim oraz w stosunkach pokrewieństwa lub powinowactwa w linji prostej bez względu na stopień, a w linji bocznej — do drugiego stopnia włącznie.

(2) Członkami dyrekcji nie mogą być osoby, należące do rady kasy, organów ustrojowych związku założycielskiego lub organów administracji ogólnej, ani też pracownicy związku założycielskiego lub związku komunalnych kas oszczędności.

(3) Członkowie organów i pracownicy kasy nie mogą być równocześnie członkami rad nadzorczych, zarządów, komisyj rewizyjnych i pracownikami innych zakładów i instytucyj kredytowych, jednakże władza nadzorcza może w poszczególnych przypadkach zezwolić na odstąpienie od tej zasady po wysłuchaniu opinji związku komunalnych kas oszczędności.

Art. 14. (1) Członkowie organów kasy oszczędności mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach i do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów podróży, bez prawa do stałego uposażenia, z wyjątkiem tych członków dyrekcji, którzy stale są zatrudnieni przy wykonywaniu poruczonych im funkcyj zarządu.

(2) Członkowie organów i pracownicy kasy, jak również członkowie komisji rewizyjnej nie mogą korzystać z bezpośredniego kredytu w kasie, w której pełnią swoje funkcje. Przepis ten nie dotyczy zaliczek, jakie mogą pobierać pracownicy kasy na poczet stałych uposażeń.

Art. 15. Członkowie organów kasy oszczędności i jej pracownicy obowiązani są do zachowania tajemnicy urzędowej i handlowej, w szczególności zaś do zachowania bezwzględnej tajemnicy co do znajdujących się w kasie oszczędności kont, wkładów i depozytów oraz ich wysokości.

Art. 16. Językiem urzędowym w kasach oszczędności jest język polski.

Art. 17. Wszelkie spory pomiędzy organami kasy oszczędności, jak również spory pomiędzy organami kasy a związkiem założycielskim, wynikające ze statutowej działalności kasy, rozstrzyga władza nadzorcza.

Dział III.

Założenie kasy oszczędności.

Art. 18. (1) W celu założenia kasy oszczędności organ stanowiący związku założycielskiego powinien powziąć uchwałę o założeniu kasy. Uchwała ta powinna zawierać:

1) przyznanie kapitału zakładowego w wysokości co najmniej 50.000 złotych i bezzwrotnej dotacji na zorganizowanie w wysokości co najmniej 10.000 złotych, przyczem kapitał zakładowy powinien być wpłacony gotówką;

2) przyjęcie odpowiedzialności za zobowiązania kasy w zakresie, przewidzianym w art. 4;

3) tekst statutu kasy.

Uchwała ta powinna być złożona władzy nadzorczej do zatwierdzenia.

(2) Ministrowi Skarbu służy prawo zezwalania związkowi założycielskiemu na przyznanie kasie kapitału zakładowego w wysokości niższej od 50.000 złotych, jeżeli obniżenie minimum kapitału zakładowego jest uzasadnione wyjątkowemi okolicznościami.

(3) Władza nadzorcza może odmówić zatwierdzenia uchwały o założeniu kasy lub uzależnić jej zatwierdzenie od podwyższenia kapitału zakładowego albo od wprowadzenia do statutu zmian przez siebie wskazanych.

Art. 19. Po zatwierdzeniu uchwały o założeniu kasy oszczędności (art. 18), powołaniu organów (art. 8) oraz wpłaceniu przez związek założycielski kapitału zakładowego i dotacji na zorganizowanie dyrekcja zgłosi założenie kasy celem wpisania do rejestru handlowego.

Art. 20. (1) Wpis kasy oszczędności do rejestru handlowego powinien obejmować: 1) firmę, siedzibę i zakres działania kasy, 2) wysokość kapitału zakładowego, 3) imiona i nazwiska członków dyrekcji oraz sposób reprezentowania kasy i 4) oznaczenie pisma do ogłoszeń kasy.

(2) Do zgłoszenia kasy należy dołączyć: 1) statut, 2) dowód zatwierdzenia przez władzę nadzorczą uchwały związku założycielskiego o założeniu kasy oraz 3) oświadczenie dyrekcji, że kapitał zakładowy został wpłacony w całości.

Art. 21. Do zgłoszenia kasy oszczędności oraz zmiany składu osobowego dyrekcji należy dołączyć skreślone wobec sądu lub uwierzytelnione notarjalnie podpisy członków dyrekcji, uprawnionych do reprezentowania kasy.

Art. 22. (1) Uruchomienie kasy oszczędności może nastąpić dopiero po zarejestrowaniu kasy.

(2) Statut kasy powinien być złożony władzy nadzorczej w ciągu dwóch tygodni od dnia zarejestrowania kasy ze wskazaniem sądu rejestrowego oraz daty i liczby rejestracji.

Dział IV.

Zakres działania kasy oszczędności.

Art. 23. (1) Do zakresu czynności bankowych, które wolno wykonywać kasom oszczędności, należy:

1) przyjmowanie na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych na oprocentowanie (art. 31);

2) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

3) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznem, odpowiadającem przepisom **prawa**

o lokatach z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem);

4) udzielanie pożyczek wekslowych, na skrypty dłużne, pod zastaw papierów wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego i książeczek oszczędnościowych oraz udzielanie kredytu w rachunkach bieżących;

5) dyskontowanie weksli oraz innych dokumentów, reprezentujących wierzytelności pieniężne, zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy;

6) inkaso weksli i innych dokumentów oraz dokonywanie przekazów i przelewów krajowych;

7) kupno i sprzedaż na rachunek obcy papierów wartościowych, dopuszczonych do notowania na giełdach krajowych;

8) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałem oprocentowaniu, które zgodnie z przepisami prawa posiadają bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego i akcyj Polskiego Banku Komunalnego oraz udziałów Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu; w wyjątkowych przypadkach Minister Skarbu może zezwolić kasom na odstąpienie od tej zasady;

9) przyjmowanie za opłatą na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów oraz wynajmowanie schowków w skarbcu i w szafach bezpieczeństwa;

10) oddawanie do redyskonta posiadanych przez kasy na własność weksli.

(2) Dokonywanie czynności bankowych na odmiennych warunkach niż przewidziane w ust. (1) oraz czynności bankowych, niewymienionych w ust. (1), jak również dokonywanie jakichkolwiek operacyj w walutach obcych — wymagają osobnego zezwolenia Ministra Skarbu.

Art. 24. Warunki udzielania kredytów i pożyczek oraz dyskontowania weksli przez kasy oszczędności, jak również najwyższą granicę dopuszczalności ogólnego zadłużenia jednej osoby ustalać będzie rozporządzenie Ministra Skarbu.

Art. 25. (1) Ogólna suma zadłużenia związku założycielskiego i innych związków samorządowych oraz przedsiębiorstw i zakładów komunalnych w kasie oszczędności nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie kasy na ostatni dzień roku obrotowego. Zakup obligacyj, emitowanych przez związki samorządowe, uważa się za równoznaczny z udzieleniem związkowi samorządowemu pożyczki.

(2) Udzielanie pożyczek związkowi założycielskiemu i innym związkom samorządowym oraz przedsiębiorstwom i zakładom komunalnym w ciągu pierwszych dwóch lat od założenia kasy nie jest dopuszczalne.

Art. 26. Zaciąganie pożyczek przez kasy oszczędności jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem władzy nadzorczej.

Art. 27. (1) Fundusze emerytalne kas oszczędności powinny być lokowane bądź w papierach wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami prawa bezpieczeństwo prawne (pupilarne), bądź w nieruchomościach, przynoszących dochód, a fundusze zasobowe — co najmniej w połowie w papierach wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne).

(2) Fundusze wolne (rozporządzalne) mogą być lokowane — z zastrzeżeniem zwrotu na każde żądanie lub za wypowiedzeniem — w Banku Polskim, bankach państwowych (Pocztowej Kasie Oszczędności) i bankach komunalnych oraz w wyjątkowych przypadkach — za osobnem zezwoleniem Ministra Skarbu — w innych instytucjach.

(3) Rozporządzenie Ministra Skarbu ustali, jaką część sumy wkładów oszczędnościowych kasy oszczędności powinny lokować w papierach państwowych lub przez państwo gwarantowanych oraz jaką część tej sumy mogą lokować w pożyczkach hipotecznych amortyzacyjnych.

Art. 28. (1) Kasom oszczędności nie wolno nabywać ani budować nieruchomości, wyjąwszy dla własnego użytku oraz dla funduszu emerytalnego. Nabycie lub budowa nieruchomości dla własnego użytku może nastąpić tylko z funduszów zasobowych i o szczególnem przeznaczeniu na podstawie uchwały rady i za zezwoleniem władzy nadzorczej.

(2) Przepis ust. (1) nie dotyczy przypadku, w którym nabycie nieruchomości następuje w postępowaniu egzekucyjnem w poszukiwaniu pretensji.

(3) Zbycie i obciążenie nieruchomości, z wyjątkiem nieruchomości, nabytej w przypadku, przewidzianym w ust. (2), wymaga uchwały rady.

Art. 29. (1) Na podstawie uchwały organu stanowiącego związku założycielskiego i za osobnem zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych kasy oszczędności mogą otwierać na obszarze swego działania oddziały, zbiornice, kantory wymiany i zakłady zastawnicze (lombardy).

(2) Przepisy o zakładaniu i prowadzeniu zakładów zastawniczych (lombardów), o obowiązkach i prawach stron, wynikających z umów zastawniczych, jako też o trybie przeprowadzenia licytacji — ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 30. (1) Za zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych kasy oszczędności mogą: 1) utworzyć związek, mający na celu prowadzenie wspólnych zakładów pieniężnych, w szczególności central żyrowych, 2) uczestniczyć w zakładaniu, prowadzeniu i finansowaniu wspólnych komunalnych instytucyj kredytowych.

(2) Zasady utworzenia związku dla prowadzenia wspólnych zakładów pieniężnych oraz organizację i zakres działania tych zakładów ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Dział V.

Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych.

Art. 31. (1) Kasy oszczędności mogą przyjmować wkłady oszczędnościowe tylko w gotówce i tylko na takie wkłady mogą wystawiać książeczki oszczędnościowe.

(2) Najwyższą sumę, jaką wolno będzie przyjmować na jedną książeczkę oszczędnościową, ustalać będzie Minister Skarbu.

(3) Kasy oszczędności nie mogą wystawiać książeczek oszczędnościowych z tytułu jakichkolwiek lokat, składanych przez instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, oraz z tytułu kredytów, zaciąganych przez kasy oszczędności.

(4) Kasa oszczędności może odmówić przyjęcia wkładu, jak również zażądać od wkładcy przedterminowego podjęcia złożonego wkładu pod rygorem zastosowania skutków prawnych w razie zwłoki w wykonaniu tego żądania.

Art. 32. (1) Książeczki oszczędnościowe mogą być wystawiane, stosownie do żądania składającego wkład, na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

(2) Składający może zastrzec, iż wypłata z książeczki oszczędnościowej ma być dokonana wyłącznie do rąk oznaczonej osoby lub pod określonemi warunkami; w takim przypadku kasa oszczędności powinna wpisać do książeczki oszczędnościowej wzmiankę o zastrzeżeniach.

Art. 33. Wypłaty z książeczki oszczędnościowej mogą być dokonywane nie inaczej jak tylko za jej przedstawieniem.

Art. 34. Do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę konieczne jest jej wręczenie. Okaziciel książeczki oszczędnościowej, chociażby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, będzie uważany za jej właściciela, o ile w samej książeczce niema zastrzeżeń (art. 32 ust. (2)).

Art. 35. (1) Umorzenie zniszczonej lub utraconej książeczki oszczędnościowej następuje trybem, przewidzianym dla unieważnienia utraconych tytułów na okaziciela.

(2) Zgłoszenie właściciela książeczki oszczędnościowej w kasie oszczędności o zniszczeniu lub utracie książeczki ma ten skutek, że kasa oszczędności obowiązana jest wstrzymać wszelkie wypłaty z takiej książeczki; obowiązek ten wygasa po upływie jednego miesiąca od dnia zgłoszenia, jeżeli zgłaszający nie przedstawi w ciągu tego terminu dowodu sądowego o wszczęciu postępowania umarzającego.

(3) Przepisy ust. (1) i (2) nie dotyczą książeczek oszczędnościowych do sumy 50 złotych. Tryb postępowania umorzeniowego w tych przypadkach ustali rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 36. Niepodjęte wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz dopisane do nich odsetki przedawniają się z upływem lat dwudziestu od dnia, w którym nastąpiła ostatnia wpłata lub wypłata.

Art. 37. (1) Wkłady na książeczki oszczędnościowe kas oszczędności mają charakter lokat z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem).

(2) Książeczki oszczędnościowe przyjmowane będą na kaucje i wadja, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, narówni z kaucjami i wadjami, składanemi w gotówce.

(3) Wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia do wysokości 2.500 złotych.

Dział VI.

Szczególne uprawnienia kas oszczędności.

Art. 38. (1) Kasy oszczędności są wolne:

1) od państwowych podatków dochodowego, od darowizn i przemysłowego;

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków;

3) od opłat stemplowych:

a) od podań, wnoszonych tak przez kasy oszczędności, jak i przez ich zakłady zastawnicze (lombardy),

b) od pism, sporządzanych celem połączenia kas oszczędności, przewidzianego w dziale VIII rozporządzenia niniejszego;

4) od podatku od kapitałów i rent od przychodów od wszelkiego rodzaju lokat pieniężnych kas oszczędności umieszczonych w innych instytucjach finansowych.

(2) Przychody od wkładów na książeczki oszczędnościowe są wolne od podatków od kapitałów i rent do kwoty, której wysokość określi Minister Skarbu.

(3) Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez kasy oszczędności, jak również wszelkie pokwitowania z odbioru wkładów oszczędnościowych, wystawiane przez wkładców, oraz upoważnienia do odbioru wkładów oszczędnościowych — są wolne od opłaty stemplowej.

(4) Obligi, stwierdzające pożyczkę, udzieloną przez kasę oszczędności, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,3% sumy zobowiązania.

Art. 39. (1) Należności pieniężne kas oszczędności w sumie nie przekraczającej 1.000 złotych mogą być ściągane w trybie administracyjnym.

(2) Tytuł wykonawczy dla tych należności stanowią wykazy zaległości z ksiąg handlowych, wystawione przez kasę oszczędności i zaopatrzone przez nią stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

Art. 40. Kasom oszczędności służy prawo zaspokojenia się z zastawu, którego przedmiotem są papiery wartościowe, w trybie przepisanym dla

realizacji zastawu handlowego (art. 509 — 514 kodeksu handlowego).

Dział VII.

Rachunkowość.

Art. 41. Kasy oszczędności powinny prowadzić księgowość według zasad, stosowanych przez przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków.

Art. 42. (1) Członkowie dyrekcji odpowiadają za należyte prowadzenie księgowości.

(2) Szczegółowe przepisy w sprawie prowadzenia księgowości ustala instrukcja związków komunalnych kas oszczędności, zatwierdzona przez władzę nadzorczą.

Art. 43. (1) Dyrekcja kasy oszczędności obowiązana jest najdalej w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrotowego sporządzić i złożyć do zbadania właściwemu związkowi komunalnych kas oszczędności bilans na ostatni dzień roku obrotowego, rachunek zysków i strat oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności kasy za rok ubiegły.

(2) Rokiem obrotowym kasy jest rok kalendarzowy.

Art. 44. (1) Na pokrycie strat bilansowych kasa oszczędności powinna tworzyć fundusz zasobowy, którego wysokość powinna wynosić co najmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy.

(2) Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych czystych zysków kasy w ten sposób, że do czasu osiągnięcia w funduszu zasobowym sumy, stanowiącej co najmniej 5% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy, nie wliczając w to zobowiązań z tytułu redyskonta, na fundusz ten powinny być przelewane czyste zyski roczne w pełnej wysokości, po osiągnięciu tej sumy — $^3/_4$% czystych zysków, zaś po osiągnięciu 10% stanu wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań kasy — połowa czystych zysków.

(3) Część zysków rocznych, jaka pozostanie po dokonaniu przelewów na fundusz zasobowy, powinna być użyta — po potrąceniu wpłaty na Fundusz Gwarancyjny (art. 74) — w połowie na powiększenie funduszu zasobowego, a w połowie — bądź na cele publiczne, bądź na utworzenie innych funduszów o szczególnem przeznaczeniu, związanem z działalnością kasy, jeżeli statut kasy tworzenie takich funduszów przewiduje. O przeznaczeniu części zysków na cele publiczne stanowi rada kasy.

(4) Władza nadzorcza ma prawo w wyjątkowych okolicznościach zakazać użycia części zysków na cele publiczne.

(5) Na fundusz zasobowy przelewane być powinny również przedawnione wkłady oszczędnościowe (art. 36).

Art. 45. Na pokrycie strat kursowych na papierach wartościowych kasa oszczędności powinna tworzyć osobny fundusz wyrównawczy Fundusz wyrównawczy tworzy się z osiąganych na papierach wartościowych zwyżek kursowych oraz z sum przeznaczonych na ten cel przy podziale czystego zysku.

Dział VIII.

Łączenie się kas oszczędności.

Art. 46. Połączenie kas oszczędności może być dokonane:

1) przez przeniesienie całego majątku jednej kasy (przejętej) na inną (przejmującą);

2) przez założenie nowej kasy oszczędności, na którą przechodzi majątek łączących się kas.

Art. 47. (1) Połączenie kas oszczędności powinno nastąpić na skutek zarządzenia władzy nadzorczej ze względu na interes publiczny.

(2) Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty zarządzenia władzy nadzorczej organy stanowiące związków założycielskich kas, które mają być połączone, nie ustalą sposobu i warunków połączenia (art. 48), warunki te określi władza nadzorcza.

Art. 48. (1) W przypadku łączenia się kas oszczędności przez przeniesienie całego majątku na inną kasę, organ stanowiący każdego z interesowanych związków założycielskich powinien powziąć uchwałę, określającą warunki połączenia.

(2) W szczególności należy określić w uchwale:

1) stosunek obu związków założycielskich i sposób powoływania nowych organów kasy,

2) sumę, o jaką kapitał zakładowy kasy przejmującej zostaje powiększony wskutek połączenia, jeżeli takie powiększenie jest przewidziane,

3) daty bilansów, na których podstawie połączenie ma być dokonane,

4) sposób rozrachunku między interesowanemi związkami założycielskiemi z tytułu ciężarów i zobowiązań kasy przejętej,

5) termin, od którego połączenie ma być dokonane,

6) termin, od którego rozpoczyna się odpowiedzialność związku założycielskiego kasy przejmującej za zobowiązania kasy przejętej.

Art. 49. (1) Dyrekcja zgłosi połączenie kas oszczędności celem wpisania do rejestru handlowego każdej z łączących się kas. Do zgłoszenia należy dołączyć uchwały interesowanych związków założycielskich lub zarządzenie władzy nadzorczej w sprawie połączenia kas.

(2) Wykreślenie kasy przejętej z rejestru może nastąpić dopiero z chwilą zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego kasy przejmującej, jeżeli takie podwyższenie ma nastąpić.

(3) Z chwilą wykreślenia kasy przejętej kasa przejmująca wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki kasy przejętej.

(4) Przepisanie praw hipotecznych kasy przejętej na kasę przejmującą odbywa się na

jednostronny wniosek dyrekcji kasy przejmującej, przyczem w przypadku łączenia się kas na skutek zarządzenia władzy nadzorczej przepisanie praw hipotecznych wolne jest od opłat sądowych (należności hipotecznych), a wynagrodzenie pisarza hipotecznego zmniejsza się w tym przypadku do połowy.

Art. 50. Dyrekcja kasy oszczędności przejmującej powinna ogłosić trzykrotnie w odstępach co najmniej tygodniowych zamiar złączenia majątków kas połączonych w Monitorze Polskim i w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń łączących się kas.

Art. 51. (1) Majątek każdej z połączonych kas oszczędności powinien być zarządzany przez kasę przejmującą oddzielnie aż do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzycieli, których wierzytelności powstały przed połączeniem, a którzy przed upływem sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia o zamiarze połączenia majątków zażądali na piśmie zapłaty swej wierzytelności.

(2) Za prowadzenie oddzielnego zarządu członkowie władz kasy przejmującej odpowiadają osobiście i solidarnie.

Art. 52. W okresie odrębnego zarządzania majątkami kas oszczędności wierzycielom każdej kasy służy pierwszeństwo do zaspokojenia z majątku swej pierwotnej dłużniczki przed wierzycielami drugiej kasy.

Art. 53. (1) W przypadku łączenia się kas oszczędności przez założenie nowej kasy organy stanowiące interesowanych związków założycielskich powinny powziąć uchwałę o utworzeniu związku międzykomunalnego zgodnie z przepisami prawa dla założenia i prowadzenia kasy oszczędności (art. 18) oraz o warunkach przejęcia łączących się kas oszczędności przez nową kasę związku międzykomunalnego.

(2) Pozatem stosuje się wszystkie inne przepisy tego działu o łączeniu kas oszczędności w sposób, przewidziany w art. 46 pkt. 1).

Art. 54. Uchwały związków założycielskich o łączeniu się kas oszczęduości wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Dział IX.

Likwidacja kasy oszczędności.

Art. 55. Likwidacja kasy oszczędności następuje:

1) na skutek uchwały organu stanowiącego związku założycielskiego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą;

2) z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 56. Zarządzenie likwidacji przez władzę nadzorczą może nastąpić:

1) w razie poniesienia przez kasę oszczędności strat, powodujących niewypłacalność kasy;

2) ze względu na szczególnie ważne interesy gospodarcze;

3) w razie zniesienia związku założycielskiego, jeżeli nie nastąpi przejęcie kasy przez inny związek założycielski.

Art. 57. (1) W czasie likwidacji kasa zachowuje osobowość prawną.

(2) Likwidację prowadzi się pod firmą kasy z dodatkiem „w likwidacji".

Art. 58. (1) Likwidatorów kasy oszczędności mianuje organ stanowiący związku założycielskiego, a w przypadku, gdy likwidacja następuje z mocy zarządzenia władzy nadzorczej, — władza nadzorcza.

(2) Wysokość wynagrodzenia likwidatorów określa władza nadzorcza.

Art. 59. (1) Otwarcie likwidacji, imiona i nazwiska likwidatorów, sposób reprezentowania przez nich kasy oszczędności oraz wszelkie w tym względzie zmiany powinny być zgłoszone celem wpisania do rejestru handlowego. Obowiązek zgłoszenia tych danych do rejestru obciąża likwidatorów.

(2) Do zgłoszenia dołączyć należy skreślone wobec sądu lub uwierzytelnione notarjalnie wzory podpisów likwidatorów.

Art. 60. (1) O otwarciu likwidacji likwidatorzv ogłoszą trzykrotnie w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń kasy oszczędności, w odstępach czasu dwutygodniowych i przez te same ogłoszenia wezwą wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w ciągu sześciu miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia.

(2) Po ustaleniu stanu całego majątku kasy przez zestawienie wszystkich jej pasywów i aktywów, łącznie z aktywami i pasywami oddziałów i zbiornic oraz kantorów wymiany i zakładów zastawniczych, likwidatorzy opracują plan przeprowadzenia likwidacji majątku kasy.

(3) W planie należy uwzględnić wierzytelności w kolejności kategoryj i według zasad, przyjętych w postępowaniu upadłościowem, z tą jednak różnicą, że wierzytelności z tytułu wkładów oszczędnościowych powinny być uwzględnione w kolejności bezpośrednio po wierzytelnościach uprzywilejowanych, a przed wierzytelnościami, nie mającemi przywileju. Jeżeli według podziału, dokonanego w ten sposób, wkłady oszczędnościowe i inne poręczone wierzytelności (art. 4 ust. (1)) nie znajdą całkowitego zaspokojenia z masy likwidacyjnej, wówczas należy oznaczyć w planie wysokość dopłaty, jaką uiścić ma związek założycielski z tytułu poręki.

(4) Plan podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej i powinien być ogłoszony w pismach, przewidzianych dla ogłoszeń kasy.

Art. 61. (1) Zobowiązania związku założycielskiego z tytułu zaciągniętych w kasie oszczędności pożyczek powinny być uregulowane w ciągu jednego roku od daty pierwszego ogłoszenia o otwarciu likwidacji, jeżeli termin ich wymagalności nie jest wcześniejszy.

(2) Pozatem związek założycielski powinien dostarczyć w ciągu okresu czasu, wymie-

nionego w ust. (1), odpowiednich funduszów na pokrycie zobowiązań kasy z tytułu wkładów oszczędnościowych, jeżeli płynne fundusze kasy nie wystarczają na wypłatę tych wkładów.

(3) Od daty otwarcia likwidacji oprocentowanie wkładów oszczędnościowych i innych lokat ustaje.

Art. 62. Zakres działania likwidatorów kasy oszczędności ogranicza się do zakończenia spraw bieżących, ściągnięcia wierzytelności i spieniężenia majątku kasy. Nowe operacje mogą zawierać tylko wówczas, gdy to jest potrzebne dla ukończenia dawnych. Nieruchomości będą zbywane przez publiczną licytację lub z wolnej ręki.

Art. 63. W granicach swego zakresu działania (art. 62) likwidatorzy mają prawo reprezentowania kasy oszczędności. Ograniczenia tego zakresu działania nie mają skutku prawnego wobec osób trzecich.

Art. 64. (1) Wykonanie planu likwidacji następuje po jego zatwierdzeniu (art. 60 ust. (4)) w kolejności kategoryj, ustalonej planem, i stosunkowo w miarę rozporządzalnych funduszów. Plan likwidacji może przewidywać całkowite spłacenie wkładów drobniejszych przed większemi.

(2) Czysty majątek kasy, pozostały po całkowitem zaspokojeniu wszystkich jej zobowiązań, przypada związkowi założycielskiemu.

Art. 65. (1) Z datą otwarcia likwidacji postępowanie egzekucyjne przeciwko kasie oszczędności nie może być wszczynane, a wszczęte ulega umorzeniu; wszelkie zajęcia, dokonane przed otwarciem likwidacji, same przez się upadają.

(2) Żaden wpis hipoteczny na nieruchomościach kasy nie może być uzyskany w czasie trwania likwidacji.

(3) Pozatem otwarcie likwidacji nie zawiesza biegu wszczętych i nie tamuje możności wszczynania przeciwko kasie spraw sądowych.

Dział X.

Odpowiedzialność cywilna i karna.

Art. 66. Członkowie organów kasy oszczędności i likwidatorzy odpowiadają wobec kasy za szkody, wyrządzone przez działalność sprzeczną z prawem lub postanowieniami statutu.

Art. 67. Członkowie organów kasy oszczędności i likwidatorzy powinni przy wykonywaniu swoich obowiązków dokładać staranności sumiennego kupca i odpowiadają za szkody, wyrządzone brakiem takiej staranności. Jeżeli szkodę wyrządziło kilka osób, odpowiadają za szkody solidarnie.

Art. 68. Wierzytelności z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem lat pięciu, licząc bieg przedawnienia od dnia, w którym kasa oszczędności dowiedziała się o szkodzie i o osobie, zobowiązanej do jej naprawienia.

Art. 69. Kto bezprawnie używa w tytule firmy nazwy „kasa oszczędności“ lub nazwy podobnej, albo też wydaje książeczki wkładkowe pod nazwą „książeczka oszczędnościowa“,
— podlega karze aresztu do 6 miesięcy i grzywny, albo jednej z tych kar.

Art. 70. Kto, będąc pracownikiem kasy oszczędności, wykracza przeciwko przepisom art. 31 ust. (1) rozporządzenia niniejszego, przez przyjęcie na książeczkę oszczędnościową wkładu niegotówkowego,
— podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny, albo obu karom łącznie.

Dział XI.

Nadzór państwowy.

Art. 71. (1) Nadzór państwowy nad działalnością kas oszczędności wykonywa Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Ilekroć w rozporządzeniu niniejszem użyte są wyrazy „Władza Nadzorcza“ należy rozumieć, że władzą tą jest Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

(2) W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością kas oszczędności Minister Skarbu może ustanawiać w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych komisarza rządowego i jego zastępcę przy poszczególnych kasach i na koszt kas.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych mogą zlecić wykonywanie władzy nadzorczej, całkowicie lub częściowo, podległym im organom lub organom specjalnie w tym celu powołanym.

Art. 72. (1) W razie stwierdzenia, że działalność kasy oszczędności narusza prawo lub statut albo jest szkodliwa dla interesu publicznego, Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych służy prawo rozwiązania organów kasy z równoczesnem mianowaniem tymczasowego zarządu na koszt kasy lub związku założycielskiego do czasu dokonania wyboru nowych organów. Wybór ten powinien nastąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od czasu ustanowienia tymczasowego zarządu.

(2) Tymczasowy zarząd w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki rady i dyrekcji kasy.

Art. 73. Kontrolę nad kasami oszczędności, niezależnie od kontroli wykonywanej przez związki komunalnych kas oszczędności, może spełniać Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Koszty wykonywania tej kontroli ponoszą kasy w wysokości, ustalonej przez Ministra Skarbu.

ROZDZIAŁ II.

FUNDUSZ GWARANCYJNY KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Art. 74. (1) Fundusz Gwarancyjny Komunalnych Kas Oszczędności jest wspólną wła-

snością kas oszczędności i służy dla dodatkowego zapewnienia terminowej wypłaty wkładów oszczędnościowych w kasach oszczędności.

(2) Fundusz gwarancyjny tworzy się z wpłat, które kasy oszczędności obowiązane są dokonywać na ten fundusz corocznie w wysokości 5% czystego rocznego zysku.

(3) Z chwilą osiągnięcia w Funduszu Gwarancyjnym sumy, stanowiącej 2% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych wszystkich komunalnych kas oszczędności, roczne wpłaty na Fundusz Gwarancyjny mogą być uchwałą Zarządu Funduszu i za zgodą władzy nadzorczej obniżone do 1% czystego rocznego zysku.

Art. 75. Fundusz Gwarancyjny lokowany będzie w sposób, ustalony przez Ministra Skarbu na wniosek zarządu.

Art. 76. (1) Zarząd Funduszu Gwarancyjnego składa się z przewodniczącego i czterech członków, mianowanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z pośród podwójnej ilości kandydatów, przedstawionych przez poszczególne związki komunalnych kas oszczędności.

(2) Przewodniczącym zarządu jest delegat Ministra Skarbu, mianowany w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 77. Siedzibę Funduszu Gwarancyjnego oraz przepisy co do organizacji i kompetencji Zarządu oraz sposobu użycia majątku i administrowania nim — określi statut, wydany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 78. Minister Skarbu sprawuje nadzór nad działalnością Funduszu Gwarancyjnego przez swego delegata (art. 76 ust. (2)) oraz oznacza jego zakres uprawnień i wysokość wynagrodzenia.

ROZDZIAŁ III.

ZWIĄZKI KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Art. 79. (1) Związki komunalnych kas oszczędności są związkami przymusowemi kas oszczędności, działającemi pod nadzorem władzy państwowej dla kierowania polityką operacyj czynnych i biernych kas według zasad i wskazań, ustalonych przez Ministra Skarbu, dla kontroli ich działalności oraz dla udzielania w tym zakresie obowiązujących kasy oszczędności wskazań i instrukcyj.

(2) Wobec władz rządowych i samorządowych związki są organami opinjodawczemi i informacyjnemi we wszelkich sprawach z zakresu działalności i ustawodawstwa komunalnych kas oszczędności.

(3) Ilość związków wraz z podziałem ich według właściwości terytorjalnej ustali rozporządzenie.

Art. 80. (1) Władzami związku komunalnych kas oszczędności są: 1) walne zgromadzenie, 2) prezes związku, 3) zarząd.

(2) Organem kontroli związku jest komisja rewizyjna.

(3) Szczegółową organizację związków i zakres ich uprawnień ustali statut, wydany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i ogłoszony w Monitorze Polskim.

Art. 81. (1) Walne zgromadzenie składa się z delegatów, wysyłanych przez każdą z kas oszczędności, należących terytorjalnie do danego związku, w ilości od jednej do czterech osób według zasad, które ustali statut.

(2) Do walnego zgromadzenia należy: 1) wybór prezesa związku, 2) wybór członków zarządu i komisji rewizyjnej, 3) uchwalanie budżetu związku i zatwierdzanie rachunków i sprawozdań rocznych, 4) uchwalanie wysokości rocznych składek członkowskich kas i innych świadczeń pieniężnych na rzecz związku, przewidzianych w statucie, 5) uchwalanie wniosków zarządu w sprawie nabycia, pozbycia lub obciążenia nieruchomości związku oraz zaciągnięcia pożyczek, wreszcie 6) rozpatrywanie innych spraw, przekazanych przez zarząd.

(3) Uchwały, wymienione w ust. (2) pkt. 1), 4) i 5), wymagają do ich ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Art. 82. (1) Zarząd składa się z prezesa związku, jako przewodniczącego, dyrektora oraz członków w ilości przewidzianej w statucie.

(2) Do zarządu należy: 1) ustalanie terminów zwołania walnego zgromadzenia i porządku dziennego, 2) ustalanie preliminarzy budżetowych, zamknięć rachunkowych i sprawozdań rocznych, 3) wybór kandydatów na dyrektora związku, 4) przyjmowanie i zwalnianie na wniosek dyrektora inspektorów związku, 5) uchwalanie na wniosek dyrektora regulaminów czynności i instrukcyj o prowadzeniu księgowości dla kas oszczędności i przepisów służbowych dla pracowników kas, 6) urządzanie kursów fachowych dla pracowników kas oszczędności.

Art. 83. (1) Dyrektora związku zatwierdza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z pośród trzech kandydatów, wybranych przez zarząd.

(2) Prezes związku jest kierownikiem zarządu i w tym charakterze reprezentuje związek wobec wszystkich osób, instytucyj, władz i urzędów, składa wnioski władzy nadzorczej, wykonywa zarządzenia i instrukcje władzy nadzorczej i czynności, przez nią zlecone, w szczególności w zakresie polityki finansowej, oraz jest zwierzchnikiem pracowników związku.

(3) Dyrektor jest organem wykonawczym związku i w tym charakterze zarządza rewizje kas oszczędności i wydaje zalecenia porewizyjne, prowadzi kontrolę polityki finansowej kas i stosowanej przez nie stopy procentowej oraz wydaje w tym zakresie polecenia i instrukcje.

Art. 84. Komisja rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych corocznie przez walne zgromadzenie, i powołana jest do sprawdzenia rachunków rocznych związku.

Art. 85. (1) Członkowie zarządu związku oraz członkowie komisji rewizyjnej mają prawo do wynagrodzenia za udział w posiedzeniach oraz prawo do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów podróży, bez prawa do stałego uposażenia.

(2) Prezes związku może pobierać wynagrodzenie w wysokości, uchwalonej przez walne zgromadzenie.

(3) Dyrektor związku pobiera stałe uposażenie.

(4) Wysokość wynagrodzenia prezesa związku i uposażenia dyrektora związku zatwierdza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 86. (1.) Rewizje kas oszczędności związek przeprowadza z własnej inicjatywy, na żądanie organów kas oszczędności i na żądanie władzy nadzorczej.

(2) Koszty rewizji przeprowadzonej na żądanie organów kasy oszczędności, pokrywa kasa oszczędności.

Art. 87. Czas trwania mandatów prezesa związku, członków zarządu oraz okres urzędowania i sposób odwoływania dyrektora związku — ustali statut.

Art. 88. (1) W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością związków komunalnych kas oszczędności Minister Skarbu może ustanawiać w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych komisarza rządowego i jego zastępcę przy poszczególnych związkach i na koszt związków.

(2) Komisarz rządowy lub jego zastępca biorą udział w walnem zgromadzeniu i w posiedzeniach zarządu i mają prawo wglądu do ksiąg i dokumentów związku oraz żądania od prezesa związku i dyrektora wszelkich wyjaśnień.

(3) Komisarzowi służy prawo zawieszania uchwał i zarządzeń władz związku, sprzecznych z prawem lub statutem lub też przekraczających zakres działania związku. O legalności lub ważności zawieszonych uchwał lub zarządzeń decyduje władza nadzorcza.

ROZDZIAŁ IV.

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE.

Dział I.

Przepisy przejściowe.

Art. 89. (1) Statuty kas oszczędności powinny być uzgodnione z przepisami rozporządzenia niniejszego i złożone władzy nadzorczej w celu stwierdzenia ich zgodności w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia. W wyjątkowych przypadkach termin ten może być przez władzę nadzorczą przedłużony.

(2) Po upływie terminu, wskazanego w ust. (1), kasy oszczędności, które statutów nie uzgodniły, ulegają likwidacji z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 90. Książeczki oszczędnościowe, wystawione przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego instytucjom finansowym i ubezpieczeniowym, utrzymują dotychczasowy charakter i przywileje aż do czasu całkowitej spłaty przez kasy oszczędności przyjętych wkładów oraz należnych od tych wkładów odsetek.

Art. 91. (1) Związki założycielskie (poręczające) kas oszczędności o kapitale zakładowym poniżej minimum, przewidzianego w art. 18, powinny uzupełnić gotówką kapitał zakładowy kas w terminie trzech lat od daty wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych mogą zwolnić związki założycielskie (poręczające) od obowiązku uzupełnienia kapitału zakładowego; w tych przypadkach uzupełnienie kapitału zakładowego nastąpi drogą odpisania potrzebnej sumy na kapitał zakładowy z funduszu zasobowego kasy oszczędności.

(3) Po bezskutecznym upływie terminu, wskazanego w ust. (1), kasy oszczędności, których związki założycielskie (poręczające) nie uzyskały zwolnienia, przewidzianego w ust. (2), ulegają likwidacji z mocy zarządzenia władzy nadzorczej.

Art. 92. (1) Aż do wprowadzenia jednolitych przepisów, normujących tryb postępowania umarzającego, dotyczącego utraconych tytułów na okaziciela, do utraconych książeczek oszczędnościowych, mających charakter dokumentów na okaziciela (art. 34), stosowane będą przepisy prawa, obowiązującego w siedzibie kasy oszczędności, która książeczkę oszczędnościową wystawiła; kasa oszczędności uprawniona będzie wszakże do wydania duplikatu utraconej książeczki oszczędnościowej już po upływie sześciu miesięcy od dnia wdrożenia postępowania umarzającego.

(2) Właściwość sądu określa się według siedziby kasy oszczędności, która książeczkę oszczędnościową wystawiła.

Art. 93. Do czasu wydania rozporządzenia o związkach komunalnych kas oszczędności (art. 79 ust. (3)) uprawnienia, służące im w myśl przepisów rozdziału III rozporządzenia niniejszego nadaje się: 1) Związkowi Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z zakresem działania na obszarze województw centralnych i wschodnich, 2) Związkowi Polskich Kas Oszczędności we Lwowie z zakresem działania na obszarze województw południowych, 3) Komunalnemu Związkowi Kredytowemu w Poznaniu z zakresem działania na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz 4) Związkowi Kas Oszczędności województwa śląskiego z zakresem działania na obszarze województwa śląskiego.

Art. 94. (1) Przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje bankowe oraz inne osoby prawne, z wyjątkiem spółdzielni kredytowych, zarejestrowanych w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, które używają w swej firmie lub nazwie słów: „kasa oszczędności" lub słów o podobnej treści, obowiązane są zmienić swą firmę lub nazwę przez skreślenie słów „kasa oszczędności" lub słów o podobnej treści w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pod rygorem likwidacji z mocy zarządzenia Ministra Skarbu.

(2) Przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje bankowe, spółdzielnie kredytowe oraz inne osoby prawne obowiązane są w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie rozporządzenia niniejszego wycofać znajdujące się w obrocie książeczki wkładkowe, o ile noszą one nazwę książeczek oszczędnościowych lub nazwę o podobnej treści.

Dział II.

Przepisy końcowe.

Art. 95. (1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

(2) Ilekroć artykuły rozporządzenia niniejszego wydanie poszczególnych przepisów przekazują do osobnego rozporządzenia, rozporządzenie to wyda Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 96. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Państwa z dniem ogłoszenia, z tem jednak, że moc obowiązującą art. 53 na obszarze województwa śląskiego zawiesza się do czasu wprowadzenia na tym obszarze przepisów o tworzeniu związków międzykomunalnych.

(2) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) oraz inne przepisy w sprawach, unormowanych rozporządzeniem niniejszem.

Poz. 861. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o sprzedaży, zamianie i bezpłatnem odstąpieniu niektórych nieruchomości państwowych oraz o ustanowieniu prawa budowy.

Poz. 862. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1934 r. w sprawie osobnych opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonarjuszów celnych poza miejscem urzędowem lub poza czasem urzędowym oraz za konwojowanie i strzeżenie towarów.

---

z 30 października Nr. 96 Rok 1934

Poz. 863. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 221) postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 586), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 615), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 43 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„W opłacie monopolowej od 1 litra 100% spirytusu na cele konsumcyjne mieścić się będzie udział na rzecz związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego w wysokości 12% obowiązującej w każdym czasie opłaty monopolowej (art. 14).";

2) w art. 60 ustęp 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„1. Na sprzedaż wszelkich napojów alkoholowych oraz spirytusu na cele domowo-lecznicze, z wyjątkami, o których mowa w ust. 2 i 3, potrzebne jest zezwolenie władzy skarbowej.";

3) w art. 60 ustęp 3 otrzymuje brzmienie następujące:

„3. Sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz sprzedaż piwa odbywa się w trybie zgłoszenia (rejestracji) na warunkach, ustalanych przez Ministra Skarbu.";

4) w art. 62 ustęp 10 otrzymuje brzmienie następujące:

„10. Minister Skarbu jest upoważniony do przeprowadzania w drodze rozporządzeń zmian w opłatach od hurtowej i detalicznej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, ustalonych w załączonej taryfie, pod warunkiem nieprzekraczania wysokości tych opłat, określonej w taryfie. W miejscowościach, liczących do 5.000 mieszkańców, Minister Skarbu może uchylać pobieranie tych opłat.".

Art. 2. (1) Uchyla się art. 1, 3, 4 lit. e), art. 6, 7, 24 i 25 ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej) (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423); w art. 4 lit. a) tej ustawy skreśla się wyrazy: „i przystani statków", wyrazy: „kolejowych pierwszej i drugiej klasy na stacjach węzłowych, końcowych i granicznych" oraz wyrazy: „na stacjach końcowych i granicznych".

(2) Przepisy art. 2, 4 i 5 tejże ustawy nie dotyczą piwa.

Art. 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 864. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowem.

Poz. 865. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o przerachowaniu niektórych należności.

Poz. 866. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie opodatkowania spadków i darowizn na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

Poz. 867. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 25 listopada 1920 r. w przedmiocie przyznania obligacjom Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego gwarancji skarbowej oraz uproszczonego ściągania należności rzeczonego Towarzystwa.

Poz. 868. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustaw: z dnia 12 lutego 1931 r. o poborze 10% dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych oraz z dnia 22 października 1931 r. o kryzysowym dodatku do państwowego podatku dochodowego.

Poz. 869. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a gminą m. st. Warszawy.

Poz. 870. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zatwierdzenia niektórych umów polsko-gdańskich.

Poz. 871. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

Poz. 872. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 października 1934 r. o zmianie taryfy celnej przywozowej.

Poz. 873. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o ustanowieniu taryfy celnej wywozowej.

Poz. 874. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1934 r. o wyjaśnieniach uzupełniających taryfę celną wywozową.

Poz. 875. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych.

Poz. 876. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych.

Poz. 877. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżce celnej na jądra pestek egzotycznej odmiany moreli, t. zw. ghejsi.

Poz. 878. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych na owoce południowe, towary kolonjalne i oleje roślinne.

Poz. 879. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych na śledzie.

Poz. 880. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakuł lnianych.

Poz. 881. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie spirytusu etylowego.

Poz. 882. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Poz. 883. Rozporządzenie Ministra Skarbu z duia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów.

Poz. 884. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego.

---

z 30 października Nr. 97 Rok 1934

Poz. 885. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. o dodatkach służbowych dla niższych funkcjonarjuszów państwowych z tytułu zatrudnienia w niedziele i święta.

Na podstawie art. 5 ust. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz

o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 40 po punkcie 8 wstawia się jako nowy punkt 9 postanowienie następujące:

„9. Niższym funkcjonarjuszom państwowym, z wyjątkiem zatrudnionych w urzędach zagranicznych oraz z wyjątkiem zatrudnionych w państwowych zakładach chowu koni przy obsłudze koni, za pełnienie służby w niedzielę lub święto przez czas przepisany normalnie w dniu powszednim przyznaje się dodatek służbowy w wysokości 1/30 miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkiem lokalnym i zasiłkiem wyrównawczym, jeżeli w tygodniu następnym po niedzieli lub święcie nie można było udzielić zwolnienia od służby na jeden dzień powszedni. Niższym funkcjonarjuszom państwowym, zatrudnionym w państwowych zakładach chowu koni przy obsłudze koni, przyznaje się zamiast powyższego dodatku stały dodatek służbowy w wysokości 8 zl miesięcznie, lub równowartość w naturze, którą określi Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.";

2) dotychczasowy punkt 9 w § 40 oznacza się jako punkt 10;

3) w § 41 w punkcie 1) dodaje się na końcu zdanie następujące:

„niżsi funkcjonarjusze państwowi mogą oprócz jednego dodatku służbowego otrzymać również dodatek za pełnienie służby w niedzielę i święto.".

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1934 r.

Poz. 886. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 października 1934 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 roku w sprawie cen soli.

Poz. 887. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20 października 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 17 grudnia 1933 r. o obrocie solą.

Poz. 888. Rozporządzenie Ministra Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 25 października 1934 r. o ograniczeniach, dotyczących uprawiania handlu i przemysłu, wznoszenia budowli i zamieszkiwania na terenie wolnych obszarów celnych w portach morskich, oraz ograniczeniach ruchu osobowego pomiędzy wolnemi obszarami celnemi w portach morskich a resztą polskiego obszaru celnego.

Poz. 889. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Przepisy dla wolnych obszarów celnych w portach morskich.

Poz. 890. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 października 1934 r. w sprawie nadania urzędowi celnemu w Gdyni niektórych uprawnień okręgowych władz celnych II instancji oraz częściowego wyłączenia tego urzędu z pod właściwości Dyrekcji Ceł w Poznaniu.

Poz. 891. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 października 1934 r. o postępowaniu związanem z przyznawaniem zwrotów ceł przy wywozie zagranicę niektórych towarów.

Poz. 892. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 października 1934 r. o postępowaniu związanem z przyznawaniem zwrotu cła przy wywozie spirytusu etylowego.

Poz. 893. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 października 1934 r. o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów objętych zakazami przywozu.

Poz. 894. Oświadczenie Rządowe z dnia 27 sierpnia 1934 r. w sprawie zgłoszenia przez Wielką Brytanję przystąpienia Państwa Północnego Borneo, oraz przystąpienia Republiki Chili do porozumienia w sprawie ułatwień marynarzom handlowym leczenia chorób wenerycznych.

Poz. 895. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 września 1934 r. w sprawie złożenia przez Austrję dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o ograniczeniu fabrykacji i o uregulowaniu podziału środków odurzających.

Poz. 896. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 września 1934 r. w sprawie zgłoszenia przystąpienia Iraku do protokółu, dotyczącego zmian w artykułach 3, 5, 7, 15, 34, 37, 41. 42 i w klauzulach końcowych konwencji urządzającej żeglugę powietrzną.

Poz. 897. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 września 1934 r. w sprawie zgłoszenia przystąpienia Iraku do protokółu, podpisanego w Paryżu dnia 11 grudnia 1929 r., dotyczącego zmian w artykułach 34 i 40 konwencji urządzającej żeglugę powietrzną.

Poz. 898. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 września 1934 r. w sprawie złożenia przez Kubę dokumentu ratyfikacyjnego konwencji i statutu o utworzeniu Unji Międzynarodowej Niesienia Pomocy.

Poz. 899. Oświadczenie Rządowe z dnia 4 września 1934 r. w sprawie złożenia przez Rząd Turecki dokumentu ratyfikacyjnego konwencji międzynarodowej, dotyczącej ruchu samochodowego.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 25 października Nr. 246 Rok 1934

Poz. 302. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 października 1934 r. w sprawie udzielenia Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu w Warszawie zezwolenia na dokonanie konwersji zaległości w listach zastawnych.

z 26 października Nr. 247 Rok 1934

Poz. 303. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 października 1934 r. o przymusowem wywłaszczeniu gruntu na rzecz Skarbu Państwa dla przebudowy kolei Podbrodzie — Królewszczyzna.

z 27 października Nr. 248 Rok 1934

Poz. 304. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 października 1931 r. o zmianie statutu przedsiębiorstwa państwowego „Polska Agencja Telegraficzna".

z 29 października Nr. 249 Rok 1934

Poz. 306. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję zwyczajną.

Poz. 307. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Senatu na sesję zwyczajną.

Poz. 308. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 309. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 24 października 1934 r. o zasadach losowań amortyzacyjnych 5% pożyczki konwersyjnej z 1924 r.

Poz. 310. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 października 1934 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Komunikacji w sprawie podurzędów celnych, otwieranych w siedzibach przedsiębiorstw przemysłowych.

z 30 października Nr. 250 Rok 1934

Poz. 311. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. w sprawie zwinięcia Urzędu Celnego w Stanisławowie oraz Ekspozytury Celnej w Tarnowie.

Poz. 312. Zarządzanie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. o organizacji i zakresie działania Urzędu Celnego w Gdyni.

Poz. 313. Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. w sprawie barwienia przywożonych z zagranicy nasion roślin koniczynowatych.

Poz. 314. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. o urzędach celnych, uprawnionych do odprawy przywożonych z zagranicy wytworów produkcji roślinnej.

Poz. 315. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. o krajowych stacjach ochrony roślin oraz krajowych stacjach oceny nasion, uprawnionych do wydawania świadectw zdrowia i pochodzenia roślin, względnie świadectw badania na kaniankę.

Poz. 316. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. o instytucjach naukowych i zakładach naukowo-badawczych, korzystających ze zwolnienia od cła przy przywozie z zagranicy przedmiotów pokazowych i pomocy naukowych.

Poz. 317. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 października 1934 r. w sprawie istniejących na polskim obszarze celnym lotnisk celnych.

z 31 października Nr. 251 Rok 1934

Poz. 318. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 9 października 1934 r. w sprawie urzędów celnych, uprawnionych do odprawy celnej produktów pośrednich służących do wyrobu barwników syntetycznych.

Poz. 319. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 30 z dnia 6 października 1934 r. w sprawie wywozu wypałków pirytowych.

Poz. 320. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 31 z dnia 15 października 1934 r. w sprawie wwozu specyfiku farmaceutycznego p. n. „Lecigran".

Poz. 321. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 32 z dnia 15 października 1934 r. w sprawie przedkładania prób olejów skażonych.

Poz. 322. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 33 z dnia 23 października 1934 r. w sprawie clenia orzechów kokosowych.

Poz. 323. Zarządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 22 października 1934 r. wydane w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów w sprawie regulaminu komisji kwalifikacyjnej właściwej do kwalifikowania kandydatów z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych na stanowiska w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub przedsiębiorstwach państwowych.

Poz. 324. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 października 1934 r. o ustaleniu wzoru pozwolenia przywozu.

z 2 listopada Nr. 252 Rok 1934

Poz. 325. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 października 1934 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o warunkach uzyskania pozwoleń na zastosowanie zniżek celnych przy przywozie owoców południowych, towarów kolonjalnych i olejów roślinnych.

z 3 listopada Nr. 253 Rok 1934

Poz. 326. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 327. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 328. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 329. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 22 października 1934 r. o utworzeniu Zarządu Fabryki Dykt w Białymstoku.

Poz. 330. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 21 października 1934 r. o utworzeniu Zarządu Zakładów Drzewnych Lasów Państwowych w Hajnówce.

z 5 listopada Nr. 254 Rok 1934

z 6 listopada Nr. 255 Rok 1934

Poz. 331. Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 23 października 1934 r. w sprawie określenia terminu zniesienia Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Stanisławowie.

z 7 listopada Nr. 256 Rok 1934

Sprostowanie.

W Nr. 26 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z d. 30 września 1934 r. w karcie tytułowej wiersz 9 od dołu winno być: „Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych" zamiast: „Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych".

W Nr. 30 Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z d. 31 października 1934 r. w karcie tytułowej oraz na str. 835 prawa szpalta wiersz 6 od góry winien być numer pisma „(GB 31-2-10)" zamiast „(GB-31-240)".

Druk. Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.